

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Ανακοινώσεις και Πληροφορίες

<u>Ανακοίνωση αριθ.</u>	Περιεχόμενα	Σελίδα
	I Ανακοινώσεις	
	Επιτροπή	
2001/C 333/01	Ισοτιμίες του ευρώ	1
2001/C 333/02	Πτυχία, πιστοποιητικά και άλλοι τίτλοι στον τομέα της αρχιτεκτονικής που αποτελούν αντικείμενο αμοιβαίας αναγνώρισης μεταξύ κρατών μελών	2
2001/C 333/03	Έγκριση των κρατικών ενισχύσεων στο πλαίσιο των διατάξεων των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ — Περιπτώσεις όπου η Επιτροπή δεν προβάλλει αντίρρηση ⁽¹⁾	6
2001/C 333/04	Ανακοίνωση κατ' εφαρμογή του άρθρου 12 παράγραφος 5 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2913/92 του Συμβουλίου της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί πληροφοριών οι οποίες παρέχονται από τις τελωνειακές αρχές των κρατών μελών σχετικά με την κατάταξη των εμπορευμάτων στην τελωνειακή ονοματολογία	9
2001/C 333/05	Προηγούμενη κοινοποίηση συγκέντρωσης (Υπόθεση COMP/M.2678 — Sonae/CNP Assurances/Inparsa JV) — Υπόθεση υποψήφια για απλοποιημένη διαδικασία ⁽¹⁾	10
2001/C 333/06	Προηγούμενη κοινοποίηση συγκέντρωσης (Υπόθεση COMP/M.2655 — Vorpak/JTE/Stolt-Nielsen/JV) ⁽¹⁾	11
2001/C 333/07	Ερμηνευτική ανακοίνωση της Επιτροπής όσον αφορά το εφαρμοστέο κοινοτικό δίκαιο στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων και τις δυνατότητες ενσωμάτωσης των περιβαλλοντικών παραγόντων στις δημόσιες συμβάσεις ⁽¹⁾	12
2001/C 333/08	Ερμηνευτική ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με το κοινοτικό δίκαιο περί δημοσίων συμβάσεων και τις δυνατότητες ένταξης κοινωνικών πτυχών στις συμβάσεις αυτές ⁽¹⁾	27

II Προπαρασκευαστικές πράξεις

.....

Ανακοίνωση αριθ.

Περιεχόμενα (συνέχεια)

Σελίδα

III Πληροφορίες

Επιτροπή

2001/C 333/09

Πίνακας επιτυχόντων — Γενικός διαγωνισμός COM/B/1/00 — Αναπληρωτών βοηθών διοίκησης (B 5/B 4) — Στον τομέα της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών 42

2001/C 333/10

Πρόσκληση υποβολής προτάσεων 2000-2002 — Υπενθύμιση: στα πλαίσια του προγράμματος Leonardo da Vinci, η προθεσμία υποβολής προτάσεων για το 2002 είναι η 18η Ιανουαρίου 2002 (Γενική Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Πολιτισμού) 44

I

(Ανακοινώσεις)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ισοτιμίες του ευρώ ⁽¹⁾**27 Νοεμβρίου 2001**

(2001/C 333/01)

1 ευρώ	=	7,4404	κορόνες Δανίας
	=	9,3412	κορόνες Σουηδίας
	=	0,6236	λίρες Αγγλίας
	=	0,8788	δολάρια ΗΠΑ
	=	1,4	δολάρια Καναδά
	=	108,99	γιεν
	=	1,4641	φράγκα Ελβετίας
	=	7,941	κορόνες Νορβηγίας
	=	96,93	κορόνες Ισλανδίας ⁽²⁾
	=	1,683	δολάρια Αυστραλίας
	=	2,1148	δολάρια Νέας Ζηλανδίας
	=	8,739	ραντ Νοτίου Αφρικής ⁽²⁾

⁽¹⁾ Πηγή: Ισοτιμίες αναφοράς που δημοσιεύονται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

⁽²⁾ Πηγή: Επιτροπή.

Πτυχία, πιστοποιητικά και άλλοι τίτλοι στον τομέα της αρχιτεκτονικής που αποτελούν αντικείμενο αμοιβαίας αναγνώρισης μεταξύ κρατών μελών

(2001/C 333/02)

[Μεταβολή της ανακοίνωσης 99/C 351/10 της 4ης Δεκεμβρίου 1999 ⁽¹⁾]

Στην συνέχεια αναφέρεται κατάλογος των πτυχίων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων κατάρτισης στον τομέα της αρχιτεκτονικής, όπως καταρτίστηκες σύμφωνα με το άρθρο 7 της οδηγίας 85/384/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 10ης Ιουνίου 1985, σχετικά με την αμοιβαία αναγνώριση των πτυχίων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων στον τομέα της αρχιτεκτονικής και τη θέσπιση μέτρων για τη διευκόλυνση της πραγματικής άσκησης του δικαιώματος εγκατάστασης και ελεύθερης παροχής υπηρεσιών ⁽²⁾.

Τα πτυχία που δημοσιεύονται στη συνέχεια είναι αυτά που πρόκειται να αναγνωριστούν από τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας για τους φοιτητές που ξεκίνησαν τις σπουδές τους στον τομέα της αρχιτεκτονικής από το ακαδημαϊκό έτος 1988/89. Για όσους έχουν ξεκινήσει τις σπουδές τους στον τομέα της αρχιτεκτονικής πριν από το ακαδημαϊκό έτος 1988/89, τα διπλώματα που πρόκειται να αναγνωριστούν είναι αυτά που αναφέρονται:

- όσον αφορά τα κράτη μέλη εκτός της Ισπανίας και της Πορτογαλίας, στο άρθρο 11 της οδηγίας 85/384/ΕΟΚ της 10ης Ιουνίου 1985 ⁽³⁾,
- όσον αφορά την Ισπανία και την Πορτογαλία, στο άρθρο 1 της οδηγίας 85/614/ΕΟΚ της 20ής Δεκεμβρίου 1985 ⁽⁴⁾,
- όσον αφορά δε την Πορτογαλία αποκλειστικά, στο άρθρο 1 της οδηγίας 86/17/ΕΟΚ της 27ης Ιανουαρίου 1986 ⁽⁵⁾ η οποία έχει διορθωθεί με δημοσίευση στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* L 87 της 2ας Απριλίου 1986.

Εξάλλου, η οδηγία 85/384/ΕΟΚ προβλέπει ακόμη την αναγνώριση άλλων τίτλων στον τομέα της αρχιτεκτονικής, οι οποίοι περιλαμβάνονται στα άρθρα 5, 12 και 14 της εν λόγω οδηγίας.

Η Επιτροπή θα δημοσιεύει περιοδικά τις μεταβολές που επέρχονται στον εν λόγω κατάλογο σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 7 της οδηγίας αυτής.

Χώρα	Τίτλος του πτυχίου	Ίδρυμα που χορηγεί το πτυχίο	Πιστοποιητικό που συνοδεύει το δίπλωμα
BELGIQUE/BELGIË	Architecte — Architect Architecte — Architect Architect Architecte — Architect Architecte — Architect Ingénieur — civil architecte Architect — architecte Architect — architecte Architect Architect — Architecte Architect — Architecte Burgerlijke ingenieur — architect	Écoles nationales supérieures d'architecture Instituts supérieurs d'architecture École provinciale supérieure d'architecture de Hasselt Académies royales des Beaux-Arts Écoles Saint-Luc Facultés des sciences appliquées des universités Faculté polytechnique de Mons Nationale hogescholen voor architectuur Hogere-architectuur-instituten Provinciaal Hoger Instituut voor Architectuur te Hasselt Koninklijke Academies voor Schone Kunsten Sint-Lucasscholen Faculteiten Toegepaste Wetenschappen van de Universiteiten «Faculté Polytechnique» van Mons	

⁽¹⁾ ΕΕ C 351 της 4.12.1999, σ. 39.

⁽²⁾ ΕΕ L 223 της 21.8.1985.

⁽³⁾ Όσον αφορά την Αυστρία, τη Φινλανδία και τη Σουηδία και τα πτυχία που αναφέρονται στο άρθρο 11 της οδηγίας 85/384/ΕΟΚ, όπως τροποποιήθηκε με την πράξη ένταξης, η έναρξη των σπουδών μπορεί να τοποθετηθεί μετά το ακαδημαϊκό έτος 1988/89, αλλά πριν το ακαδημαϊκό έτος 1998/99.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 376 της 31.12.1985.

⁽⁵⁾ ΕΕ L 27 της 1.2.1986.

Χώρα	Τίτλος του πτυχίου	Ίδρυμα που χορηγεί το πτυχίο	Πιστοποιητικό που συνοδεύει το δίπλωμα
DANMARK	arkitekt cand.arch.	Kunstakademiets Arkitektskole i København Arkitektskolen i Århus	
DEUTSCHLAND	Diplom-Ingenieur, Diplom-Ingenieur Universität Diplom-Ingenieur, Diplom-Ingenieur FH	Universitäten (Architektur/Hochbau) Technische Hochschulen (Architektur/Hochbau) Technische Universitäten (Architektur/Hochbau) Universitäten-Gesamthochschulen (Architektur/Hochbau) Hochschulen für bildende Künste Hochschulen für Künste Fachhochschulen (Architektur/Hochbau) (!) Universitäten-Gesamthochschulen (Architektur/Hochbau) bei entsprechenden Fachhochschulstudiengängen	
ΕΛΛΑΔΑ	Δίπλωμα αρχιτέκτονα-μηχανικού	— Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ), Τμήμα αρχιτεκτόνων-μηχανικών — Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), τμήμα αρχιτεκτόνων-μηχανικών της Πολυτεχνικής Σχολής	Βεβαίωση που χορηγεί το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (ΤΕΕ) και η οποία επιτρέπει την άσκηση δραστηριοτήτων στον τομέα της αρχιτεκτονικής
ESPAÑA	Título oficial de arquitecto	Rectores de las universidades enumeradas a continuación: La Universidad Politécnica de Cataluña, Escuelas Técnicas Superiores de Arquitectura de Barcelona o del Vallès; La Universidad Politécnica de Madrid, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Madrid; La Universidad Politécnica de Las Palmas, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Las Palmas; La Universidad Politécnica de Valencia, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Valencia; La Universidad de Sevilla, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Sevilla; La Universidad de Valladolid, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Valladolid; La Universidad de Santiago de Compostela, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de La Coruña; La Universidad del País Vasco, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de San Sebastián; La Universidad de Navarra, Escuela Técnica Superior de Arquitectura de Pamplona	
FRANCE	Diplôme d'architecte DPLG, y compris dans le cadre de la formation professionnelle continue et de la promotion sociale Diplôme d'architecte ESA Diplôme d'architecte ENSAIS	Le ministre chargé de l'architecture École spéciale d'architecture de Paris École nationale supérieure des arts et industries de Strasbourg, section architecture	
IRELAND	Degree of Bachelor of Architecture (B.Arch.NUI) Degree standard diploma in architecture (Dip.Arch) Certificate of associateship (ARIAI) Certificate of membership (MRIA)	National University of Ireland to architecture graduates of University College Dublin College of Technology, Bolton Street, Dublin Royal Institute of Architects of Ireland Royal Institute of Architects of Ireland	

Χώρα	Τίτλος του πτυχίου	Ίδρυμα που χορηγεί το πτυχίο	Πιστοποιητικό που συνοδεύει το δίπλωμα
ITALIA	<p>Laurea in architettura</p> <p>Laurea in ingegneria edile/architettura</p> <p>Soltanto per i diplomi che sanciscono corsi iniziati nell'anno accademico 1998/99</p>	<p>Università di Camerino</p> <p>Università di Catania — Sede di Siracusa</p> <p>Università di Chieti</p> <p>Università di Ferrara</p> <p>Università di Firenze</p> <p>Università di Genova</p> <p>Università di Napoli Federico II</p> <p>Università di Napoli II</p> <p>Università di Palermo</p> <p>Università di Parma</p> <p>Università di Reggio Calabria</p> <p>Università di Roma «La Sapienza»</p> <p>Università di Roma III</p> <p>Università di Trieste</p> <p>Politecnico di Bari</p> <p>Politecnico di Milano</p> <p>Politecnico di Torino</p> <p>Istituto universitario di architettura di Venezia</p> <p>Università dell'Aquila</p> <p>Università di Pavia</p> <p>Università di Roma «La Sapienza»</p>	<p>Diploma di abilitazione all'esercizio indipendente della professione che viene rilasciato dal ministero della Pubblica istruzione dopo che il candidato ha sostenuto con esito positivo l'esame di Stato davanti ad una commissione competente</p> <p>Diploma di abilitazione all'esercizio indipendente della professione che viene rilasciato dal ministero della Pubblica istruzione dopo che il candidato ha sostenuto con esito positivo l'esame di Stato davanti ad una commissione competente</p>
NEDERLAND	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het getuigschrift van het met goed gevolg afgelegde doctoraal examen van de studierichting bouwkunde, afstudeerrichting architectuur 2. Het getuigschrift van het met goed gevolg afgelegde doctoraal examen van de studierichting bouwkunde, differentiatie architectuur en urbanistiek 3. Het getuigschrift hoger beroepsonderwijs, op grond van het met goed gevolg afgelegde examen verbonden aan de opleiding van de tweede fase voor beroepen op het terrein van de architectuur, afgegeven door de betrokken examencommissies van respectievelijk: <ul style="list-style-type: none"> — de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten te Amsterdam, — de Hogeschool Rotterdam en omstreken te Rotterdam, — de Hogeschool Katholieke Leergangen te Tilburg, — de Hogeschool voor de Kunsten te Arnhem, — de Rijkshogeschool Groningen te Groningen, — de Hogeschool Maastricht te Maastricht 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Technische Universiteit te Delft 2. Technische Universiteit te Eindhoven 	<p>Verklaring van de Stichting Bureau Architectenregister die bevestigt dat de opleiding voldoet aan de normen van de artikelen 3 en 4 van Richtlijn 85/384/EEG</p>

Χώρα	Τίτλος του πτυχίου	Ίδρυμα που χορηγεί το πτυχίο	Πιστοποιητικό που συνοδεύει το δίπλωμα
ÖSTERREICH	Diplom-Ingenieur, Dipl.-Ing. Diplom Ingenieur, Dipl.-Ing. Diplom Ingenieur, Dipl.-Ing. Magister der Architektur, Magister architecturae, Mag. Arch. Magister der Architektur, Magister architecturae, Mag. Arch. Magister der Architektur, Magister architecturae, Mag. Arch.	Technische Universität Graz (Erzherzog-Johann-Universität Graz) Technische Universität Wien Universität Innsbruck (Leopold-Franzens-Universität Innsbruck) Hochschule für Angewandte Kunst in Wien Akademie der Bildenden Künste in Wien Hochschule für künstlerische und industrielle Gestaltung in Linz	
PORTUGAL	Carta de curso de licenciatura em Arquitectura	Faculdade de Arquitectura da Universidade técnica de Lisboa Faculdade de Arquitectura da Universidade do Porto Escola superior artística do Porto	
UNITED KINGDOM	Diplomas in architecture Degrees in architecture Final examination Examination in architecture Examination Part II	Universities Colleges of Art Schools of Art Universities Architectural Association Royal College of Art Royal Institute of British Architects	Certificate of architectural education, issued by the Architects Registration Board ⁽²⁾
NORWAY	Sivilarkitekt	Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet Arkitektthøgskolen i Oslo Bergen arkitektskole	
SVERIGE	Arkitektexamen	Chalmers Tekniska Högskola AB Kungliga Tekniska Högskolan Lunds Universitet	

⁽¹⁾ Diese Diplome sind je nach Dauer der durch sie abgeschlossenen Ausbildung gemäß Artikel 4 Absatz 1 Unterabsatz 1 oder 2 der Richtlinie 85/384/EWG anzuerkennen.

⁽²⁾ The diploma and degree courses in architecture of the universities, schools and colleges of art should have met the requisite threshold standards as laid down in Articles 3 and 4 of Directive 384/85/EEC and in «Criteria for validation» published by the Validation Panel of the Royal Institute of British Architects and the Architects Registration Board.

EU nationals who possess the Royal Institute of British Architects Part I and Part II certificates, which are recognised by ARB as the competent authority, are eligible. Also EU nationals who do not possess the ARB-recognised Part I and Part II certificates will be eligible for the Certificate of Architectural Education if they can satisfy the Board that their standard and length of education has met the requisite threshold standards of Articles 3 and 4 of the Directive and of the «Criteria for validation».

Έγκριση των κρατικών ενισχύσεων στο πλαίσιο των διατάξεων των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ**Περιπτώσεις όπου η Επιτροπή δεν προβάλλει αντίρρηση**

(2001/C 333/03)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

Ημερομηνία έκδοσης της απόφασης: 25.4.2001**Κράτος μέλος:** Γαλλία**Αριθμός ενίσχυσης:** N 118/2000**Τίτλος:** Κρατικές επιχορηγήσεις σε επαγγελματικούς αθλητικούς συλλόγους**Στόχος:** Αθλητισμός**Νομική βάση:** Art. 19-3 de la loi n° 99-979 du 28 décembre 1999 portant diverses mesures relatives à l'organisation et à la promotion des activités physiques et sportives, dispositions du décret d'application notifié (non encore numéroté). Article L.121-1 du Code français de l'Éducation**Προϋπολογισμός:** 600 εκατ. FRF/έτος**Ένταση ή ποσό της ενίσχυσης:** Μέτρο που δεν συνιστά ενίσχυση**Διάρκεια:** Απεριόριστη**Άλλες πληροφορίες:** Οι γαλλικές αρχές αναλαμβάνουν τη δέσμευση να αποφύγουν κάθε υπεραντιστάθμιση των καθαρών δαπανών της σχολικής και αθλητικής κατάρτισης μέσω συστήματος ελέγχου της χρήσης των λαμβανόμενων επιχορηγήσεων, ιδίως με τον διαχωρισμό των λογαριασμών και με την υποχρέωση επιστροφής όλων των ενισχύσεων που χρησιμοποιούνται για σκοπούς διαφορετικούς από εκείνους που προβλέπονται ρητώς

Το κείμενο της απόφασης στην (στις) αυθεντική(-ές) γλώσσα(-ες), χωρίς τα εμπιστευτικά στοιχεία, είναι διαθέσιμο στη διεύθυνση:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids**Ημερομηνία έκδοσης της απόφασης:** 18.7.2001**Κράτος μέλος:** Ηνωμένο Βασίλειο (West Midlands)**Αριθμός ενίσχυσης:** N 152/01**Τίτλος:** MG Rover, ενίσχυση για επαγγελματική κατάρτιση**Στόχος:** Ενίσχυση για επαγγελματική κατάρτιση στον τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας**Νομική βάση:** Learning and Skills Act 2000, Sections 2, 3, 4 and 5**Ένταση ή ποσό της ενίσχυσης:** 9 εκατ. GBP (περίπου 14,4 εκατ. EUR) — μέγιστη ενίσχυση 30 % για ειδική κατάρτιση και 40,5 % για γενική κατάρτιση**Διάρκεια:** 2000-2005

Το κείμενο της απόφασης στην (στις) αυθεντική(-ές) γλώσσα(-ες), χωρίς τα εμπιστευτικά στοιχεία, είναι διαθέσιμο στη διεύθυνση:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids**Ημερομηνία έκδοσης της απόφασης:** 2.10.2001**Κράτος μέλος:** Αυστρία (Linz)**Αριθμός ενίσχυσης:** N 258/01**Τίτλος:** Περιβαλλοντική ενίσχυση στην επιχείρηση Voest-Alpine Stahl Linz (EKAX-χάλυβας)**Στόχος:** Περιβαλλοντική ενίσχυση (EKAX-χάλυβας)**Νομική βάση:** Österreichische Halonverordnung BGBl. Nr. 1990/576**Προϋπολογισμός:** 24 187,92 EUR (332 833 ATS)**Ένταση ή ποσό της ενίσχυσης:** 15 %

Το κείμενο της απόφασης στην (στις) αυθεντική(-ές) γλώσσα(-ες), χωρίς τα εμπιστευτικά στοιχεία, είναι διαθέσιμο στη διεύθυνση:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids**Ημερομηνία έκδοσης της απόφασης:** 18.7.2001**Κράτος μέλος:** Κάτω Χώρες**Αριθμός ενίσχυσης:** N 314/01 και N 315/01**Τίτλος:**

Αναπτυξιακή ενίσχυση υπέρ:

του Βιετνάμ — Ναυπήγηση έξι σωστικών σκαφών

της Υεμένης — Ναυπήγηση δύο ρυμουλκών

Στόχος: Ναυπηγική βιομηχανία**Νομική βάση:** Algemene Regeling voor export naar ontwikkelingslanden**Ένταση ή ποσό της ενίσχυσης:**

Βιετνάμ: 32,4 %

Υεμένη: 25 %

Το κείμενο της απόφασης στην (στις) αυθεντική(-ές) γλώσσα(-ες), χωρίς τα εμπιστευτικά στοιχεία, είναι διαθέσιμο στη διεύθυνση:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids**Ημερομηνία έκδοσης της απόφασης:** 14.9.2001**Κράτος μέλος:** Ισπανία (País Vasco)**Αριθμός ενίσχυσης:** N 32/01

Τίτλος: Καθεστώς περιφερειακών ενισχύσεων για την προώθηση και την ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών (πρόγραμμα EREIN)

Στόχος: Ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών

Νομική βάση: Decreto por el que se regulan las líneas de ayudas a la promoción y desarrollo de las zonas rurales de la Comunidad Autónoma del País Vasco (Programa EREIN)

Προϋπολογισμός: 1 δισεκ. ESP/έτος (6,01 εκατ. EUR/έτος)

Ένταση ή ποσό της ενίσχυσης:

Ενισχύσεις σε παραγωγικές επενδύσεις ή για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας: 25 % ΑΙΕ (+ 10 % σε ορισμένες ζώνες υπό παρακμή ή με διαρθρωτικά προβλήματα)

Ενισχύσεις για προσλήψεις: 750 000 ESP/προσλαμβανόμενο άτομο (4 507,59 ευρώ/προσλαμβανόμενο άτομο). Σε περίπτωση ανέργων μακράς διάρκειας, γυναικών με οικογενειακά βάρη ή με ειδικές ανάγκες, 1 εκατ. ESP/προσλαμβανόμενο άτομο (6 010,12 ευρώ/προσλαμβανόμενο άτομο)

Διάρκεια: 2001-2006

Το κείμενο της απόφασης στην (στις) αυθεντική(-ές) γλώσσα(-ες), χωρίς τα εμπιστευτικά στοιχεία, είναι διαθέσιμο στη διεύθυνση:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids

Ημερομηνία έκδοσης της απόφασης: 19.7.2001

Κράτος μέλος: Γαλλία

Αριθμός ενίσχυσης: N 321/2000

Τίτλος: La Réunion 2000-2006 — Εργαστήρια και κέντρα μεταφοράς της τεχνολογίας

Στόχος: Έρευνα και ανάπτυξη — Η ένταση των ενισχύσεων καθώς και οι επιλέξιμες δαπάνες είναι εναρμονισμένες με τις ανώτατες τιμές όπως αυτές προβλέπονται στο κοινοτικό πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων στην έρευνα και ανάπτυξη

Νομική βάση: Contrat de plan État-région 2000-2006

Προϋπολογισμός: 4,6 εκατ. EUR

Διάρκεια: Έως το τέλος του 2006

Το κείμενο της απόφασης στην (στις) αυθεντική(-ές) γλώσσα(-ες), χωρίς τα εμπιστευτικά στοιχεία, είναι διαθέσιμο στη διεύθυνση:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids

Ημερομηνία έκδοσης της απόφασης: 19.9.2001

Κράτος μέλος: Ηνωμένο Βασίλειο

Αριθμός ενίσχυσης: N 500/01

Τίτλος: Επιχορηγήσεις βαρέων σιδηροδρομικών υποδομών χορηγούμενες στους διαχειριστές των δικτύων

Στόχος: Χρηματοδότηση μεγάλου επενδυτικού προγράμματος για το δίκτυο κύριας σιδηροδρομικής υποδομής στη Μεγάλη Βρετανία

Νομική βάση: Section 211 and Schedule 15 of the Transport Act 2000

Προϋπολογισμός: 6,771 δισεκατ. GBP

Διάρκεια: 2001-2006

Το κείμενο της απόφασης στην (στις) αυθεντική(-ές) γλώσσα(-ες), χωρίς τα εμπιστευτικά στοιχεία, είναι διαθέσιμο στη διεύθυνση:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids

Ημερομηνία έκδοσης της απόφασης: 25.7.2001

Κράτος μέλος: Γερμανία (Σαξονία-Ανχαλτ)

Αριθμός ενίσχυσης: N 517/2000

Τίτλος: Ενίσχυση στην Glunz AG

Στόχος: Εκτέλεση σημαντικών επενδυτικών σχεδίων βάσει του πολυτομεακού πλαισίου

Νομική βάση:

— 29. Rahmenplan der Gemeinschaftsaufgabe „Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur“

— Investitionszulagengesetz 1999

Προϋπολογισμός: 136 513 000 DEM (69 767 988 EUR)

Ένταση ή ποσό της ενίσχυσης: 35 % ακαθάριστα

Διάρκεια: 1.1.2000-τέλος του 2002 (τρία έτη)

Άλλες πληροφορίες: Υποβολή ετήσιας έκθεσης

Το κείμενο της απόφασης στην (στις) αυθεντική(-ές) γλώσσα(-ες), χωρίς τα εμπιστευτικά στοιχεία, είναι διαθέσιμο στη διεύθυνση:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids

Ημερομηνία έκδοσης της απόφασης: 18.7.2001

Κράτος μέλος: Ελλάδα (Κεντρική Μακεδονία και Αττική)

Αριθμός ενίσχυσης: N 07/01

Τίτλος: Κρατική ενίσχυση υπέρ της επιχείρησης Ελληνικά Πετρέλαια ΑΕ

Στόχος: Επενδυτική ενίσχυση, πετροχημική βιομηχανία

Νομική βάση: N 2601/98 «Ενισχύσεις ιδιωτικών επενδύσεων για την οικονομική και περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας και άλλες διατάξεις»

Προϋπολογισμός: 39 744 εκατ. GRD (116,64 εκατ. EUR)

Ένταση ή ποσό της ενίσχυσης: 30,92 % ΚΙΕ

Διάρκεια: 1998-2001

Άλλες πληροφορίες: Η ελληνική κυβέρνηση ανέλαβε τη ρητή δέσμευση να συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις της εκ των υστέρων παρακολούθησης του τμήματος 6 του πολυτομεακού πλαισίου περιφερειακών ενισχύσεων για μεγάλα επενδυτικά σχέδια

Το κείμενο της απόφασης στην (στις) αυθεντική(-ές) γλώσσα(-ες), χωρίς τα εμπιστευτικά στοιχεία, είναι διαθέσιμο στη διεύθυνση:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids

Ημερομηνία έκδοσης της απόφασης: 18.7.2001

Κράτος μέλος: Γερμανία

Αριθμός ενίσχυσης: N 801/2000

Τίτλος: EUV-Λιθογραφία

Στόχος: Έρευνα και ανάπτυξη

Νομική βάση: Jährliches Haushaltsgesetz, Einzelplan 30 für den Geschäftsbereich des BMBF, Kapitel 06

Προϋπολογισμός: Συνολικό ύψος ενίσχυσης 120 εκατ. DEM (60 εκατ. ευρώ)

Ένταση ή ποσό της ενίσχυσης: Πηγές φωτός: 43,2 %, οπτική: 37 %, μάσκα: 42,7 %, φέρουσα μάσκα: 36,2 %, επεξεργασία/φωτοχρ. υλικό: 47,1 %- Σύνολο: 39,9 %

Διάρκεια: Πέντε έτη

Άλλες πληροφορίες: Η Γερμανία θα υποβάλλει ετήσια έκθεση σύμφωνα με το πλαίσιο έρευνας και ανάπτυξης

Το κείμενο της απόφασης στην (στις) αυθεντική(-ές) γλώσσα(-ες), χωρίς τα εμπιστευτικά στοιχεία, είναι διαθέσιμο στη διεύθυνση:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids

Ημερομηνία έκδοσης της απόφασης: 6.9.2001

Κράτος μέλος: Ισπανία (Extremadura)

Αριθμός ενίσχυσης: N 834/2000

Τίτλος: Καθεστώς ενισχύσεων υπέρ της απασχόλησης στις εταιρείες κοινωνικής οικονομίας της περιφέρειας Extremadura

Στόχος: Δημιουργία θέσεων απασχόλησης και ανάπτυξη των επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας

Νομική βάση: Decreto de la Comunidad Autónoma de Extremadura

Προϋπολογισμός: 11,5 εκατ. EUR

Ένταση ή ποσό της ενίσχυσης: Κυμαινόμενη

Διάρκεια: Έως το τέλος του 2003

Το κείμενο της απόφασης στην (στις) αυθεντική(-ές) γλώσσα(-ες), χωρίς τα εμπιστευτικά στοιχεία, είναι διαθέσιμο στη διεύθυνση:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids

Ημερομηνία έκδοσης της απόφασης: 6.6.2001

Κράτος μέλος: Ελλάδα (Αττική, Θεσσαλία, Θεσσαλονίκη)

Αριθμός ενίσχυσης: NN 90/2000

Τίτλος: Φυσικό αέριο

Στόχος: Περιφερειακή ανάπτυξη

Νομική βάση: N 2364/95 «Ελληνικός νόμος περί φυσικού αερίου», όπως τροποποιήθηκε από το νόμο 2528/97

Προϋπολογισμός: Ανώτατο όριο 30 δις GDR (88,2 εκατ. EUR) για επιχορηγήσεις, μη ποσοτικοποίησιμο για φορολογικές εκπτώσεις

Ένταση ή ποσό της ενίσχυσης: ΚΙΕ 17 % στην Αττική, 11,3 % στη Θεσσαλονίκη, 25,9 % στη Θεσσαλία

Διάρκεια: Κατά περίπτωση, επιχορήγηση καταβλητέα σε διάστημα 7 ετών, 10 έτη φορολογικές εκπτώσεις

Το κείμενο της απόφασης στην (στις) αυθεντική(-ές) γλώσσα(-ες), χωρίς τα εμπιστευτικά στοιχεία, είναι διαθέσιμο στη διεύθυνση:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids

Ανακοίνωση κατ' εφαρμογή του άρθρου 12 παράγραφος 5 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2913/92 του Συμβουλίου της 12ης Οκτωβρίου 1992 ⁽¹⁾, περί πληροφοριών οι οποίες παρέχονται από τις τελωνειακές αρχές των κρατών μελών σχετικά με την κατάταξη των εμπορευμάτων στην τελωνειακή ονοματολογία

(2001/C 333/04)

Κάθε δεσμευτική δασμολογική πληροφορία παύει να ισχύει, σύμφωνα με το άρθρο 17 του Τελωνειακού Κώδικα, από 1ης Ιανουαρίου 2002, εφόσον καταστεί ασυμβίβαστη προς την ερμηνεία της τελωνειακής ονοματολογίας, όπως η ερμηνεία αυτή προκύπτει από τα ακόλουθα διεθνή δασμολογικά μέτρα.

Τροποποιήσεις των επεξηγηματικών σημειώσεων του εναρμονισμένου συστήματος και της συλλογής των γνωμοδοτήσεων κατάταξης των εγκεκριμένων από το συμβούλιο τελωνειακής συνεργασίας (έγγραφα CCD αριθ. NC0340, παραρτήματα R/1 και S/1 και NC0430, αντίστοιχες εκδόσεις της 26ης και 27ης συνόδου της επιτροπής του εναρμονισμένου συστήματος):

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 8 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΤΟΥ Ε.Σ. ΚΑΙ ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΚΕΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΚΔΟΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ Ε.Σ. ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ

(26η και 27η σύνοδος της επιτροπής του Ε.Σ. του Νοεμβρίου 2000 και Μαΐου 2001)

Έγγραφα NC0340 και NC0430

Τροποποιήσεις των επεξηγηματικών σημειώσεων και της συλλογής γνωμοδοτήσεων κατάταξης της ονοματολογίας που επισυνάπτεται στη σύμβαση του Ε.Σ. σύμφωνα με τη σύσταση της 25 Ιουνίου 1999 και εκπονηθείσες από την επιτροπή του Ε.Σ. κατά την 26η σύνοδό της. Έγγραφο αριθ. NC0340

Επεξηγηματικές σημειώσεις

Παράρτημα S/1

Γνωμοδοτήσεις κατάταξης

Παράρτημα R/1

Γνωμοδοτήσεις κατάταξης που εκδόθηκαν από την Επιτροπή Ε.Σ. κατά την 27η σύνοδό της. Έγγραφο αριθ. NC0430

0405.20/2

Παράρτημα Q/5

0405.20/3

Παράρτημα Q/5

1901.20/1

Παράρτημα Q/6

2401.20/1

Παράρτημα Q/8

2403.10/1

Παράρτημα Q/9

6114.20/1

Παράρτημα Q/10

6114.30/1

Παράρτημα Q/10

6212.10/1

Παράρτημα Q/10

6307.90/5

Παράρτημα Q/10

7321.11/1

Παράρτημα Q/11

8462.21/1 ή 8462.29/1

Παράρτημα Q/12

8471.80/6

Παράρτημα Q/13

8471.80/7

Παράρτημα Q/14

8471.80/8

Παράρτημα Q/14

8483.10/1

Παράρτημα Q/15

8525.30/1

Παράρτημα Q/17

8702.10/3

Παράρτημα Q/18

8703.10/1

Παράρτημα Q/19

Πληροφορίες σχετικά με τα στοιχεία των εν λόγω μέτρων μπορεί να ληφθούν από την Γενική Διεύθυνση Φορολογίας και Τελωνειακής Ένωσης της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (200, rue de la Loi/Wetstraat, B-1049 Bruxelles) ή μπορούν να τηλεφορτωθούν από τη θέση Ίντερνετ της εν λόγω γενικής διεύθυνσης:

http://europa.eu.int/comm/dgs/taxation_customs/index_el.htm

⁽¹⁾ ΕΕ L 302 της 19.10.1992, σ. 1.

Προηγούμενη κοινοποίηση συγκέντρωσης
(Υπόθεση COMP/M.2678 — Sonae/CNP Assurances/Inparsa JV)

Υπόθεση υποψήφια για απλοποιημένη διαδικασία

(2001/C 333/05)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

1. Στις 20 Νοεμβρίου 2001, η Επιτροπή έλαβε κοινοποίηση μιας προτεινόμενης συγκέντρωσης σύμφωνα με το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89 του Συμβουλίου ⁽¹⁾, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1310/97 ⁽²⁾, με την οποία η Sonae Imobiliaria SGPS SA (Πορτογαλία) («Sonae») που ανήκει στον όμιλο Sonae και η CNP Assurances («CNP») (Γαλλία), αποκτούν με την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 1 στοιχείο β) του ανωτέρω κανονισμού κοινό έλεγχο της Inparsa-Investmentos e Participaçoes SGPS, SA («Inparsa») (Πορτογαλία) η οποία τώρα ελέγχεται από την Sonae Imobiliaria, με αγορά μετοχών.

2. Οι επιχειρηματικές δραστηριότητες των εν λόγω επιχειρήσεων είναι:

— Sonae: ενοικιάσεις ακινήτων για εμπορικούς σκοπούς, υποπροϊόντα ξύλου, λιανικό εμπόριο, τηλεπικοινωνίες, τουρισμός, μεταφορές,

— CNP: ασφάλειες ζωής,

— Inparsa: ενοικιάσεις ακινήτων για εμπορικούς σκοπούς.

3. Κατά την προκαταρκτική εξέταση, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η κοινοποιηθείσα συγκέντρωση θα μπορούσε να εμπέσει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89. Εντούτοις, επιφυλάσσεται να λάβει τελική απόφαση επί του σημείου αυτού. Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής ⁽³⁾ σχετικά με μια απλοποιημένη διαδικασία αντιμετώπισης ορισμένων συγκεντρώσεων βάσει του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89 σημειώνεται ότι η παρούσα υπόθεση είναι υποψήφια για να αντιμετωπιστεί βάσει της διαδικασίας που προβλέπεται στην ανακοίνωση.

4. Η Επιτροπή καλεί τους ενδιαφερόμενους τρίτους να υποβάλουν οποιοσδήποτε παρατηρήσεις για την προτεινόμενη συγκέντρωση στην Επιτροπή.

Οι παρατηρήσεις πρέπει να φθάσουν στην Επιτροπή το αργότερο εντός δέκα ημερών από την ημερομηνία της παρούσας δημοσίευσης, με την αναφορά COMP/M.2678 — Sonae/CNP Assurances/Inparsa JV. Οι παρατηρήσεις μπορούν να σταλούν στην Επιτροπή με φαξ [αριθ. (32-2) 296 43 01 ή 296 72 44] ή ταχυδρομικά στην ακόλουθη διεύθυνση:

Ευρωπαϊκή Επιτροπή,
Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού,
Διεύθυνση Β — Task Force Συγκεντρώσεων,
Rue Joseph II/Jozef II-straat 70,
B-1000 Βρυξέλλες.

⁽¹⁾ ΕΕ L 395 της 30.12.1989, σ. 1· διορθωτικό στην ΕΕ L 257 της 21.9.1990, σ. 13.

⁽²⁾ ΕΕ L 180 της 9.7.1997, σ. 1· διορθωτικό στην ΕΕ L 40 της 13.2.1998, σ. 17.

⁽³⁾ ΕΕ C 217 της 29.7.2000, σ. 32.

Προηγούμενη κοινοποίηση συγκέντρωσης
(Υπόθεση COMP/M.2655 — Vopak/JTE/Stolt-Nielsen/JV)
(2001/C 333/06)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

1. Στις 20 Νοεμβρίου 2001, η Επιτροπή έλαβε κοινοποίηση μιας προτεινόμενης συγκέντρωσης σύμφωνα με το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89 του Συμβουλίου ⁽¹⁾, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1310/97 ⁽²⁾, με την οποία η επιχείρησης Vopak Chemical Tankers BV («Vopak»), που ανήκει στον όμιλο Royal Vopak, John T. Essberger GmbH & Co. («JTE»), που ανήκει στον όμιλο Rantzaui, και Stolt-Nielsentransportation Group BV («Stolt-Nielsen»), που ανήκει στον όμιλο Stolt-Nielsen αποκτούν με την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 1 στοιχείο β) του ανωτέρω κανονισμού κοινό έλεγχο με αγορά μετοχών σε νεοδημιουργηθείσα εταιρεία που αποτελεί κοινή επιχείρηση.

2. Οι επιχειρηματικές δραστηριότητες των εν λόγω επιχειρήσεων είναι:

- Vopak: ναυτιλιακά,
- Royal Vopak: διανομή χημικών, δεξαμενές αργού πετρελαίου, φυτικών ελαίων, πετρελαιοειδών και χημικών, ποταμοπλοία, υπηρεσίες διαμετακόμισης,
- JTE: ναυτιλιακά,
- Rantzaui: ακτοπλοία, μεταφορά ξηρού φορτίου, διαχείριση πλοίων, ναυτιλιακά πρακτορεία,
- Stolt-Nielsen: μεταφορές, αποθήκευση και διανομή χημικών, οξέων, φυτικών ελαίων και άλλων υγρών, υπηρεσίες διαμετακόμισης, ναυτιλία, ποταμοπλοία,
- Stolt-Nielsen: πέραν των δραστηριοτήτων της επιχείρησης Stolt-Nielsen, θαλάσσιες και υποβρύχιες μηχανολογικές υπηρεσίες, κατασκευαστική επιχείρηση, επιθεωρήσεις, συντήρηση και επιδιόρθωση θαλασσιών έργων της βιομηχανίας πετρελαίου και φυσικού αερίου,
- JV: παράκτια μεταφορά χημικών φορτίων.

3. Κατά την προκαταρκτική εξέταση, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η κοινοποιηθείσα συγκέντρωση θα μπορούσε να εμπέσει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89. Εντούτοις, επιφυλάσσεται να λάβει τελική απόφαση επί του σημείου αυτού.

4. Η Επιτροπή καλεί τους ενδιαφερόμενους τρίτους να υποβάλουν οποιεσδήποτε παρατηρήσεις για την προτεινόμενη συγκέντρωση στην Επιτροπή.

Οι παρατηρήσεις πρέπει να φθάσουν στην Επιτροπή το αργότερο εντός δέκα ημερών από την ημερομηνία της παρούσας δημοσίευσης, με την αναφορά COMP/M.2655 — Vopak/JTE/Stolt-Nielsen/JV. Οι παρατηρήσεις μπορούν να σταλούν στην Επιτροπή με φαξ [αριθ. (32-2) 296 43 01 ή 296 72 44] ή ταχυδρομικά στην ακόλουθη διεύθυνση:

Ευρωπαϊκή Επιτροπή,
Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού,
Διεύθυνση Β — Task Force Συγκεντρώσεων,
Rue Joseph II/Jozef II-straat 70,
B-1000 Βρυξέλλες.

⁽¹⁾ ΕΕ L 395 της 30.12.1989, σ. 1· διορθωτικό στην ΕΕ L 257 της 21.9.1990, σ. 13.

⁽²⁾ ΕΕ L 180 της 9.7.1997, σ. 1· διορθωτικό στην ΕΕ L 40 της 13.2.1998, σ. 17.

Ερμηνευτική ανακοίνωση της Επιτροπής όσον αφορά το εφαρμοστέο κοινοτικό δίκαιο στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων και τις δυνατότητες ενσωμάτωσης των περιβαλλοντικών παραγόντων στις δημόσιες συμβάσεις

(2001/C 333/07)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

[COM(2001) 274 τελικό]

ΣΥΝΟΨΗ

Η επίτευξη αιφόρου ανάπτυξης στην πράξη απαιτεί η οικονομική ανάπτυξη να υποστηρίζει την κοινωνική πρόοδο και να σεβεται το περιβάλλον, η κοινωνική πολιτική να αποτελεί το υπόβαθρο των οικονομικών επιδόσεων και η περιβαλλοντική πολιτική να είναι οικονομικά αποδοτική.

Όπως δηλώθηκε στην ανακοίνωση της Επιτροπής του Μαΐου 2001 με τίτλο «Αειφόρος ανάπτυξη της Ευρώπης για έναν καλύτερο κόσμο: στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αειφόρο ανάπτυξη» η οποία θα παρουσιαστεί στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Goeteborg τον Ιούνιο του 2001, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάσουν πως να χρησιμοποιήσουν καλύτερα τις δημόσιες προμήθειες για να ευνοήσουν τα φιλικά προς το περιβάλλον προϊόντα και υπηρεσίες.

Στόχος του παρόντος εγγράφου είναι η ανάλυση και η επισήμανση των δυνατοτήτων του υφιστάμενου κοινοτικού νομικού πλαισίου όσον αφορά την ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών παραγόντων στις δημόσιες συμβάσεις.

Η θέσπιση περαιτέρω δυνατοτήτων που υπερβαίνουν τις παρεχόμενες από το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο, απαιτεί την παρέμβαση του κοινοτικού νομοθέτη.

Η υφιστάμενη περιβαλλοντική και λοιπή νομοθεσία, είτε πρόκειται για κοινοτική νομοθεσία είτε για εθνική νομοθεσία συμβατή με το κοινοτικό δίκαιο, δεσμεύει τις αναθέτουσες αρχές και μπορεί να επηρεάσει τις επιλογές τους καθώς και τις προδιαγραφές και τα κριτήρια που αυτές θέτουν.

Οι βασικές δυνατότητες «οικολογικής αγοράς» υπάρχουν κατά την έναρξη μιας διαδικασίας δημόσιας προμήθειας και ειδικότερα κατά τη λήψη της απόφασης σχετικά με το αντικείμενο της σύμβασης. Οι αποφάσεις αυτές δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις· καλύπτονται από τους κανόνες και τις αρχές της συνθήκης για την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων και των υπηρεσιών και ειδικότερα από τις αρχές της μη διακριτικής μεταχείρισης και της αναλογικότητας.

Οι οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις παρέχουν διάφορες δυνατότητες ενσωμάτωσης των περιβαλλοντικών παραγόντων στις δημόσιες προμήθειες, κυρίως κατά τον καθορισμό των τεχνικών προδιαγραφών, των κριτηρίων επιλογής και των κριτηρίων σύναψης μιας σύμβασης.

Εξάλλου, οι αναθέτουσες αρχές δύνανται να επιβάλουν ειδικούς πρόσθετους όρους που να είναι συμβατοί με τους κανόνες της συνθήκης.

Οι δημόσιες συμβάσεις που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις, υπόκεινται στους κανόνες

και στις αρχές της συνθήκης. Στην περίπτωση αυτή, το εθνικό δίκαιο καθορίζει κατά πόσο οι αναθέτουσες αρχές έχουν περαιτέρω δυνατότητες «οικολογικής αγοράς».

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στόχος του παρόντος εγγράφου είναι η ανάλυση και η κατάδειξη των δυνατοτήτων του υφιστάμενου κοινοτικού νομικού πλαισίου όσον αφορά την ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών παραγόντων στις δημόσιες συμβάσεις, παρέχοντας ως εκ τούτου στις αναθέτουσες αρχές τη δυνατότητα να συμβάλουν στην αειφόρο ανάπτυξη.

Η πολιτική για τις δημόσιες συμβάσεις αποτελεί ένα μεταξύ των διαφόρων στοιχείων της πολιτικής για την Ενιαία Αγορά, η οποία περιλαμβάνει τους στρατηγικούς στόχους της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων, των προσώπων και των υπηρεσιών. Η πολιτική για τις δημόσιες συμβάσεις έχει ως στόχο να συμβάλει στην υλοποίηση της ενιαίας αγοράς μέσω της δημιουργίας του ανταγωνισμού που είναι αναγκαίος για τη μη διακριτική μεταχείριση κατά τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων καθώς και την ορθολογική κατανομή του δημοσίου χρήματος με την επιλογή της καλύτερης υποβληθείσας προσφοράς. Η εφαρμογή των ανωτέρω αρχών παρέχει τη δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές να επιλέγουν την πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης προσφορά, ακολουθώντας ορισμένους κανόνες σχετικά με τον καθορισμό του αντικειμένου της σύμβασης, την επιλογή των υποψηφίων σύμφωνα με αντικειμενικές απαιτήσεις και τη σύναψη της σύμβασης αποκλειστικά και μόνο βάσει της τιμής ή εναλλακτικά βάσει μιας δέσμης αντικειμενικών κριτηρίων.

Η ιστορία των κοινοτικών οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις χρονολογείται από το 1971, όταν εκδόθηκε η πρώτη οδηγία για τις συμβάσεις δημοσίων έργων. Έκτοτε, έχουν εκδοθεί οδηγίες τόσο για συμβάσεις δημοσίων προμηθειών και δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών όσο και οδηγίες για τον τομέα των δημοσίων οργανισμών κοινής ωφέλειας⁽¹⁾. Ο βασικός σχεδιασμός και το σύστημα των οδηγιών, αν και τροποποιήθηκε αρκετές φορές, ποτέ δεν μεταβλήθηκε ριζικά.

Οι οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις δεν περιλαμβάνουν οποιδήποτε ρητή αναφορά στην προστασία του περιβάλλοντος ή σε προβληματισμούς ή σε άλλες πτυχές εκτός από τη βασική πολιτική για την εσωτερική αγορά, γεγονός αναμενόμενο αν ληφθεί υπόψη ο χρόνος έκδοσης των εν λόγω οδηγιών.

Μετά την έκδοση των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις, η δράση στον τομέα του περιβάλλοντος εξελίχθηκε με πρωτοβουλία της Κοινότητας και των κρατών μελών.

Με τη συνθήκη του Άμστερνταμ ενισχύθηκε η αρχή της ενσωμάτωσης των περιβαλλοντικών απαιτήσεων σε άλλες πολιτικές ως πρωταρχικού μέσου για την επίτευξη της αειφόρου ανάπτυξης⁽²⁾.

Εξάλλου, η πρόταση της Επιτροπής για το έκτο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον, το οποίο καλύπτει τα έτη 2001-2010, οι δημόσιες συμβάσεις επισημαίνονται ως τομέας με σημαντικές δυνατότητες δημιουργίας μιας αγοράς φιλικότερης προς το περιβάλλον, με τη χρησιμοποίηση εκ μέρους των αναθέτουσών αρχών της περιβαλλοντικής επίδοσης ως αγοραστικού κριτηρίου ⁽³⁾.

Η αειφόρος ανάπτυξη προσφέρει στην Ευρωπαϊκή Ένωση ένα θετικό μακρόπνοο όραμα για μια περισσότερο ευημερούσα και δικαιότερη κοινωνία μέσα σ' ένα καθαρότερο, ασφαλέστερο και υγιέστερο περιβάλλον — μιας κοινωνίας που θα παρέχει καλύτερη ποιότητα ζωής, για μας, τα παιδιά μας και τα εγγόνια μας. Για να επιτευχθεί στην πράξη απαιτείται η οικονομική ανάπτυξη να υποστηρίζει την κοινωνική πρόοδο και να σέβεται το περιβάλλον, η κοινωνική πολιτική να αποτελεί το υπόβαθρο της οικονομικής επίδοσης και η περιβαλλοντική πολιτική να είναι οικονομικά αποδοτική ⁽⁴⁾. Όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, τούτο σημαίνει ότι το νομοθετικό πλαίσιο πρέπει να λαμβάνει υπόψη παράλληλα με τον πρωταρχικό οικονομικό στόχο και τους περιβαλλοντικούς παράγοντες.

Δεν υφίσταται εγγενής αντίφαση μεταξύ της οικονομικής ανάπτυξης και της διατήρησης ενός αποδεκτού επιπέδου ποιότητας του περιβάλλοντος. Κατά συνέπεια, το θέμα δεν πρέπει να γίνεται αντιληπτό ως αντιπαράθεση μεταξύ οικονομικής ανάπτυξης και περιβάλλοντος αλλά το πως μπορεί να επιτευχθούν συνεργίες μεταξύ τους. Η Επιτροπή αναγνώρισε στην ανακοίνωσή της για την ενιαία αγορά και το περιβάλλον ⁽⁵⁾ ότι το διαρκές άνοιγμα των αγορών σε συνδυασμό με τις αυξανόμενες περιβαλλοντικές προκλήσεις και τη μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση σε περιβαλλοντικά θέματα αποκάλυψε συνεργίες, αλλά ότι υπάρχουν επίσης αναπόφευκτα εντάσεις μεταξύ της λειτουργίας της ενιαίας αγοράς και της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής. Ως εκ τούτου, αναφέρεται ότι η Κοινότητα πρέπει να αναζητήσει μια συνεκτική προσέγγιση όσον αφορά την επιδίωξη των στόχων της συνθήκης σε σχέση τόσο με την ενιαία αγορά όσο και με το περιβάλλον, εκπληρώνοντας παράλληλα τις διεθνείς υποχρεώσεις της.

Επίσης σε παγκόσμιο επίπεδο η περιβαλλοντική δράση εξελίχθηκε σημαντικά. Παράδειγμα της εξέλιξης αυτής αποτελεί η έκδοση του πρωτοκόλλου του Κιότο. Με την υπογραφή του πρωτοκόλλου στη σύμβαση για τις κλιματικές μεταβολές που συνήχθη στο Τόκιο, η Ευρωπαϊκή Ένωση ανέλαβε τη δέσμευση για μείωση των αερίων του φαινομένου του θερμοκηπίου εντός του χρονικού πλαισίου 2008—2012.

Με την αύξηση των επιστημονικών πληροφοριών και της ευαισθητοποίησης του κοινού τόσο για τα αίτια όσο και για τις επιπτώσεις της ρύπανσης του περιβάλλοντος παρατηρείται, επί αρκετές δεκαετίες, ένα αυξανόμενο ενδιαφέρον όσον αφορά τη συμβολή στην πρόληψη της ρύπανσης του περιβάλλοντος καθώς και στην αειφόρο ανάπτυξη. Όλο και μεγαλύτερος αριθμός καταναλωτών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τόσο σε ιδιωτικό όσο και σε δημόσιο επίπεδο, προτιμά την αγορά συμβατών με το περιβάλλον προϊόντων και υπηρεσιών.

Οι αναθέτουσες αρχές καθώς και άλλοι φορείς που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις αποτελούν μια σημαντική ομάδα καταναλωτών. Με τις αγορές τους, οι

οποίες αντιστοιχούν σε περισσότερα από 1 000 δισεκατομμύρια ευρώ ή 14 % περίπου του ΑΕγχΠ της Ένωσης, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συμβάλουν ουσιαστικά στην αειφόρο ανάπτυξη. Στα πλαίσια της εκπλήρωσης των υποχρεώσεών τους όσον αφορά την υλοποίηση της αειφόρου ανάπτυξης διάφορα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει πρωτοβουλίες για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων σε εθνικό και τοπικό επίπεδο οι οποίες θα είναι φιλικότερες προς το περιβάλλον.

Αν και η Επιτροπή υπέδειξε ήδη μερικές από τις βασικές δυνατότητες στην ανακοίνωση του Μαρτίου 1998 ⁽⁶⁾, εντούτοις οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν το πρόβλημα ότι συχνά δεν είναι σαφές σε πιο βαθμό οι περιβαλλοντικοί παράγοντες είναι συμβατοί με την υπάρχουσα κοινοτική νομοθεσία στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων.

Η Επιτροπή ανέλαβε τη δέσμευση να εξηγήσει λεπτομερέστερα τις δυνατότητες που παρέχει η υπάρχουσα νομοθεσία για τις δημόσιες συμβάσεις προκειμένου να λαμβάνονται υπόψη οι περιβαλλοντικοί παράγοντες στο πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων.

Εκτός από την παρούσα ερμηνευτική ανακοίνωση, οι υπηρεσίες της Επιτροπής σκοπεύουν να εκδώσουν έναν οδηγό για συμβατές με το περιβάλλον δημόσιες συμβάσεις με παραδείγματα κατάλληλων από περιβαλλοντικής απόψεως προσκλήσεων υποβολής προσφορών οι οποίες συνάδουν με το κοινοτικό δίκαιο ⁽⁷⁾.

Ας μην ξεχνούμε, όπως μνημονεύεται ρητά στην ανακοίνωση της 11ης Μαρτίου 1998, ότι η Επιτροπή δεν δύναται, σε ένα ερμηνευτικό έγγραφο όπως το παρόν, να προτείνει λύσεις οι οποίες υπερβαίνουν το υπάρχον καθεστώς για τις δημόσιες συμβάσεις. Εξάλλου, η ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Δικαστηρίου.

Αν θεωρηθεί ότι το ισχύον καθεστώς για τις δημόσιες συμβάσεις δεν παρέχει επαρκείς δυνατότητες ώστε να λαμβάνεται υπόψη ο περιβαλλοντικός παράγοντας, τότε είναι αναγκαία η τροποποίηση των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις. Ας σημειωθεί ότι στις προτάσεις για την τροποποίηση των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις, που εκδόθηκαν από την Επιτροπή στις 10 Μαΐου 2000, τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά περιλαμβάνονται ρητώς μεταξύ των κριτηρίων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την επιλογή της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς ⁽⁸⁾.

Ως εκ τούτου, στόχος του παρόντος εγγράφου είναι η εξέταση και η διασάφηση των δυνατοτήτων τις οποίες παρέχει το υφιστάμενο καθεστώς για τις δημόσιες συμβάσεις προκειμένου η προστασία του περιβάλλοντος να λαμβάνεται υπόψη κατά το δυνατόν περισσότερο στα πλαίσια των δημοσίων συμβάσεων. Στο έγγραφο ακολουθούνται οι διάφορες φάσεις της διαδικασίας σύναψης μιας σύμβασης και εξετάζεται σε κάθε στάδιο με ποιά τρόπο μπορούν να ληφθούν υπόψη οι περιβαλλοντικοί παράγοντες

I. ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Η πρώτη ευκαιρία για να ληφθούν υπόψη οι περιβαλλοντικοί παράγοντες στα πλαίσια μιας δημόσιας σύμβασης είναι το στάδιο μόλις πριν από την εφαρμογή των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις: η επιλογή του αντικειμένου της σύμβασης ή, με άλλα λόγια, η απάντηση στο ερώτημα «τι επιθυμώ, ως αναθέτουσα αρχή, να κατασκευάσω ή να αγοράσω»; Στο στάδιο αυτό οι αναθέτουσες αρχές έχουν «ευρεία» δυνατότητα να λάβουν υπόψη τους περιβαλλοντικούς παράγοντες και να επιλέξουν ένα συμβατό προς το περιβάλλον προϊόν ή υπηρεσία. Η αποτελεσματική υλοποίηση των ανωτέρω εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ευαισθητοποίηση και τη γνώση της αναθέτουσας αρχής.

Πρέπει να τονισθεί ότι η υπάρχουσα περιβαλλοντική ή λοιπή νομοθεσία, είτε πρόκειται για κοινοτική νομοθεσία είτε για εθνική νομοθεσία που συνάδει με το κοινοτικό δίκαιο, μπορεί να περιορίσει την εν λόγω ελευθερία επιλογής, να επηρεάσει την υπόψη επιλογή⁽⁹⁾.

Οι δυνατότητες συνυπολογισμού των περιβαλλοντικών παραγόντων διαφέρουν ανάλογα με τα διάφορα είδη συμβάσεων.

Οι **συμβάσεις έργου** περιλαμβάνουν τόσο το τελικό προϊόν, το έργο όσο και το σχεδιασμό και την εκτέλεση των έργων. Η προσφορότερη δυνατότητα συνυπολογισμού των περιβαλλοντικών παραγόντων από τις αναθέτουσες αρχές βρίσκεται στο στάδιο του σχεδιασμού και της σύλληψης του έργου. Οι αναθέτουσες αρχές θα μπορούσαν να παράσχουν σαφείς οδηγίες στους αρχιτέκτονες ή/και στους μηχανικούς για το σχεδιασμό, παραδείγματος χάριν, ενός διοικητικού κτηρίου με χαμηλή ενεργειακή κατανάλωση, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τη μόνωση και τη χρήση ειδικών κατασκευαστικών υλικών όσο και την εγκατάσταση ηλιακών στοιχείων για την παραγωγή θερμότητας. Θα μπορούσαν επίσης να απαιτήσουν το κτίριο να σχεδιασθεί με τρόπο ώστε να απαιτείται περιορισμένη μόνο χρήση των ανεγκυστήρων ενώ ο προσανατολισμός των γραφείων και των επίπλων θα περιορίζει τη χρήση τεχνητού φωτισμού⁽¹⁰⁾.

Οι αναθέτουσες αρχές είναι αρμόδιες τόσο για την επιλογή του ίδιου του έργου ή σχεδίου όσο και για την εν γένει εκτέλεση των έργων καθώς και για οτιδήποτε συμβαίνει στο εργοτάξιο και γύρω από αυτό. Ως εκ τούτου, οι αναθέτουσες αρχές δύνανται να καθορίζουν τις απαιτήσεις όσον αφορά την εκτέλεση των έργων, γεγονός που παρέχει πολλές δυνατότητες συνυπολογισμού των περιβαλλοντικών παραγόντων, όπως π.χ. απαιτήσεις σχετικά με τη χρήση ενέργειας ή ύδατος ή διαχείριση αποβλήτων στο εργοτάξιο και στον περιβάλλοντα χώρο. Θα μπορούσε να αναφερθεί ως παράδειγμα η κατασκευή γεφυρών πάνω από ποταμούς σε βιοτόπους και σε περιοχές στις οποίες η παλίρροια της θάλασσας δεν πρέπει να διαταραχθεί από το συγκεκριμένο τρόπο διεξαγωγής του έργου⁽¹¹⁾.

Για μια ειδική κατηγορία συμβάσεων έργου, η Κοινότητα επιβάλλει την υποχρέωση διενέργειας μιας αξιολόγησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων πριν να ληφθεί η απόφαση κατασκευής του έργου⁽¹²⁾. Η εν λόγω υποχρέωση, η οποία απορρέει από την περιβαλλοντική νομοθεσία και όχι από τις οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις, επηρεάζει την επιλογή της αναθέτουσας αρχής. Η υποχρέωση των αρμόδιων αρχών να λαμβάνουν υπόψη τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων κατά τη λήψη της από-

φασης σχετικά με την παροχή ή μη άδειας ή συγκατάθεσης για την εκπόνηση του έργου, οδηγεί σε περισσότερο συμβατές με το περιβάλλον απαιτήσεις όσον αφορά την εκτέλεση των έργων.

Όσον αφορά τις **συμβάσεις υπηρεσιών**, η φύση των συμβάσεων αυτών καθιστά επίσης δυνατό τον καθορισμό του τρόπου παροχής της υπηρεσίας. Οι αναθέτουσες αρχές δύνανται, παραδείγματος χάριν, να καθορίσουν μια συγκεκριμένη μέθοδο καθαρισμού των κτηρίων με τη χρήση προϊόντων που έχουν τις ελάχιστες δυνατές βλαβερές συνέπειες για το περιβάλλον. Μπορούν επίσης να ορίσουν ότι, π.χ., οι δημόσιες υπηρεσίες μεταφορών θα πραγματοποιούνται με ηλεκτροκίνητα λεωφορεία. Οι αναθέτουσες αρχές δύνανται επίσης να καθορίσουν τη μέθοδο για τη συλλογή οικιακών απορριμμάτων.

Οι **συμβάσεις προμηθειών** αφορούν εν γένει την αγορά τελικών ή έτοιμων προϊόντων. Ως εκ τούτου, εκτός από τη βασική και ουσιαστική επιλογή του αντικειμένου της σύμβασης («τι να αγοράσω»), οι δυνατότητες συνυπολογισμού των περιβαλλοντικών παραγόντων στα πλαίσια της εν λόγω ιδιαίτερα σημαντικής επιλογής δεν είναι τόσο ευρείες όσο στις συμβάσεις έργων και υπηρεσιών. Εντούτοις, η ευαισθητοποίηση σε θέματα περιβάλλοντος επηρεάζει την ανωτέρω επιλογή.

Οι οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις δεν καθορίζουν τι πρέπει να αγοράζουν οι αναθέτουσες αρχές και συνεπώς είναι ουδέτερες όσον αφορά το αντικείμενο μιας σύμβασης.

Εφόσον υπάρχουν διάφορες δυνατότητες πλήρωσης των αναγκών τους, οι αναθέτουσες αρχές είναι ελεύθερες να επιλέξουν το αντικείμενο της σύμβασης που θεωρούν ως το πλέον κατάλληλο από περιβαλλοντικής απόψεως⁽¹³⁾ ακόμη και με την χρήση εναλλακτικών προσφορών (βλέπε σημείο II.1.4).

Εντούτοις, η ελευθερία επιλογής δεν είναι απεριόριστη. Η αναθέτουσα αρχή, ως διοικητική αρχή, πρέπει να ακολουθεί τους γενικούς κανόνες και αρχές του κοινοτικού δικαίου και ειδικότερα τις αρχές που αφορούν την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων και των υπηρεσιών, όπως καθορίζονται στα άρθρα 28 έως 30 (πρώην 30 έως 36), και 43 έως 55 (πρώην 52 έως 66) της συνθήκης ΕΚ⁽¹⁴⁾.

Ως εκ τούτου, το αντικείμενο μιας δημόσιας σύμβασης δεν μπορεί να είναι τέτοιο που να αποσκοπεί ή να έχει ως αποτέλεσμα η πρόσβαση στη σύμβαση να αφορά μόνο εγχώριες επιχειρήσεις εις βάρος προσφερόντων από άλλα κράτη μέλη.

Οι αναθέτουσες αρχές είναι ελεύθερες να επιλέγουν το αντικείμενο της σύμβασης, ή εναλλακτικούς ορισμούς του αντικειμένου μέσω της χρήσης εναλλακτικών προσφορών, που θεωρούν ως τους πλέον κατάλληλους από περιβαλλοντικής απόψεως, εφόσον η επιλογή αυτή δεν έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό της πρόσβασης στην υπόψη σύμβαση εις βάρος των προσφερόντων από άλλα κράτη μέλη.

Το κατά πόσο ένα μέτρο συνάδει με το κοινοτικό δίκαιο κρίνεται κατά περίπτωση. Όπως εξαγγέλθηκε στην ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για την εσωτερική αγορά και το περιβάλλον, η Επιτροπή θα δημοσιεύσει έναν οδηγό για την εφαρμογή των άρθρων 28 έως 30 της συνθήκης.

Οι κανόνες που εκτίθενται ανωτέρω εφαρμόζονται σε όλες τις δημόσιες συμβάσεις, ανεξάρτητα από το αν αυτές εμπίπτουν ή όχι στο πεδίο εφαρμογής των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις (15).

Αφού πραγματοποιήσουν την αρχική επιλογή του αντικείμενου της σύμβασης, οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται βάσει των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις να καθορίσουν τα χαρακτηριστικά του αντικείμενου έτσι ώστε να εκπληρώνεται ο προβλεπόμενος από την αναθέτουσα αρχή σκοπός. Ως εκ τούτου, οι οδηγίες περιλαμβάνουν διάφορες διατάξεις σχετικά με κοινούς κανόνες στον τεχνικό τομέα, οι οποίοι καθορίζονται στη συγγραφή υποχρεώσεων.

II. ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΜΠΙΠΤΟΥΝ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

1. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΠΙΔΟΣΗ

Καταρχάς, πρέπει να υπογραμμισθεί ότι η περιβαλλοντική και η λοιπή νομοθεσία, είτε πρόκειται για κοινοτική νομοθεσία είτε για εθνική νομοθεσία που συνάδει με το κοινοτικό δίκαιο, είναι βεβαίως δεσμευτική για τις αναθέτουσες αρχές. Όλες οι οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις περιλαμβάνουν τον κανόνα ότι οι αναθέτουσες αρχές καθορίζουν τις τεχνικές προδιαγραφές «με την επιφύλαξη των εθνικών τεχνικών κανόνων αναγκαστικού δικαίου» (16). Τούτο σημαίνει ότι, υπό την προϋπόθεση ότι η εν λόγω νομοθεσία συνάδει προς το κοινοτικό δίκαιο, η εθνική νομοθεσία μπορεί, παραδειγματός χάριν, να απαγορεύει τη χρήση συγκεκριμένων ουσιών τις οποίες οι εθνικές αρχές θεωρούν επιβλαβείς για το περιβάλλον, ή μπορεί να επιβάλει την τήρηση ενός ορισμένου ελάχιστου επιπέδου περιβαλλοντικής επίδοσης. Οι αναθέτουσες αρχές είναι βεβαίως υποχρεωμένες να τηρούν την υπόψη νομοθεσία.

Προκειμένου να ενισχυθεί η διαφάνεια, οι οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις υποχρεώνουν τις αναθέτουσες αρχές να συμπεριλαμβάνουν τις τεχνικές προδιαγραφές στα γενικού περιεχομένου έγγραφα ή στη συγγραφή υποχρεώσεων. Στόχος των κανόνων αυτών είναι το άνοιγμα των δημόσιων αγορών, η δημιουργία πραγματικού ανταγωνισμού και η πρόληψη του περιορισμού των αγορών σε εθνικές ή συγκεκριμένες επιχειρήσεις (π.χ. αποφυγή της διακριτικής μεταχείρισης). Οι τεχνικές προδιαγραφές περιλαμβάνουν όλα τα χαρακτηριστικά που απαιτούνται από την αναθέτουσα αρχή προκειμένου να διασφαλισθεί ότι το προϊόν ή η προμήθεια εκπληρώνει τον προβλεπόμενο σκοπό. Οι εν λόγω τεχνικές προδιαγραφές παρέχουν αντικειμενικές και μετρήσιμες λεπτομέρειες σχετικά με το αντικείμενο της σύμβασης και, ως εκ τούτου, συνδέονται άμεσα με αυτό.

Οι οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις περιλαμβάνουν ένα αναλυτικό σύστημα υποχρεωτικών αναφορών σε πρότυπα και συγκρίσιμα μέσα, σαφώς ιεραρχημένων: το προβάδισμα δίνεται στα ευρωπαϊκά μέσα, ενώ, ελλείψει αυτών, η μνεία μπορεί να αφορά διεθνή ή εθνικά πρότυπα ή συγκρίσιμα μέσα (17).

Εκτός από την ανωτέρω υποχρέωση, οι οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις δεν επιτρέπουν τη μνεία προϊόντων συγκεκριμένου κατασκευαστικού τύπου ή προέλευσης ή προκύπτοντα από ειδική μέθοδο, ώστε να μην ευνοούνται ή αποκλείονται ορισμένες επιχειρήσεις. Η μνεία εμπορικών σημάτων, διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ή τύπων ή συγκεκριμένης προέλευσης ή παραγωγής επιτρέπεται μόνο στις περιπτώσεις στις οποίες το αντικείμενο της σύμβασης δεν μπορεί να περιγραφεί διαφορετικά κατά τρόπο ακριβή και αντιληπτό από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Η αναφορά αυτή πρέπει πάντα να συνοδεύεται από τη μνεία «ή ισοδύναμο» στις περιπτώσεις στις οποίες οι οδηγίες προβλέπουν παρόμοιες εξαιρέσεις.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλίνουν από τους ανωτέρω κανόνες και να αποφύγουν την αναφορά σε πρότυπα ή συγκρίσιμα μέσα. Τούτο συμβαίνει κυρίως όταν ο χαρακτήρας της σύμβασης είναι αμιγώς κοινοτικός και, ως εκ τούτου, η χρήση παρόμοιων μέσων δεν ενδείκνυται.

Πρέπει να τονισθεί ότι η υποχρέωση αναφοράς σε (ευρωπαϊκά) πρότυπα δεν σημαίνει ότι μια αναθέτουσα αρχή δεσμεύεται για την αγορά μόνο προϊόντων ή υπηρεσιών που είναι σύμφωνα με τα ανωτέρω. Η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται μόνο να χρησιμοποιεί τα υπόψη μέσα ως σημείο αναφοράς, παρέχοντας στους προμηθευτές τη δυνατότητα να προτείνουν ισοδύναμες λύσεις.

Προς το παρόν, ελάχιστα είναι τα ευρωπαϊκά και εθνικά πρότυπα που αφορούν την περιβαλλοντική επίδοση προϊόντων και υπηρεσιών (18). Τούτο σημαίνει ότι έως την ενσωμάτωση χαρακτηριστικών περιβαλλοντικών επιδόσεων στα πρότυπα, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν, για μια συγκεκριμένη αγορά, να καθορίζουν οι ίδιες το απαιτούμενο επίπεδο επίδοσης, υπό τον όρο της μη διακριτικής μεταχείρισης.

Οι αναθέτουσες αρχές είναι ελεύθερες να ορίζουν σε συγκεκριμένες περιπτώσεις ότι απαιτείται υψηλότερο επίπεδο περιβαλλοντικής προστασίας από το προβλεπόμενο στη νομοθεσία ή στα πρότυπα, υπό την προϋπόθεση ότι το απαιτούμενο επίπεδο δεν περιορίζει την πρόσβαση στη σύμβαση και δεν οδηγεί σε διακριτική μεταχείριση εις βάρος ενδεχόμενων προσφερόντων.

1.1. Δυνατότητα καθορισμού των βασικών ή πρώτων υλών που θα χρησιμοποιηθούν

Η έννοια της «τεχνικής προδιαγραφής» περιλαμβάνει τη δυνατότητα καθορισμού των βασικών ή πρώτων υλών που θα χρησιμοποιηθούν, αν τούτο συμβάλλει στα χαρακτηριστικά του προϊόντος ή της υπηρεσίας έτσι ώστε να εκπληρώνεται ο προβλεπόμενος από την αναθέτουσα αρχή σκοπός. Εφόσον οι εν λόγω προδιαγραφές συνάδουν με το κοινοτικό δίκαιο και, ειδικότερα, με την αρχή της μη διακριτικής μεταχείρισης, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ορίζουν για μια ορισμένη σύμβαση τη χρησιμοποίηση συγκεκριμένων υλικών, όπως π.χ. ότι, όσον αφορά μια ορισμένη σύμβαση, τα πλαίσια των παραθύρων ενός διοικητικού κτιρίου θα είναι ξύλινα ή ότι θα χρησιμοποιηθεί ανακυκλωμένο γυαλί ή άλλο ανακυκλωμένο υλικό.

1.2. Δυνατότητα να απαιτηθεί η χρησιμοποίηση μιας συγκεκριμένης παραγωγικής διαδικασίας

Ο ορισμός των τεχνικών προδιαγραφών στις οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις δεν μνημονεύει ρητά τις παραγωγικές διαδικασίες⁽¹⁹⁾. Ωστόσο, εφόσον τούτο δεν έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό της αγοράς σε ορισμένες επιχειρήσεις⁽²⁰⁾, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν τη χρησιμοποίηση συγκεκριμένης παραγωγικής διαδικασίας, αν αυτό βοηθά στον καθορισμό των χαρακτηριστικών επίδοσης (εμφανών ή μη) του προϊόντος ή της υπηρεσίας. Η παραγωγική διαδικασία καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και πτυχές που αφορούν την κατασκευή του προϊόντος και συμβάλλουν στην κατηγοριοποίησή του, ανεξάρτητα από τη μορφή του τελικού προϊόντος.

Τούτο σημαίνει ότι το προϊόν διαφέρει από ταυτόσημα προϊόντα όσον αφορά την κατασκευή ή την εμφάνισή του (είτε οι διαφορές είναι εμφανείς είτε όχι) λόγω του ότι χρησιμοποιήθηκε μια φιλική προς το περιβάλλον παραγωγική διαδικασία, π.χ. βιολογικός παραγόμενα είδη διατροφής⁽²¹⁾, ή «οικολογική» ηλεκτρική ενέργεια. Οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να μεριμνούν ώστε ο καθορισμός μιας συγκεκριμένης παραγωγικής διαδικασίας να μην συνεπάγεται διακριτική μεταχείριση⁽²²⁾.

Αντίθετα, οι απαιτήσεις που δεν αφορούν την παραγωγή αυτή καθαυτή, όπως ο τρόπος διαχείρισης της επιχείρησης, δεν αποτελούν τεχνικές προδιαγραφές και ως εκ τούτου δεν μπορούν να καταστούν υποχρεωτικές⁽²³⁾.

1.3. Δυνατότητα αναφοράς σε οικολογικά σήματα

Τα οικολογικά σήματα πιστοποιούν προϊόντα τα οποία θεωρούνται φιλικότερα προς το περιβάλλον σε σχέση με παρόμοια προϊόντα της ίδιας ομάδας προϊόντων. Τα σήματα απονέμονται επί εκουσίας βάσης σε προϊόντα τα οποία πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια και αποσκοπούν στην ενημέρωση των καταναλωτών σχετικά με τα οικολογικά προϊόντα.

Υπάρχουν διάφορα είδη οικολογικών σημάτων: το ευρωπαϊκό οικολογικό σήμα⁽²⁴⁾, διάφορα εθνικά οικολογικά σήματα καθώς και πολυεθνικά οικολογικά σήματα. Υπάρχουν επίσης ιδιωτικά οικολογικά σήματα⁽²⁵⁾.

Όσον αφορά τα διάφορα είδη προϊόντων, τα εφαρμοζόμενα κριτήρια καθορίζονται στα σχετικά μέσα⁽²⁶⁾.

Τα κριτήρια αυτά βασίζονται στον κύκλο ζωής του προϊόντος και αφορούν διάφορες πτυχές, όπως η επίδοση των προϊόντων, τα υλικά που περιέχονται σε αυτά, οι παραγωγικές διαδικασίες, η ανάκτηση και η ανακύκλωση, οι οδηγίες χρήσης και η ενημέρωση του καταναλωτή. Τα ανωτέρω αποτελούν τεχνικές προδιαγραφές σύμφωνα με τα οριζόμενα στις οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις.

Οι αποφάσεις για το ευρωπαϊκό, το πολυεθνικό και το εθνικό οικολογικό σήμα λαμβάνονται σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζονται στα σχετικά μέσα⁽²⁷⁾. Τα εν λόγω συστήματα εγγυώνται διαφάνεια και είναι ανοικτά σε όλους τους παραγωγούς/προμηθευτές.

Τα ιδιωτικά οικολογικά σήματα χορηγούνται από ιδιώτες ή από ιδιωτικούς οργανισμούς. Για τη χρησιμοποίησή τους απαιτείται η παροχή άδειας από τον κάτοχο του οικολογικού σήματος απαιτείται η παροχή άδειας από τον κάτοχο του

σήματος. Δεν υφίστανται κοινά χαρακτηριστικά ή κοινό σύστημα που να έχουν συμφωνηθεί ή εναρμονισθεί σε εθνικό, πολυεθνικό ή κοινοτικό επίπεδο. Τα ιδιωτικά οικολογικά σήματα δεν παρέχουν τις ίδιες εγγυήσεις ως προς τη διαφάνειά τους και την ισότιμη πρόσβαση, όπως οι αποφάσεις για το ευρωπαϊκό και τα εθνικά οικολογικά σήματα.

Αν δεν υπάρχουν άλλες υποχρεωτικές αναφορές⁽²⁸⁾, ή όταν απαιτείται υψηλότερο επίπεδο περιβαλλοντικής προστασίας από το οριζόμενο στα πρότυπα ή στη νομοθεσία, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να καθορίσουν τις τεχνικές προδιαγραφές που αφορούν τις περιβαλλοντικές επιδόσεις βασιζόμενες στα κριτήρια του οικολογικού σήματος, ενώ μπορούν να ορίσουν ότι τα προϊόντα με πιστοποιητικό οικολογικού σήματος θεωρούνται συμβατά προς τις τεχνικές προδιαγραφές που περιλαμβάνονται στη σύγγραφή υποχρεώσεων.

Οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να φροντίζουν να μην περιορίζουν τα αποδεικτικά μέσα μόνο στα πιστοποιητικά οικολογικού σήματος⁽²⁹⁾ και να δέχονται επίσης άλλα αποδεικτικά μέσα όπως εκθέσεις δοκιμών. Τούτο έχει ιδιαίτερη σημασία όταν πρόκειται για εθνικά ή ιδιωτικά οικολογικά σήματα, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι η προδιαγραφή δεν θα έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό της σύμβασης σε εθνικές/τοπικές επιχειρήσεις. (βλέπε επίσης άρθρο 8 της οδηγίας 93/36/ΕΟΚ).

1.4. Η δυνατότητα χρήσης εναλλακτικών προσφορών

Προϊόντα και υπηρεσίες τα οποία είναι λιγότερο βλαβερά για το περιβάλλον μπορεί να είναι ακριβότερα από άλλα προϊόντα και υπηρεσίες. Όταν καθορίζουν το αντικείμενο μιας σύμβασης, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να εξισορροπήσουν τις οικονομικές τους απαιτήσεις, από την μια πλευρά, με τους στόχους τους για τον περιβαλλοντικό προσανατολισμό των αγορών τους, από την άλλη. Η χρήση εναλλακτικών προσφορών⁽³⁰⁾ επιτρέπει στις αναθέτουσες αρχές να εξετάσουν ποια επιλογή ικανοποιεί και τις δύο αυτές απαιτήσεις.

Κατά την χρήση αυτής της δυνατότητας, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει καταρχάς να καθορίσουν το αντικείμενο της σύμβασης με τρόπο ώστε να τίθενται ελάχιστες απαιτήσεις. Επιπλέον, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προσδιορίσουν μία ή περισσότερες εναλλακτικές λύσεις, θέτοντας εναλλακτικούς ορισμούς του αντικειμένου της σύμβασης, όπως, παραδείγματος χάριν, καλύτερη περιβαλλοντική απόδοση ή χρήση συγκεκριμένης μεθόδου παραγωγής η οποία δεν αποτελούσε και απαίτηση του βασικού καθορισμού.

2. ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ

Στο παρόν κεφάλαιο παρατίθενται οι κανόνες των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις που αφορούν την επιλογή των υποψηφίων τους οποίους η αναθέτουσα αρχή θεωρεί ικανούς να εκτελέσουν τη σύμβασή της.

Οι κανόνες που περιλαμβάνονται στις οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις είναι τριών ειδών.

Η πρώτη δέσμη κανόνων αφορά τους λόγους που δικαιολογούν τον αποκλεισμό της συμμετοχής ενός υποψηφίου σε ένα δημόσιο διαγωνισμό. Οι λόγοι αυτοί είναι, π.χ. η χρεοκοπία, η καταδίκη για αδίκημα, το σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, η μη καταβολή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης ή φόρων.

Η δεύτερη δέσμη κανόνων αφορά τη χρηματοπιστωτική και οικονομική ικανότητα του υποψηφίου. Οι κανόνες αυτοί δεν παρέχουν τη δυνατότητα συνυπολογισμού των περιβαλλοντικών παραγόντων.

Η τρίτη δέσμη κανόνων αφορά την τεχνική ικανότητα του υποψηφίου. Οι κανόνες αυτοί επιτρέπουν, ως κάποιο βαθμό, το συνυπολογισμό των περιβαλλοντικών παραγόντων με τον καθορισμό π.χ. ενός ελάχιστου επιπέδου εξοπλισμού ή εγκαταστάσεων ή τη διασφάλιση της ορθής εκτέλεσης της σύμβασης. Στις οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις ορίζεται ⁽³¹⁾ ότι οι πληροφορίες που απαιτούνται ως απόδειξη της χρηματοπιστωτικής και οικονομικής καθώς και της τεχνικής ικανότητας του προμηθευτή δεν πρέπει να υπερβαίνουν το αντικείμενο της σύμβασης. Οι δυνατότητες που περιλαμβάνονται στους εν λόγω κανόνες παρατίθενται κατωτέρω.

Στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των επικοινωνιών, οι αναθέτοντες φορείς διαθέτουν ευρύτερη διακριτική ευχέρεια όσον αφορά την αξιολόγηση της ικανότητας των υποψηφίων ή των προσφερόντων, δεδομένου ότι η οδηγία 93/38/ΕΟΚ απαιτεί απλώς οι εφαρμοζόμενοι αντικειμενικοί κανόνες και κριτήρια να είναι καθορισμένοι εκ των προτέρων και να τίθενται στη διάθεση των ενδιαφερόμενων υποψηφίων ή προσφερόντων.

2.1. Λόγοι αποκλεισμού της συμμετοχής στο διαγωνισμό

Σε όλες τις οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις καθορίζονται λόγοι που δικαιολογούν τον αποκλεισμό της συμμετοχής των επιχειρήσεων σε ένα δημόσιο διαγωνισμό. Οι σχετικοί με την παρούσα ανακοίνωση λόγοι είναι οι ακόλουθοι:

«Κάθε προμηθευτής/εργολήπτης/παροχέας υπηρεσιών μπορεί να αποκλεισθεί από τη συμμετοχή στο διαγωνισμό όταν:

γ) *έχει καταδικασθεί για αδίκημα που αφορά την επαγγελματική του διαγωγή βάσει αποφάσεως η οποία έχει ισχύ δεδικασμένου·*

δ) *έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα που αποδεδειγμένως διαπιστώθηκε με οποιοδήποτε μέσο μπορούν να διαθέσουν οι αναθέτουσες αρχές.»*

Εφόσον η νομοθεσία χαρακτηρίζει τη μη συμμόρφωση προς την περιβαλλοντική νομοθεσία ως αδίκημα που αφορά την επαγγελματική συμπεριφορά ⁽³²⁾, οι οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις επιτρέπουν στην αναθέτουσα αρχή να αποκλείει τη συμμετοχή ενός υποψηφίου βάσει του λόγου που μνημονεύεται στο στοιχείο γ) αν η εν λόγω επιχείρηση έχει καταδικασθεί για τη διάπραξη του υπόψη παραπτώματος και η απόφαση έχει ισχύ δεδικασμένου.

Εξάλλου, η Επιτροπή πρότεινε μια κοινοτική οδηγία για τον καθορισμό μιας ελάχιστης δέσμης ποινικών αδικημάτων κατά του περιβάλλοντος ⁽³³⁾.

Η έννοια του σοβαρού επαγγελματικού παραπτώματος δεν καθορίζεται προς το παρόν στην ευρωπαϊκή νομοθεσία ή νομολογία ⁽³⁴⁾ και ως εκ τούτου εναπόκειται στα κράτη μέλη να καθορίσουν την εν λόγω έννοια στα πλαίσια της εθνικής τους νομοθεσίας.

2.2. Απαιτήσεις σχετικά με την τεχνική ικανότητα των υποψηφίων

Οι οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις ορίζουν τα μέσα για την παροχή αποδείξεων σχετικά με την τεχνική ικανότητα του εργολήπτη. Στις εν λόγω οδηγίες απαριθμούνται εξαντλητικά ⁽³⁵⁾ οι αναφορές μέσω των οποίων μπορεί να αποδειχθεί η τεχνική ικανότητα, σύμφωνα με τη φύση, την ποσότητα και το σκοπό της σύμβασης. Ως εκ τούτου, κάθε απαίτηση που αφορά την τεχνική ικανότητα του υποψηφίου και καθορίζεται από την αναθέτουσα αρχή, πρέπει να περιλαμβάνεται στις αναφορές που παρατίθενται στις οδηγίες.

Στόχος του σταδίου επιλογής είναι η επισημάνση των υποψηφίων τους οποίους η αναθέτουσα αρχή θεωρεί ικανούς να εκτελέσουν τη σύμβαση με το βέλτιστο τρόπο. Ως εκ τούτου, οι διάφορες απαιτήσεις πρέπει να σχετίζονται άμεσα με το αντικείμενο ή την εκτέλεση της συγκεκριμένης σύμβασης ⁽³⁶⁾.

Μεταξύ όλων των αναφορών που απαριθμούνται εξαντλητικά στις οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις, οι ακόλουθες μπορούν σε συγκεκριμένες περιπτώσεις να σχετίζονται με περιβαλλοντικές πτυχές:

— δήλωση σχετικά με τα εργαλεία, τις εγκαταστάσεις και τον τεχνικό εξοπλισμό που διαθέτει ο υποψήφιος για την εκτέλεση της σύμβασης,

— περιγραφή των τεχνικών εγκαταστάσεων του προμηθευτή, των μέτρων διασφάλισης της ποιότητας καθώς και των εγκαταστάσεων μελέτης και έρευνας,

— δήλωση των τεχνικών υπαλλήλων ή των τεχνικών οργανισμών στους οποίους ο υποψήφιος αναθέτει την εκτέλεση της σύμβασης, είτε ανήκουν στην επιχείρηση είτε όχι, και κυρίως αυτοί που είναι αρμόδιοι για τον ποιοτικό έλεγχο.

2.2.1. Δυνατότητα απαίτησης ειδικής (περιβαλλοντικής) εμπειρίας

Αν η σύμβαση απαιτεί συγκεκριμένη τεχνογνωσία στον τομέα του περιβάλλοντος, η ειδική εμπειρία αποτελεί νόμιμο κριτήριο τεχνικής ικανότητας και γνώσης για την επιβεβαίωση της καταλληλότητας των υποψηφίων ⁽³⁷⁾ και μπορεί συνεπώς να απαιτείται (π.χ. κατασκευή εγκαταστάσεων διαχείρισης αποβλήτων).

2.2.2. Δυνατότητα να απαιτηθεί από τους προμηθευτές η θέσπιση συστήματος οικολογικής διαχείρισης

Συστήματα οικολογικής διαχείρισης έχουν θεσπισθεί μέσω ενός διεθνούς προτύπου (ISO 14001) και ενός κανονισμού ΕΚ [EMAS ⁽³⁸⁾].

Με τον κανονισμό θεσπίζεται ένα σύστημα εκούσιας οικολογικής διαχείρισης, βάσει εναρμονισμένων γραμμών και αρχών στο σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο είναι προσβάσιμο σε οργανισμούς που δραστηριοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, σε οποιοδήποτε τομέα οικονομικής δραστηριότητας.

Στόχος του ευρωπαϊκού συστήματος οικολογικής διαχείρισης είναι η προώθηση διαρκών περιβαλλοντικών επιδόσεων καθώς και η βελτίωση των δραστηριοτήτων, των προϊόντων και των υπηρεσιών μέσω της ανάληψης της δέσμευσης από τους οργανισμούς να αξιολογούν και να διαχειρίζονται τον ουσιαστικό περιβαλλοντικό τους αντίκτυπο.

Για την εφαρμογή του EMAS απαιτείται να ακολουθηθούν ορισμένα στάδια. Το αρχικό στάδιο είναι η περιβαλλοντική αναθεώρηση η οποία επιτρέπει στους οργανισμούς να αξιολογήσουν την κατάστασή τους από περιβαλλοντικής απόψεως και στη συνέχεια να θεσπίσουν ένα κατάλληλο σύστημα διαχείρισης που θα οδηγήσει σε καλύτερες περιβαλλοντικές επιδόσεις μέσω σαφών περιβαλλοντικών στόχων. Οι τακτικοί περιβαλλοντικοί έλεγχοι παρέχουν τη δυνατότητα αξιολόγησης της εφαρμογής του συστήματος οικολογικής διαχείρισης καθώς και παρακολούθησης των προόδων του οργανισμού προς τη βελτίωση της περιβαλλοντικής του επίδοσης.

Μεταξύ των προαναφερθέντων σταδίων, η εγγραφή στο σύστημα απαιτεί από τον οργανισμό να θεσπίσει μια περιβαλλοντική πολιτική που θα περιλαμβάνει, ειδικότερα, τις ακόλουθες ουσιαστικές δεσμεύσεις:

- συμβατότητα με το σύνολο της συναφούς περιβαλλοντικής νομοθεσίας,
- πρόληψη της ρύπανσης, και
- διαρκής βελτίωση της περιβαλλοντικής επίδοσης.

Στα πλαίσια του EMAS όλες οι συμμετέχουσες χώρες έχουν θεσπίσει μηχανισμούς ελέγχου, μέσω των οποίων επαληθεύεται η συμβατότητα με το EMAS ενώ η πληροφορία επικυρώνεται από ανεξάρτητους ελεγκτές οι οποίοι ορίζονται από οργανισμούς διαπίστευσης. Η επικύρωση αυτή παρέχει το δικαίωμα υποβολής αίτησης καταχώρισης στην οποία προβαίνουν οι αρμόδιοι οργανισμοί που έχουν οριστεί από το κράτος μέλος.

Οι κατάλογοι με τους καταχωρισμένους οργανισμούς από τα κράτη μέλη της ΕΕ και τις χώρες ΕΟΧ κοινοποιούνται τακτικά στην Επιτροπή, ενώ πλήρης κατάλογος διατίθεται από τις υπηρεσίες της Επιτροπής⁽³⁹⁾.

Το περιεχόμενο των περιβαλλοντικών προγραμμάτων και των συστημάτων οικολογικής διαχείρισης ενδέχεται να είναι διαφορετικό για κάθε επιχείρηση και για κάθε οργανισμό δεδομένου ότι ανταποκρίνεται σε συγκεκριμένες ανάγκες. Για το λόγο αυτό δεν είναι δυνατό να δοθεί μια γενικώς ισχύουσα απάντηση για το αν το EMAS μπορεί ή όχι να συγκαταριθμηθεί στις αναφορές σχετικά με την τεχνική ικανότητα μιας επιχείρησης ή ενός οργανισμού, οι οποίες απαριθμούνται εξαντλητικά στις οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις. Το κατά πόσο ένα συγκεκριμένο σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου μπορεί να θεωρηθεί ως μια

από τις ανωτέρω αναφορές, εξαρτάται από το περιεχόμενο του εν λόγω συστήματος.

Πρέπει ωστόσο να υπογραμμισθεί ότι κοινό στοιχείο όλων των συστημάτων οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου είναι ότι η επιχείρηση ή ο οργανισμός πληροί ορισμένα ελάχιστα κριτήρια και ότι όλα τα εν λόγω συστήματα διασφαλίζουν ένα υψηλό επίπεδο περιβαλλοντικής επίδοσης και οικολογικής διαχείρισης.

Προκειμένου το σύστημα να μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως απόδειξη της τεχνικής ικανότητας, πρέπει να επηρεάζει την ποιότητα της παροχής ή την ικανότητα μιας επιχείρησης (π.χ. τον εξοπλισμό και τους τεχνικούς υπαλλήλους) κατά την εκτέλεση μιας σύμβασης με περιβαλλοντικές απαιτήσεις (π.χ. μια σύμβαση έργου στα πλαίσια της οποίας ο εργολήπτης πρέπει να αντιμετωπίσει το θέμα των αποβλήτων στο εργοτάξιο).

Ως εκ τούτου, εφόσον στοιχεία του περιβαλλοντικού προγράμματος και του συστήματος οικολογικής διαχείρισης μιας επιχείρησης ή ενός οργανισμού μπορούν να θεωρούνται ως αναφορές που απαιτούνται για την τεκμηρίωση της τεχνικής ικανότητας μιας επιχείρησης⁽⁴⁰⁾, η καταχώριση στο EMAS μπορεί να χρησιμοποιείται ως αποδεικτικό μέσο.

Σε παρόμοιες περιπτώσεις, το άρθρο 11 παράγραφος 2 του κανονισμού EMAS ορίζει ότι «Προκειμένου να ενθαρρυνθεί η συμμετοχή οργανισμών στο EMAS η Επιτροπή και άλλα θεσμικά όργανα της Κοινότητας καθώς και άλλες δημόσιες αρχές σε εθνικό επίπεδο θα πρέπει να εξετάζουν, με την επιφύλαξη της κοινοτικής νομοθεσίας, με ποιόν τρόπο η καταχώριση στο EMAS μπορεί να λαμβάνεται υπόψη κατά τη θέσπιση των κριτηρίων για τις εθνικές πολιτικές σύναψης δημοσίων συμβάσεων». Οι αναθέτουσες αρχές δύναται να μνημονεύουν ρητά στη συγγραφή υποχρεώσεων ή στην πρόσκληση υποβολής προσφορών ότι εφόσον οι επιχειρήσεις διαθέτουν σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου το οποίο καλύπτει τις απαιτήσεις όσον αφορά την τεχνική ικανότητα, το σύστημα αυτό θα θεωρείται επαρκές αποδεικτικό μέσο. Παράλληλα, οι αναθέτουσες αρχές δεν μπορούν να αποκλείουν άλλα μέσα δεχόμενες ως αποδεικτικό μέσο μόνο την καταχώριση EMAS: οποιοδήποτε άλλο πιστοποιητικό (π.χ. ISO 14001) ή άλλο αποδεικτικό μέσο πρέπει να θεωρείται επίσης αποδεκτό.

3. ΣΥΝΑΨΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Μετά την επιλογή των υποψηφίων, οι αναθέτουσες αρχές περνούν στο στάδιο αξιολόγησης των προσφορών, το οποίο καταλήγει στη σύναψη της σύμβασης.

Στις οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις περιλαμβάνονται δύο δυνατότητες όσον αφορά τη σύναψη των συμβάσεων: είτε η χαμηλότερη τιμή είτε η «πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά». Η δεύτερη δυνατότητα αποσκοπεί στο να βοηθήσει τις αναθέτουσες αρχές να επιτύχουν τη βέλτιστη σχέση ποιότητας-τιμής.

Για τον καθορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, η αναθέτουσα αρχή πρέπει να καθορίσει προηγουμένως ποια θα είναι τα αποφασιστικά κριτήρια που θα εφαρμοστούν. Τα διάφορα αυτά κριτήρια πρέπει να μνημονεύονται είτε στην πρόσκληση υποβολής προσφορών είτε στη συγγραφή υποχρεώσεων και μάλιστα, εφόσον είναι δυνατόν, κατά σειρά προτεραιότητας.

3.1. Η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά

Στις οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις περιλαμβάνονται ενδεικτικά κριτήρια που μπορούν να εφαρμοσθούν για τον καθορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς⁽⁴¹⁾. Είναι όμως δυνατό να επιλεγούν και άλλα κριτήρια.

Εν γένει, οι οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις θέτουν δύο όρους όσον αφορά τα κριτήρια που εφαρμόζονται για τον καθορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομικής άποψης προσφοράς. Αφενός, πρέπει να τηρείται η αρχή της μη διακριτικής μεταχείρισης και, αφετέρου, τα εφαρμοζόμενα κριτήρια πρέπει να έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία οικονομικού οφέλους για την αναθέτουσα αρχή. Όπως επιβεβαιώθηκε από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, στόχος των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις είναι η αποφυγή τόσο του κινδύνου προτίμησης των εγχώριων προσφερόντων ή υποψηφίων κατά την ανάθεση μιας σύμβασης από τις αναθέτουσες αρχές όσο και η πιθανότητα ένας φορέας χρηματοδοτούμενος ή ελεγχόμενος από το κράτος ή περιφερειακές ή τοπικές αρχές ή άλλοι φορείς που διέπονται από το δημόσιο δικαίωμα να λαμβάνουν υπόψη κατά την επιλογή τους άλλους παράγοντες πλιν των οικονομικών⁽⁴²⁾. Οι οικονομικοί παράγοντες μπορούν να περιλαμβάνουν πτυχές περιβαλλοντικής προστασίας, όπως η ενεργειακή καταπόνηση ενός προϊόντος.

Το κοινό χαρακτηριστικό όλων των κριτηρίων που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση των προσφορών είναι ότι πρέπει, όπως αυτά που μνημονεύονται ρητά, να αφορούν τη φύση του έργου που θα πραγματοποιηθεί ή τον τρόπο διεξαγωγής του⁽⁴³⁾. Τα εφαρμοζόμενα κριτήρια πρέπει να παρέχουν στην αναθέτουσα αρχή τη δυνατότητα να συγκρίνει αντικειμενικά τις διάφορες προσφορές και να αποδέχεται την πλέον συμφέρουσα βάσει αντικειμενικών κριτηρίων όπως αυτά που παρατίθενται ενδεικτικά στις οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις⁽⁴⁴⁾.

Στόχος της εν λόγω αξιολόγησης είναι ο προσδιορισμός της προσφοράς που πληροί με τον καλύτερο τρόπο τις ανάγκες της αναθέτουσας αρχής. Ως εκ τούτου, ρόλος των κριτηρίων ανάθεσης είναι η αξιολόγηση της εγγενούς ποιότητας των προσφορών. Τούτο σημαίνει ότι τα κριτήρια ανάθεσης πρέπει να σχετίζονται άμεσα με το αντικείμενο της σύμβασης⁽⁴⁵⁾.

Οι περιβαλλοντικοί παράγοντες δεν μνημονεύονται ρητά στην ισχύουσα νομοθεσία για τις δημόσιες συμβάσεις⁽⁴⁶⁾. εντούτοις, το άρθρο που αφορά τα κριτήρια ανάθεσης πρέπει να ερμηνεύεται κατά τρόπο ώστε οι περιβαλλοντικοί παράγοντες να μπορούν να οδηγούν στον καθορισμό συγκεκριμένων κριτηρίων ανάθεσης. Η «καταλληλότητα από περιβαλλοντικής απόψεως» ενός προϊόντος, χωρίς περαιτέρω προσδιορισμό, δεν είναι μετρήσιμη και δεν συνεπάγεται απαραίτητως οικονομικό όφελος για την αναθέτουσα αρχή. Εντούτοις, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να λαμβάνουν υπόψη την «καταλληλότητα από περιβαλλοντικής απόψεως» των προϊόντων ή των υπηρεσιών, π.χ. την κατανάλωση φυσικών πόρων, μετατρέποντας τον περιβαλλοντικό αυτό στόχο σε συγκεκριμένα, οικονομικά μετρήσιμα κριτήρια που σχετίζονται με το προϊόν μέσω της απαίτησης ενός ποσοστού ενεργειακής κατανάλωσης⁽⁴⁷⁾. Στις περισσότερες περιπτώσεις, τα εν λόγω κριτήρια αφορούν την ποι-

ότητα ή την επίδοση του προϊόντος ή την εκτέλεση των εργασιών ή υπηρεσιών (π.χ. ποιότητα ή τεχνικά πλεονεκτήματα, όπως αυτά μνημονεύονται στα κριτήρια ανάθεσης). Ως εκ τούτου, οι περιβαλλοντικές πτυχές που σχετίζονται με ένα προϊόν ή μια υπηρεσία πρέπει να λαμβάνονται υπόψη εξίσου σοβαρά με τα λειτουργικά και αισθητικά χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών, κριτήρια τα οποία μνημονεύονται ρητά στις οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις όσον αφορά την εκτίμηση του τι είναι οικονομικά μετρήσιμο.

Τα περιβαλλοντικά στοιχεία μπορούν να χρησιμεύσουν για τον καθορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, εφόσον βάσει των εν λόγω στοιχείων προκύπτει ένα οικονομικό πλεονέκτημα για την αναθέτουσα αρχή, το οποίο αφορά το προϊόν ή την υπηρεσία που αποτελεί αντικείμενο της σύμβασης.

Το ερώτημα που ανακύπτει είναι κατά πόσο η έννοια της «πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς» σημαίνει ότι κάθε κριτήριο ανάθεσης χωριστά πρέπει να παρέχει οικονομικό πλεονέκτημα από το οποίο να ωφελείται άμεσα η αναθέτουσα αρχή, ή ότι κάθε κριτήριο ανάθεσης πρέπει να είναι μετρήσιμο με οικονομικούς όρους, χωρίς να είναι ανάγκη να συνεπάγεται άμεσο οικονομικό όφελος για την αναθέτουσα αρχή στα πλαίσια της υπόψη σύμβασης. Το ερώτημα αυτό υποβλήθηκε στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο στα πλαίσια της υπόθεσης C-513/99⁽⁴⁸⁾. Η απόφαση αναμένεται στα τέλη του 2001.

Τόσο στην Πράσινη Βίβλο⁽⁴⁹⁾ όσο και στην ανακοίνωση⁽⁵⁰⁾ για τις δημόσιες συμβάσεις η Επιτροπή τοποθετήθηκε σαφώς υπέρ της πρώτης ερμηνείας.

Η Επιτροπή σημειώνει ως προς το θέμα αυτό ότι οι αναθέτουσες αρχές έχουν την δυνατότητα να ορίσουν το αντικείμενο της σύμβασης και να ενσωματώσουν στο στάδιο αυτό της διαγωνιστικής διαδικασίας τις περιβαλλοντικές τους προτιμήσεις οι οποίες μπορεί να συνδέονται με έμμεσα οικονομικά πλεονεκτήματα, περιλαμβάνοντας και την χρήση εναλλακτικών προσφορών (βλέπε σημείο II.1.4).

3.2. Δυνατότητα να λαμβάνονται υπόψη όλες οι δαπάνες που ανακύπτουν καθόλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής ενός προϊόντος

Το κόστος του κύκλου ζωής περιλαμβάνει οποιαδήποτε δαπάνη ανακύπτει κατά την παραγωγή, κατανάλωση/χρήση και απόρριψη ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας (περίοδος «από αρχής μέχρι τέλους»)⁽⁵¹⁾.

Το τίμημα που καταβάλλεται από μια αναθέτουσα αρχή για την αγορά ενός προϊόντος αντικατοπτρίζει και λαμβάνει υπόψη τις δαπάνες που προέκυψαν σε στάδια που έχουν ήδη ολοκληρωθεί (συνήθως: σχεδιασμός, υλικά, παραγωγή· ενίοτε επίσης έλεγχος και μεταφορά)· συνεπώς, οι ανωτέρω δαπάνες δεν πρέπει να λαμβάνονται εκ νέου υπόψη κατά τη διαδικασία σύναψης της σύμβασης⁽⁵²⁾. Αντίθετα, όλες οι δαπάνες που ανακύπτουν μετά την αγορά του προϊόντος, οι οποίες βαρύνουν την αναθέτουσα αρχή και ως εκ τούτου επηρεάζουν άμεσα τις οικονομικές πτυχές του προϊόντος, μπορούν να λαμβάνονται υπόψη.

Οι δαπάνες που ανακύπτουν κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής ενός προϊόντος και οι οποίες θα βαρύνουν την αναθέτουσα αρχή, μπορούν να λαμβάνονται υπόψη για την αξιολόγηση της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς.

Οι οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις μνημονεύουν ρητά ως ενδεχόμενα κριτήρια ανάθεσης τις λειτουργικές δαπάνες και τη σχέση κόστους-αποτελεσματικότητας. Οι δαπάνες αυτές μπορούν να περιλαμβάνουν άμεσες λειτουργικές δαπάνες (ενέργεια, ύδωρ και άλλοι πόροι που χρησιμοποιούνται κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής του προϊόντος), δαπάνες εξοικονόμησης (π.χ., επένδυση σε υψηλότερα επίπεδα μόνωσης για την μελλοντική εξοικονόμηση ενέργειας και, κατά συνέπεια, χρημάτων), καθώς και δαπάνες συντήρησης ή ανακύκλωσης του προϊόντος. Κατά την αξιολόγηση των προσφορών, μια αναθέτουσα αρχή μπορεί επίσης να λαμβάνει υπόψη το κόστος επεξεργασίας των αποβλήτων ή ανακύκλωσης.

3.3. Δυνατότητα να λαμβάνονται υπόψη τα εξωτερικά στοιχεία της παραγωγής

Τα εξωτερικά στοιχεία της παραγωγής είναι ζημιές ή κέρδη τα οποία δεν αφορούν τον ρυπαίνοντα ή τον δικαιούχο υπό τις συνθήκες συνθήκες της αγοράς. Ορίζονται ως «οι δαπάνες και τα κέρδη που προκύπτουν όταν οι κοινωνικές ή οικονομικές δραστηριότητες μιας ομάδας ατόμων έχουν αντίκτυπο σε μια άλλη και η πρώτη ομάδα δεν αναλαμβάνει πλήρως την ευθύνη για τον αντίκτυπο αυτό» (53).

Οι εξωτερικές δαπάνες και τα κέρδη βρίσκονται στον αντίποδα των «παραδοσιακών» δαπανών και κερδών όπως οι λειτουργικές δαπάνες ή τα έσοδα από τις πωλήσεις. Χαρακτηριστικό των τελευταίων αυτών δαπανών είναι ότι καταβάλλονται με τίμημα το οποίο ορίζει η αγορά.

Εν γένει, τα εξωτερικά στοιχεία της παραγωγής δεν βαρύνουν τον αγοραστή ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας αλλά την κοινωνία συνολικά και, ως εκ τούτου, δεν μπορούν να θεωρηθούν ως κριτήρια ανάθεσης όπως αυτά ορίζονται ανωτέρω (βλέπε σημείο 3.1). Η Επιτροπή σημειώνει ως προς αυτό το θέμα ότι οι αναθέτουσες αρχές έχουν την δυνατότητα να καθορίσουν το αντικείμενο της σύμβασης ή να επιβάλλουν όρους ως προς την εκτέλεση της σύμβασης και να ενσωματώσουν στο στάδιο αυτό της διαδικασίας ανάθεσης τις περιβαλλοντικές τους προτιμήσεις οι οποίες να συνδέονται ενδεχομένως με εξωτερικές δαπάνες.

Μόνο σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, π.χ. όταν οι εξωτερικές δαπάνες οφείλονται στην εκτέλεση της σύμβασης και παράλληλα βαρύνουν άμεσα τον αγοραστή του προϊόντος ή της υπηρεσίας, μπορούν οι εν λόγω δαπάνες να λαμβάνονται υπόψη.

Σε παρόμοιες περιπτώσεις, οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να μεριμνούν ώστε να μην εφαρμόζουν συστήματα τα οποία έχουν ως αποτέλεσμα προτιμήσεις ή κεκαλυμμένη διακριτική μεταχείριση. Προς το παρόν, δεν υφίσταται εναρμονισμένο σύστημα για το χαρακτηρισμό και την οικονομική αξιολόγηση των εξωτερικών στοιχείων της παραγωγής. Ωστόσο, στα πλαίσια της ΕΕ έχει αναληφθεί πρωτοβουλία για το συντονισμό των μεθοδολογιών οικονομικής αξιολόγησης των εξωτερικών στοιχείων της παραγωγής στον τομέα των μεταφορών, γεγονός που θα μπορούσε να οδηγήσει

στην εξάλειψη των κινδύνων τους οποίους εμπεριέχει η υιοθέτηση της εν λόγω προσέγγισης.

3.4. Πρόσθετα κριτήρια

Η έννοια αυτή αναπτύχθηκε μέσα από τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου (54).

Η έννοια εμφανίστηκε για πρώτη φορά στην υπόθεση 31/87, στην οποία το Δικαστήριο υποστήριξε ότι παρόμοια κριτήρια (η απασχόληση μακροχρόνια ανέργων) ούτε έχει οποιαδήποτε σχέση με τον έλεγχο της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής ευρωστίας του υποψηφίου ή με τις τεχνικές γνώσεις και ικανότητές του ούτε συνδέεται με τα κριτήρια ανάθεσης που περιλαμβάνονται στο άρθρο 9 της οδηγίας. Εξάλλου, το Δικαστήριο υποστήριξε ότι τα εν λόγω κριτήρια θεωρούνται εντούτοις συμβατά προς τις οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις εφόσον συνάδουν με όλες τις συναφείς αρχές του κοινοτικού δικαίου.

Στην υπόθεση C-225/98 το Δικαστήριο υποστήριξε ότι (55) οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να βασισθούν σε όρο που συνδέεται με την καταπολέμηση της ανεργίας, εφόσον ο όρος αυτός είναι σύμφωνος με τις θεμελιώδεις αρχές του κοινοτικού δικαίου και μόνο όταν οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να εκτιμήσουν δύο ή περισσότερες οικονομικά ισοδύναμες προσφορές. Ο όρος αυτός μπορεί να εφαρμοσθεί ως επικουρικό κριτήριο μετά τη σύγκριση των προσφορών από καθαρά οικονομική άποψη. Όσον αφορά το κριτήριο που συνδέεται με την καταπολέμηση της ανεργίας, το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι τούτο δεν πρέπει να έχει άμεσες ή έμμεσες επιπτώσεις έναντι των υποψηφίων που προέρχονται από άλλα κράτη μέλη της Κοινότητας ενώ πρέπει να μνημονεύεται ρητώς στην προκήρυξη του διαγωνισμού ώστε οι εργολήπτες να είναι σε θέση να πληροφορηθούν την ύπαρξη του εν λόγω όρου.

Τα ανωτέρω εφαρμόζονται επίσης στην περίπτωση όρων που αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος ή την περιβαλλοντική επίδοση.

4. ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Οι αναθέτουσες αρχές έχουν τη δυνατότητα να καθορίζουν τις (αναλυτικές) συμβατικές ρήτρες σχετικά με τον τρόπο εκτέλεσης της σύμβασης. Οι συμβατικές ρήτρες δεν πρέπει να αποτελούν (έμμεσες) τεχνικές προδιαγραφές, κριτήρια επιλογής ή κριτήρια ανάθεσης. Αφορούν αποκλειστικά την εκτέλεση της ίδιας της σύμβασης. Τούτο σημαίνει ότι όλοι οι υποψήφιοι, εφόσον τους ανατεθεί η σύμβαση, πρέπει να είναι σε θέση να εκτελέσουν τις εν λόγω ρήτρες. Για λόγους διαφάνειας, οι τελευταίες ανακοινώνονται εκ των προτέρων σε όλους τους υποψηφίους.

Οι οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις δεν καλύπτουν τις συμβατικές ρήτρες. Ως εκ τούτου, οι συμβατικές ρήτρες πρέπει να ακολουθούν τους γενικούς κανόνες και αρχές της συνθήκης, και ειδικότερα την αρχή της μη διακριτικής μεταχείρισης.

Οι αναθέτουσες αρχές διαθέτουν πολλές δυνατότητες καθορισμού συμβατικών ρητρών με αντικείμενο την προστασία του περιβάλλοντος.

Ακολουθούν παραδείγματα ειδικών πρόσθετων όρων που επηρεάζουν την επίδοση ή την εκτέλεση της σύμβασης και πληρούν επαρκώς καθορισμένους γενικούς περιβαλλοντικούς στόχους, ενώ επίσης συνάδουν με τις αρχές του κοινοτικού δικαίου καθώς και με τις οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις (56):

- παράδοση/συσκευασία των προϊόντων σε μεγάλες ποσότητες και όχι μεμονωμένα,
- ανάκτηση ή επαναχρησιμοποίηση από τον προμηθευτή του υλικού συσκευασίας και των χρησιμοποιημένων προϊόντων,
- παράδοση των προϊόντων σε επαναχρησιμοποιούμενα εμπορευματοκιβώτια,
- συλλογή, ανάκτηση, ανακύκλωση ή επαναχρησιμοποίηση από τον προμηθευτή των αποβλήτων που παράγονται κατά τη χρήση ή κατανάλωση ή μετά από αυτή ενός προϊόντος,
- μεταφορά και παράδοση χημικών ουσιών (όπως προϊόντα καθαρισμού) σε συμπύκνωμα και αραίωση στο χώρο χρήσης.

Ως προς το ερώτημα αν μπορεί να απαιτηθεί η χρησιμοποίηση συγκεκριμένου φιλικού προς το περιβάλλον τρόπου μεταφοράς για την παράδοση των προϊόντων, ας σημειωθεί ότι η απαίτηση αυτή πρέπει να καθορίζεται έτσι ώστε να επηρεάζει την επίδοση ή την εκτέλεση της σύμβασης και να συνάδει με τις αρχές του κοινοτικού δικαίου. Ως εκ τούτου, μια αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτήσει η μεταφορά των προς παράδοση προϊόντων να πραγματοποιηθεί με συγκεκριμένο μεταφορικό μέσο, υπό τον όρο ότι, στα πλαίσια της υπόψη σύμβασης, η απαίτηση αυτή δεν οδηγεί σε διακριτική μεταχείριση.

III. ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΜΠΙΠΤΟΥΝ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΟΔΗΓΙΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

Όσον αφορά τις συμβάσεις που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις, οι αναλυτικοί κανόνες που απορρέουν από τις εν λόγω οδηγίες και παρατίθενται στα ανωτέρω κεφάλαια δεν εφαρμόζονται.

Πράγματι, βάσει του κοινοτικού δικαίου επαφίεται στα κράτη μέλη να αποφασίσουν αν οι δημόσιες συμβάσεις που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις πρέπει να υπόκεινται σε συναφείς εθνικούς κανόνες.

Εντός των ορίων που τίθενται από τη συνθήκη και το κοινοτικό δίκαιο, τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να θεσπίσουν την εθνική τους

νομοθεσία. Ως εκ τούτου, εξαρτάται από την εθνική νομοθεσία το κατά πόσο οι δημόσιες συμβάσεις μπορούν ή πρέπει να χρησιμοποιούνται για την επίτευξη και άλλων στόχων που περιλαμβάνονται στις οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις εκτός από το στόχο «βέλτιστη σχέση ποιότητας-τιμής».

Κατά τον καθορισμό του αντικείμενου μιας παρόμοιας σύμβασης, μπορεί να επιβληθεί ένα ευρύ φάσμα απαιτήσεων και όρων, ακόμη και αν οι εν λόγω όροι και απαιτήσεις ενδέχεται να μην σχετίζονται άμεσα με το αντικείμενο της σύμβασης. Βεβαίως, οι εν λόγω απαιτήσεις και όροι πρέπει να συνάδουν με τους κανόνες της συνθήκης καθώς και με τις αρχές που απορρέουν από αυτή. Έτσι, το Δικαστήριο αποφάσισε ότι η συγκαταρτίθιση όρων που παραπέμπουν σε εθνικά πρότυπα ή σε συγκεκριμένη προέλευση στα πλαίσια μιας πρόσκλησης υποβολής προσφορών μπορεί να εμποδίσει την υποβολή προσφορών από οικονομικούς φορείς οι οποίοι παράγουν προϊόντα ισοδύναμα με τα πιστοποιημένα σύμφωνα με το εθνικό πρότυπο προϊόντα⁽⁵⁷⁾. Αν ορισμένα μέτρα επιβάλλουν στον υπήκοο ενός κράτους μέλους αυστηρότερους κανόνες, ή τον θέτουν νομικά ή πραγματικά σε δυσμενή θέση σε σχέση με τον υπήκοο του κράτους μέλους το οποίο επιβάλλει το μέτρο, τα εν λόγω μέτρα μπορούν να συνιστούν παραβίαση των κανόνων της συνθήκης για την ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων και των υπηρεσιών.

Όσον αφορά τα προσόντα των υποψηφίων, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να θέτουν απαιτήσεις και να καθορίζουν όρους που υπερβαίνουν τα προβλεπόμενα στις οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις. Τα κριτήρια δεν είναι ανάγκη να περιορίζονται στη χρηματοπιστωτική και οικονομική ή στην τεχνική ικανότητα του υποψηφίου. Βεβαίως, οι απαιτήσεις σχετικά με τα προσόντα πρέπει να συνάδουν με το κοινοτικό δίκαιο και τις αρχές του κοινοτικού δικαίου, κυρίως τους κανόνες και τις αρχές που αφορούν την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, όπως η μη διακριτική μεταχείριση και η αμοιβαία αναγνώριση.

Όσον αφορά την αξιολόγηση των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή είναι ελεύθερη να καθορίζει τα κριτήρια ανάθεσης εφόσον τηρούνται οι κανόνες της Συνθήκης και οι αρχές του κοινοτικού δικαίου και τα κριτήρια παραμένουν αντικειμενικά ενώ συνάδουν με τις αρχές της διαφάνειας και της μη διακριτικής μεταχείρισης.

Η τήρηση των κανόνων της συνθήκης ή των αρχών του κοινοτικού δικαίου εξετάζεται κατά περίπτωση.

(⁵⁷) Οδηγία 71/305/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί συντονισμού των διαδικασιών για τη σύναψη συμβάσεων δημοσίων έργων, που αντικαταστάθηκε από την οδηγία 93/37/ΕΟΚ του Συμβουλίου, η οποία τροποποιήθηκε από την οδηγία 97/52/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου· οδηγία 77/62/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί συντονισμού των διαδικασιών συνάψεως συμβάσεων κρατικών προμηθειών, που αντικαταστάθηκε από την οδηγία 93/36/ΕΟΚ του Συμβουλίου, η οποία τροποποιήθηκε από την οδηγία 97/52/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου· οδηγία 92/50/ΕΟΚ του Συμβουλίου για το συντονισμό των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων υπηρεσιών, που τροποποιήθηκε από την οδηγία 97/52/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου· οδηγία 93/38/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1993, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των τηλεπικοινωνιών, που τροποποιήθηκε από την οδηγία 98/04/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

(⁵⁸) Στο άρθρο 6 της ενοποιημένης έκδοσης της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ορίζεται ότι «οι απαιτήσεις της περιβαλλοντικής προστασίας πρέπει να ενταχθούν στον καθορισμό και την εφαρμογή των κοινοτικών πολιτικών και δράσεων που αναφέρονται στο άρθρο 3, ιδίως προκειμένου να προωθηθεί η αειφόρος ανάπτυξη».

(⁵⁹) Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών για το έκτο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον της Ευρωπαϊκής Κοινότητας: «Περιβάλλον 2010: Το μέλλον μας, η επιλογή μας» — που εκδόθηκε από την Επιτροπή στις 24 Ιανουαρίου 2001 — COM(2001) 31 τελικό.

- (4) Ανακοίνωση της Επιτροπής «Αειφόρος ανάπτυξη της Ευρώπης για έναν καλύτερο κόσμο: στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αειφόρο ανάπτυξη». Πρόταση της Επιτροπής ενόψει του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Göteborg· COM(2001) 264 τελικό, όπως εκδόθηκε στις 15 Μαΐου 2001.
- (5) Εκδόθηκε από την Επιτροπή στις 8 Ιουλίου 1999· COM(1999) 263 τελικό, σ. 4.
- (6) Ανακοίνωση της Επιτροπής «Δημόσιες συμβάσεις στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες», που εκδόθηκε από την Επιτροπή στις 11 Μαρτίου 1998· COM(1998) 143 τελικό.
- (7) Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την ολοκληρωμένη πολιτική προϊόντων, που εκδόθηκε από την Επιτροπή στις 7 Φεβρουαρίου 2001· COM(2001) 68 τελικό.
- (8) Άρθρο 53 της πρότασης οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών, υπηρεσιών και έργων — [COM(2000) 275 τελικό της 10ης Μαΐου 2000] και άρθρο 54 της πρότασης οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας και των μεταφορών· [COM(2000) 276 τελικό της 10ης Μαΐου 2000].
- (9) Όπως, παραδείγματος χάριν, η υποχρέωση, για ορισμένες κατηγορίες έργων, διενέργειας μιας αξιολόγησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Βλέπε υποσημείωση 11.
- (10) Διάφορες εθνικές διοικήσεις έχουν ήδη εκδώσει κατευθυντήριες γραμμές για τις αναθέτουσες αρχές τους σχετικά με τις «κατασκευές αειφόρου χαρακτήρα».
- (11) Π.χ. η γεφυροποιία στο Oresund ή η γέφυρα Vasco de Gama στη Λισαβόνα.
- (12) Έργα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ (ΕΕ L 175 της 5.7.1985, σ. 40), όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 97/11/ΕΟΚ (ΕΕ L 73 της 14.3.1997, σ. 5).
- (13) Οι αναθέτουσες αρχές έχουν τη δυνατότητα είτε να ορίσουν την επιλεγείσα λύση, είτε να αποφύγουν να ορίσουν απαιτήσεις που θα οδηγούσαν τους προσφέροντες στην προσφορά προϊόντων των οποίων οι διαδικασίες παραγωγής θα έβλαπταν ακόμη περισσότερο το περιβάλλον. Θα μπορούσαν, π.χ., να απαιτήσουν τη χρήση ανακυκλωμένου χαρτιού μη λευκασμένου.
- (14) COM(1999) 263 τελικό της 8ης Ιουνίου 1999, σ. 8 και 9.
- (15) Εξαιρουμένων των αναθετούσων αρχών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για τις συμβάσεις των οργανισμών κοινής ωφέλειας (οδηγία 93/38/ΕΟΚ), αλλά οι οποίες είναι εντούτοις ιδιωτικοί οργανισμοί.
- (16) Πρόκειται για τεχνικές προδιαγραφές, η τήρηση των οποίων είναι υποχρεωτική βάσει νόμου ή κανονισμού για την εμπορία ενός προϊόντος ή τη χρήση του.
- (17) Βλέπε τα παρατήματα της παρούσας ανακοίνωσης.
- (18) Η Επιτροπή υποστηρίζει τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης όσον αφορά την ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών παραγόντων στη διαδικασία τυποποίησης.
- (19) Ας σημειωθεί ότι στη συμφωνία για τις δημόσιες συμβάσεις η παραγωγική διαδικασία περιλαμβάνεται ρητά στον καθορισμό των τεχνικών προδιαγραφών.
- (20) Βλέπε παραδείγματος χάριν άρθρο 8 παράγραφος 6 της οδηγίας 93/36/ΕΟΚ.
- (21) Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν, π.χ., για τον καθορισμό των βιολογικών παραγόμενων ειδών διατροφής, να χρησιμοποιούν τις τεχνικές προδιαγραφές που περιλαμβάνονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2092/91 του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου, περί του βιολογικού τρόπου παραγωγής γεωργικών προϊόντων και των σχετικών ενδείξεων στα γεωργικά προϊόντα και στα είδη διατροφής (ΕΕ L 198 της 22.7.1991, σ. 1).
- (22) Δεν μπορούν να ορίζουν ότι η φιλική προς το περιβάλλον ηλεκτρική ενέργεια παράγεται μόνο από αιολική ενέργεια· πράγματι, η υδάτινη ή η ηλιακή ενέργεια μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν για την παραγωγή οικολογικής ηλεκτρικής ενέργειας. Ως εκ τούτου, η τεχνική προδιαγραφή πρέπει να ορίζει ότι η φιλική προς το περιβάλλον ηλεκτρική ενέργεια παράγεται μέσω της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
- (23) Π.χ. η χρήση ανακυκλωμένου χαρτιού στα γραφεία, η εφαρμογή ειδικών μεθόδων διάθεσης των αποβλήτων στο χώρο του αντισυμβαλλομένου, η πρόσληψη συγκεκριμένων ομάδων εργαζομένων (εθνικές μειονότητες, μειονεκτούντα άτομα, γυναίκες).
- (24) Το ευρωπαϊκό σύστημα οικολογικού σήματος θεσπίστηκε για πρώτη φορά με τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 880/92 του Συμβουλίου, της 23ης Μαρτίου 1992, σχετικά με κοινοτικό σύστημα απονομής οικολογικού σήματος (ΕΕ L 99 της 11.4.1992, σ. 1). Ο ανωτέρω κανονισμός καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1980/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουλίου 2000, περί αναθεωρημένου κοινοτικού συστήματος απονομής οικολογικού σήματος (ΕΕ L 237 της 21.9.2000, σ. 1).
Ο δικτυακός τόπος: <http://europa.eu.int/comm/environment/ecolabel/prodgr.htm> περιλαμβάνει κατάλογο με όλες τις ομάδες προϊόντων για τις οποίες υπάρχει ή είναι υπό σχεδιασμό ή αναθεώρηση ευρωπαϊκό οικολογικό σήμα.
- (25) Μια σημαντική ομάδα ιδιωτικών οικολογικών σημάτων είναι τα σήματα που προσδιορίζουν την ξυλεία ως προϊόν αειφόρου δασοκομίας.
- (26) Έτσι, παραδείγματος χάριν, τα κριτήρια για το ευρωπαϊκό οικολογικό σήμα για τους προσωπικούς υπολογιστές περιλαμβάνονται στην απόφαση της Επιτροπής της 26ης Φεβρουαρίου 1999 για τον καθορισμό οικολογικών κριτηρίων για την απονομή κοινοτικού οικολογικού σήματος σε προσωπικούς υπολογιστές (ΕΕ L 70 της 17.3.1999, σ. 46).
- (27) Οι αποφάσεις για το ευρωπαϊκό οικολογικό σήμα λαμβάνονται σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1980/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ενώ οι αποφάσεις για το (πολυ)εθνικό οικολογικό σήμα λαμβάνονται σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζονται στους εθνικούς κανόνες. Στο άρθρο 10 του κανονισμού για το ευρωπαϊκό οικολογικό σήμα ορίζεται ότι «για να ενθαρρύνουν τη χρησιμοποίηση προϊόντων που φέρουν οικολογικό σήμα, η Επιτροπή και άλλα κοινοτικά θεσμικά όργανα, καθώς και άλλες δημόσιες αρχές σε εθνικό επίπεδο θα πρέπει, με την επιφύλαξη του κοινοτικού δικαίου, να δίδουν το παράδειγμα κατά τον καθορισμό των απαιτήσεών τους για τα προϊόντα».
- (28) Όπως π.χ. ένα ευρωπαϊκό πρότυπο που θα καλύπτει επίσης τις περιβαλλοντικές πτυχές ενός προϊόντος — βλέπε ανωτέρω σημείο II.1.
- (29) Τα προϊόντα με οικολογικό σήμα αποτελούν συχνά ένα περιορισμένο τμήμα ορισμένων αγορών προϊόντων: τα ευρωπαϊκά προϊόντα με οικολογικό σήμα αντιπροσωπεύουν συνήθως ποσοστό μικρότερο από 20 % και σε μερικές περιπτώσεις μικρότερο και από 5 % των αγορών προϊόντων.
- (30) Όλες οι οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων προβλέπουν ότι όταν η ανάθεση του έργου γίνεται με βάση το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να λαμβάνουν υπόψη τους εναλλακτικές προσφορές που υποβάλλουν οι προσφέροντες εφόσον οι προσφορές αυτές ανταποκρίνονται στις ελάχιστες απαιτήσεις που έχουν καθορίσει οι εν λόγω αναθέτουσες αρχές. Οι αναθέτουσες αρχές αναφέρουν στη συγγραφή υποχρεώσεων τις ελάχιστες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν οι εναλλακτικές προσφορές, καθώς και τον τρόπο υποβολής τους. Εάν δε επιτρέπεται η υποβολή εναλλακτικών προσφορών, αυτό πρέπει να αναφέρεται στην προκήρυξη του διαγωνισμού. Άρθρο 24 της οδηγίας 92/50/ΕΟΚ, άρθρο 16 της οδηγίας 93/36/ΕΟΚ, άρθρο 19 της οδηγίας 93/37/ΕΟΚ και άρθρο 34 παράγραφος 3 της οδηγίας 93/38/ΕΟΚ.
- (31) Βλέπε παραδείγματος χάριν άρθρο 23 παράγραφος 3 της οδηγίας 93/36/ΕΟΚ.

- (32) Ορισμένες χώρες έχουν περιλάβει τα αποκαλούμενα «οικολογικά αδικήματα» στον ποινικό τους κώδικα. Παραδείγματος χάριν, στο άρθρο 325 του ισχύοντος ισπανικού ποινικού κώδικα (οργανωτικός νόμος αριθ. 10/1995 της 23ης Νοεμβρίου 1995) προβλέπεται ότι «όποιος, κατά παράβαση των νόμων ή άλλων γενικών διατάξεων για την προστασία του περιβάλλοντος, προκαλεί ή του οποίου οι πράξεις άμεσα ή έμμεσα επιφέρουν εκπομπές, απορρίψεις, ραδιενέργεια, εξόρυξη ή εκσκαφή, πρόσχωση, θόρυβο, δονήσεις, εγχυσεις ή αποθέσεις στην ατμόσφαιρα, στο έδαφος στο υπέδαφος, στα εσωτερικά, θαλάσσια ή υπόγεια ύδατα, περιλαμβανομένων διαφόρων σημαντικών διασυνοριακών περιοχών, ή όποιος επιχειρεί άντληση υδάτων που μπορεί να διαταράξει σε σημαντικό βαθμό την ισορροπία των φυσικών συστημάτων, τιμωρείται με φυλάκιση από έξι μήνες έως τέσσερα έτη, πρόστιμο που καταβάλλεται για οκτώ έως είκοσι τέσσερις μήνες και αφαίρεση άδειας άσκησης επαγγέλματος για διάστημα από ένα έως τρία έτη. Αν υφίσταται κίνδυνος σοβαρής ζημίας για την ανθρώπινη υγεία, ο χρόνος φυλάκισης κυμαίνεται στα ανώτερα όρια της κλίμακας».
- (33) Ο καθορισμός μιας ελάχιστης δέσμης αξιόποινων πράξεων κατά του περιβάλλοντος στα πλαίσια της πρότασης της Επιτροπής δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να καθορίσουν πρόσθετες αξιόποινες πράξεις ή/και πρόσθετες κυρώσεις ως περισσότερο αυστηρά μέτρα προστασίας (άρθρο 176 ΕΚ).
- (34) Τελική έκθεση για την έρευνα Falcone σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις και το οργανωμένο έγκλημα (1998) — Τόμος I: 24.5.1999 — Ινστιτούτο Ανωτάτων Νομικών Σπουδών — Πανεπιστήμιο του Λονδίνου.
- (35) Υπόθεση 76/81: *Transporoute et travaux* κατά *Ministère des travaux publics*· απόφαση της 10ης Φεβρουαρίου 1982· Συλλογή 1982, σ. 417.
- (36) Στην οδηγία για τις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών (92/50/ΕΟΚ) ορίζεται ρητά ότι οι εν λόγω απαιτήσεις πρέπει να καθορίζονται σύμφωνα με τη φύση, την ποσότητα και το σκοπό των παρεχόμενων υπηρεσιών.
- (37) Υπόθεση 31/87: *Gebroeders Beentjes bv.* κατά *State of the Netherlands*· απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 1988· συμπέρασμα, σημείο 35· Συλλογή 1988, σ. 4635.
- (38) Το σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου θεσπίσθηκε με τον κανονισμό ΕΟΚ αριθ. 1836/93 του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 1993 (ΕΕ L 168). Ο κανονισμός αναθεωρήθηκε και αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 761/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου που επιτρέπει την εκούσια συμμετοχή των οργανισμών σε ένα κοινοτικό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS).
- (39) Κατάλογος με τις καταχωρισμένες επιχειρήσεις και οργανισμούς διατίθεται επίσης στο Διαδίκτυο: <http://europa.eu.int/comm/environment/emas>. Στις αρχές του 2001, οι καταχωρισμένες επιχειρήσεις και οργανισμοί στην ΕΕ υπερέβαιναν τις 3000.
- (40) Βλέπε ανωτέρω σημείο 2.2: α) δήλωση σχετικά με τα εργαλεία, τις εγκαταστάσεις και τον τεχνικό εξοπλισμό που διαθέτει ο υποψήφιος για την εκτέλεση της σύμβασης· β) περιγραφή των τεχνικών εγκαταστάσεων του προμηθευτή, των μέτρων διασφάλισης της ποιότητας καθώς και των εγκαταστάσεων μελέτης και έρευνας, ή γ) δήλωση των τεχνικών υπαλλήλων ή των τεχνικών οργανισμών στους οποίους ο υποψήφιος αναθέτει την εκτέλεση της σύμβασης, είτε ανήκουν στην επιχείρηση είτε όχι, και κυρίως αυτοί που είναι αρμόδιοι για τον ποιοτικό έλεγχο.
- (41) Τιμή, ημερομηνία παράδοσης, περίοδος παράδοσης, περίοδος ολοκλήρωσης, λειτουργικές δαπάνες, σχέση κόστους-αποτελεσματικότητας, ποιότητα, αισθητικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών, εξυπηρέτηση μετά την πώληση, τεχνική υποστήριξη, αποδοτικότητα, τεχνικά πλεονεκτήματα.
- (42) Υπόθεση C-380/98: *The Queen and HM Treasury*, εκούσια δικαιοδοσία: Πανεπιστήμιο του Cambridge· απόφαση της 3ης Οκτωβρίου 2000· αίτηση για την έκδοση προδικαστικής απόφασης. (Συλλογή 2001, I-8035) και υπόθεση C-237/99: *Επιτροπή κατά Γαλλίας (HLM)*· απόφαση της 1ης Φεβρουαρίου 2001 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί).
- (43) Υπόθεση 31/87: *Gebroeders Beentjes* — (κατωτέρω) — συμπέρασμα του Εισαγγελέα.
- (44) Υπόθεση 31/87: *Gebroeders Beentjes* — (κατωτέρω) — σημείο 27.
- (45) Βλέπε παραδείγματος χάριν άρθρο 26 παράγραφος 1 στοιχείο β) της οδηγίας 93/36/ΕΟΚ, «διάφορα κριτήρια που μεταβάλλονται ανάλογα με τη συγκεκριμένη σύμβαση».
- (46) Ας σημειωθεί ότι στις προτάσεις περί τροποποίησης των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις, που υποβλήθηκαν από την Επιτροπή στις 10 Μαΐου 2000, τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά συγκαταριθμούνται ρητώς στα κριτήρια τα οποία μπορούν να χρησιμεύσουν για την επιλογή της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς (βλέπε υποσημείωση 7).
- (47) Τα κριτήρια του οικολογικού σήματος μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον καθορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς εφόσον πληρούν τους όρους που μνημονεύονται στο εν λόγω τμήμα.
- (48) Υπόθεση C-513/99: *Stagecoach Finland Oy Ab*, πρώην *Oy Swebus Finland Ab*, του *Esroo*, αίτηση για έκδοση προδικαστικής απόφασης (ΕΕ C 102 της 8.4.2000, σ. 10).
- (49) Πράσινη Βίβλος: οι δημόσιες συμβάσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση: κατευθύνσεις και προβληματισμοί για το μέλλον, εκδοθείσα από την Επιτροπή στις 27 Νοεμβρίου 1996, COM(96) 583 τελικό.
- (50) Ανακοίνωση της Επιτροπής «οι δημόσιες συμβάσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση», εκδοθείσα από την Επιτροπή στις 11 Μαρτίου 1998, COM(1998) 143 τελικό.
- (51) Εν γένει, τα εν λόγω στάδια είναι, όχι απαραίτητα με αυτή τη σειρά: σχεδιασμός του προϊόντος, αγορά των υλικών, παραγωγή, μεταφορά, έλεγχος, χρησιμοποίηση, απόρριψη, ανακύκλωση.
- (52) Το κόστος μεταφοράς ή οι δαπάνες για τον έλεγχο του προϊόντος, εφόσον βαρύνουν τον προμηθευτή και επηρεάζουν την τιμή, δεν πρέπει να λαμβάνονται εκ νέου υπόψη από την αναθέτουσα αρχή με το συνυπολογισμό τους στο τίμημα το οποίο πρέπει να καταβάλει ο προμηθευτής.
- (53) Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ΓΔ Περιβάλλοντος: Μελέτη του οικονομικού αντίκτυπου των εξωτερικών στοιχείων της παραγωγής όσον αφορά την απόρριψη σε χωματερή και την αποτέφρωση απορριμμάτων. Τελική κύρια έκθεση· Οκτώβριος 2000, σ. 9.
- (54) Υπόθεση 31/87: *Gebroeders Beentjes* - (κατωτέρω) και υπόθεση C-225/98: *Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Γαλλικής Δημοκρατίας*, απόφαση της 26ης Σεπτεμβρίου 2000, ανέγερση και συντήρηση σχολικών κτιρίων στην περιφέρεια Nord-Pas-de-Calais και στο Département du Nord. (Συλλογή 2000, I-7445.)
- (55) Βλέπε γενική έκθεση επί της δραστηριότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης - 2000, σημείο 1119, σ. 444.
- (56) Έγγραφο ΟΟΣΑ ENV/EPOC/PPC(98) 17ΑΝΑΘ. 1.
- (57) Υπόθεση 45/87 *Επιτροπή κατά Ιρλανδίας (Dundalk)*· απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 1988 — Συλλογή 1988, σ. 4929 και υπόθεση C -243/89: *Επιτροπή κατά Δανίας (γέφυρα πάνω από το Storebaelt)*· απόφαση της 22ας Ιουνίου 1993 — Συλλογή 1993, σ. I:3353.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΚΟΙΝΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΤΟΝ ΤΕΧΝΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

Οι κοινοί κανόνες στον τεχνικό τομέα απαριθμούνται στο άρθρο 14 της οδηγίας 92/50/ΕΟΚ (υπηρεσίες), στο άρθρο 8 της οδηγίας 93/36/ΕΟΚ (προμήθειες) και στο άρθρο 10 της οδηγίας 93/37/ΕΟΚ (έργα). Αν και η διατύπωση των εν λόγω άρθρων δεν είναι πανομοιότυπη, το περιεχόμενο των κανόνων που περιλαμβάνονται στα άρθρα είναι το ίδιο. Ως εκ τούτου, παρατίθεται κατωτέρω δίκην παραδείγματος το κείμενο του άρθρου 14 της οδηγίας 92/50/ΕΟΚ.

ΟΔΗΓΙΑ 92/50/ΕΟΚ

ΤΙΤΛΟΣ IV

Κοινοί κανόνες στον τεχνικό τομέα

Άρθρο 14

1. Οι τεχνικές προδιαγραφές, κατά την έννοια του παραρτήματος II, περιλαμβάνονται τα κείμενα γενικού περιεχομένου ή στη συγγραφή υποχρεώσεων κάθε σύμβασης.
2. Με την επιφύλαξη των εθνικών υποχρεωτικών τεχνικών κανόνων, και εφόσον οι κανόνες αυτοί συμβιβάζονται με το κοινοτικό δίκαιο, οι εν λόγω τεχνικές προδιαγραφές καθορίζονται από τις αναθέτουσες αρχές με παραπομπή είτε στα εθνικά πρότυπα που ισχύουν κατ' εφαρμογή των αντίστοιχων ευρωπαϊκών, είτε σε ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις, είτε σε κοινές τεχνικές προδιαγραφές.
3. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να παρεκκλίνει από την παράγραφο 2:
 - α) εάν τα πρότυπα, οι ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις ή οι κοινές τεχνικές προδιαγραφές δεν περιλαμβάνουν καμία διάταξη ως προς την εξακρίβωση της καταλληλότητας ενός προϊόντος, ή εάν δεν υπάρχουν τεχνικά μέσα για να εξακριβωθεί κατά κανονποιητικό τρόπο αν ένα προϊόν είναι σύμφωνο με τα εν λόγω πρότυπα ή με τις εν λόγω τεχνικές εγκρίσεις ή με τις εν λόγω κοινές τεχνικές προδιαγραφές·
 - β) εάν τυχόν η εφαρμογή της παραγράφου 2 θίγει την εφαρμογή της οδηγίας 86/361/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 24ης Ιουλίου 1986, σχετικά με το αρχικό στάδιο της αμοιβαίας αναγνώρισης των εγκρίσεων τύπου για τον τηλεπικοινωνιακό τερματικό εξοπλισμό. Οδηγία που τροποποιήθηκε από την οδηγία 91/263/ΕΟΚ, ή της οδηγίας 87/95/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1986, σχετικά με την τυποποίηση στον τομέα της τεχνολογίας της πληροφορίας και των τηλεπικοινωνιών ή και άλλων κοινοτικών κειμένων σε συγκεκριμένους τομείς υπηρεσιών ή προϊόντων·
 - γ) εάν τα εν λόγω πρότυπα, ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις ή κοινές τεχνικές προδιαγραφές τυχόν επιβάλλουν τη χρησιμοποίηση προϊόντων ή υλικών μη συμβατών με τις εν χρήσει εγκαταστάσεις της αναθέτουσας αρχής ή συνεπάγονταν δυσανάλογα έξοδα ή δυσανάλογες τεχνικές δυσκολίες, αλλά μόνο στα πλαίσια μιας σαφώς καθορισμένης στρατηγικής και με την προοπτική να υιοθετηθούν, σε δεδομένο χρονικό διάστημα, ευρωπαϊκά πρότυπα, ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις ή κοινές τεχνικές προδιαγραφές·
 - δ) εάν το συγκεκριμένο σχέδιο αποτελεί πραγματική καινοτομία και εφόσον δεν θα ήταν σκόπιμη η χρησιμοποίηση των υπαρχόντων προτύπων, ευρωπαϊκών τεχνικών εγκρίσεων ή κοινών τεχνικών προδιαγραφών.
4. Οι αναθέτουσες αρχές που προσφεύγουν στην εφαρμογή της παραγράφου 3 αναφέρουν τους λόγους, εκτός εάν αυτό δεν είναι δυνατόν, στην πρόσκληση υποβολής προσφορών που δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, σε κάθε δε περίπτωση αναφέρουν τους λόγους αυτούς στα εσωτερικά τους έγγραφα, τα οποία και παρέχουν τις πληροφορίες αυτές στα κράτη μέλη και την Επιτροπή, μετά από σχετικό αίτημά τους.
5. Εάν δεν υπάρχουν ευρωπαϊκά πρότυπα, ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις ή κοινές τεχνικές προδιαγραφές, οι τεχνικές προδιαγραφές:
 - α) καθορίζονται με αναφορά στις εθνικές τεχνικές προδιαγραφές που αναγνωρίζονται ως σύμφωνες προς τις ουσιαστικές απαιτήσεις που απαριθμούνται στις κοινοτικές οδηγίες τις σχετικές με την τεχνική εναρμόνιση, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στις εν λόγω οδηγίες, και ιδίως σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στην οδηγία 89/106/ΕΟΚ·
 - β) μπορούν να καθορίζονται με αναφορά στις εθνικές τεχνικές προδιαγραφές όσον αφορά το σχεδιασμό, τον υπολογισμό και την εκτέλεση των έργων και τη χρησιμοποίηση των προϊόντων·
 - γ) μπορούν να καθορίζονται με αναφορά σε άλλα έγγραφα.Στην περίπτωση αυτή είναι προτιμότερη η αναφορά, κατά σειρά προτίμησης:
 - i) σε εθνικά πρότυπα που ισχύουν κατ' εφαρμογή αντίστοιχων διεθνών προτύπων, τα οποία έχουν εγκριθεί από τη χώρα της αναθέτουσας αρχής,
 - ii) σε άλλα πρότυπα και εθνικές τεχνικές εγκρίσεις της χώρας της αναθέτουσας αρχής,
 - iii) σε κάθε άλλο πρότυπο.

6. Τα κράτη μέλη απαγορεύουν την εισαγωγή στους συμβατικούς όρους μιας συγκεκριμένης σύμβασης, τεχνικών προδιαγραφών που μνημονεύουν προϊόντα συγκεκριμένης κατασκευής ή προέλευσης, ή κατασκευασμένα με ιδιαίτερες μεθόδους, και που έχουν επομένως ως αποτέλεσμα να ευνοούν ή να αποκλείουν ορισμένους παρέχοντες υπηρεσίες, εκτός αν οι προδιαγραφές αυτές δικαιολογούνται από το αντικείμενο της σύμβασης. Απαγορεύεται ιδίως η αναφορά εμπορικών σημάτων, διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ή τύπων, καθώς και η αναφορά ορισμένης καταγωγής ή ορισμένης παραγωγής. Επιτρέπεται, ωστόσο, η αναφορά αυτή, αν συνοδεύεται από τη μνεία «ή το ισοδύναμο», όταν οι αναθέτουσες αρχές αδυνατούν να προβούν σε περιγραφή του αντικείμενου της σύμβασης μέσω προδιαγραφών που να είναι αρκούντως ακριβείς και κατανοητές σε όλους τους ενδιαφερομένους.

Όσον αφορά τους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των τηλεπικοινωνιών, οι κοινοί κανόνες στον τεχνικό τομέα περιλαμβάνονται στο άρθρο 18 της σχετικής οδηγίας. Οι κανόνες αυτοί διαφέρουν από τους αντίστοιχους κανόνες των οδηγιών 92/50/ΕΟΚ, 93/36/ΕΟΚ και 93/37/ΕΟΚ δεδομένου ότι είναι λιγότερο διεξοδικοί και πλήρεις. Το άρθρο 18 της οδηγίας 93/38/ΕΟΚ παρατίθεται κατωτέρω.

ΟΔΗΓΙΑ 93/38/ΕΟΚ

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ

Τεχνικές προδιαγραφές και πρότυπα

Άρθρο 18

1. Οι αναθέτοντες φορείς συμπεριλαμβάνουν τις τεχνικές προδιαγραφές στα γενικού περιεχομένου έγγραφα στη συγγραφή υποχρεώσεων για κάθε σύμβαση.
2. Οι τεχνικές προδιαγραφές καθορίζονται με παραπομπή σε ευρωπαϊκές προδιαγραφές εφόσον υπάρχουν.
3. Ελλείψει ευρωπαϊκών προδιαγραφών, οι τεχνικές προδιαγραφές θα πρέπει, στο μέτρο του δυνατού, να καθορίζονται με παραπομπή στα άλλα πρότυπα που χρησιμοποιούνται στην Κοινότητα.
4. Οι αναθέτοντες φορείς καθορίζουν τις πρόσθετες προδιαγραφές που απαιτούνται για τη συμπλήρωση των ευρωπαϊκών προδιαγραφών ή των άλλων προτύπων. Για το σκοπό αυτό, δίδουν το προβάδισμα στις προδιαγραφές που ορίζουν απαιτήσεις ως προς τις επιδόσεις μάλλον, παρά τα χαρακτηριστικά σχεδιασμού ή περιγραφής, εκτός εάν έχουν αντικειμενικούς λόγους να θεωρούν ότι η χρησιμοποίηση τέτοιων προδιαγραφών δεν είναι ενδεδειγμένη για την εκτέλεση της σύμβασης.
5. Τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρουν προϊόντα συγκεκριμένου κατασκευαστικού τύπου ή προέλευσης, ή προκύπτοντα από ειδική μέθοδο, και οι οποίες έχουν αποτέλεσμα την ευνοϊκή μεταχείριση των αποκλεισμού ορισμένων επιχειρήσεων, δεν χρησιμοποιούνται, εκτός εάν οι εν λόγω τεχνικές προδιαγραφές είναι απαραίτητες λόγω του αντικείμενου της σύμβασης. Ειδικότερα, απαγορεύεται η μνεία εμπορικών σημάτων, διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ή τύπων ή συγκεκριμένης προέλευσης ή καταγωγής· ωστόσο, η μνεία αυτή επιτρέπεται εφόσον συνοδεύεται από τις λέξεις «ή ισοδύναμο», εάν το αντικείμενο της σύμβασης δεν μπορεί να περιγραφεί αλλιώς σε προδιαγραφές που να είναι επαρκώς ακριβείς και πλήρως κατανοητές για κάθε ενδιαφερόμενο.
6. Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να παρεκκλίνουν από την παράγραφο 2, στις ακόλουθες περιπτώσεις:
 - α) εάν είναι τεχνικά αδύνατον να αποδειχθεί κατά ικανοποιητικό τρόπο η πιστότητα ενός προϊόντος προς τις ευρωπαϊκές προδιαγραφές·
 - β) εάν η εφαρμογή της παραγράφου 2 βλάπτει την εφαρμογή της οδηγίας 86/361/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 24ης Ιουλίου 1986, σχετικά με το πρώτο στάδιο της αμοιβαίας αναγνώρισης των εγκρίσεων τύπου του τηλεπικοινωνιακού τερματικού εξοπλισμού, ή της απόφασης 87/95/ΕΟΚ, του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1986 για την τυποποίηση στον τομέα της τεχνολογίας των πληροφοριών και των τηλεπικοινωνιών·
 - γ) εάν, κατά την προσαρμογή των υφιστάμενων πρακτικών στις ευρωπαϊκές προδιαγραφές, οι ευρωπαϊκές αυτές προδιαγραφές υποχρεώνουν τον αναθέτοντα φορέα να αποκτήσει προμήθειες ασύμβατες με τον ήδη χρησιμοποιούμενο εξοπλισμό ή συνεπάγονται δυσανάλογη δαπάνη ή δυσανάλογες τεχνικές δυσχέρειες. Οι αναθέτοντες φορείς μπορούν να προσφύγουν στην παρέκκλιση αυτή μόνο στα πλαίσια σαφώς καθορισμένης και καταγραμμένης στρατηγικής, με προοπτική την εντός καθορισμένου χρόνου υιοθέτηση ευρωπαϊκών προδιαγραφών·
 - δ) εάν η συγκεκριμένη ευρωπαϊκή προδιαγραφή δεν ενδείκνυται για την ειδικά μελετώμενη εφαρμογή ή εάν δεν λαμβάνει υπόψη τις τεχνικές εξελίξεις που μεσολάβησαν από τη θέσπισή της. Οι αναθέτοντες φορείς που προσφεύγουν στην παρέκκλιση αυτή γνωστοποιούν στον αρμόδιο οργανισμό τυποποίησης ή οποιοδήποτε άλλο οργανισμό εξουσιοδοτημένο να αναθεωρεί τις ευρωπαϊκές προδιαγραφές τους λόγους για τους οποίους θεωρούν ότι οι ευρωπαϊκές προδιαγραφές δεν είναι οι ενδεδειγμένες και ζητούν την αναθεώρησή τους·
 - ε) εάν το προτεινόμενο σχέδιο αποτελεί πραγματική καινοτομία για την εφαρμογή της οποίας δεν ενδείκνυται η χρήση των υφιστάμενων ευρωπαϊκών προδιαγραφών.
7. Στις προκηρύξεις που δημοσιεύονται δυνάμει του άρθρου 21 παράγραφος 1 στοιχείο α) ή του άρθρου 21 παράγραφος 2 στοιχείο α) αναφέρεται η προσφυγή στην παράγραφο 6.
8. Το άρθρο αυτό δεν θίγει τους υποχρεωτικούς τεχνικούς κανόνες, με την προϋπόθεση ότι οι τελευταίοι δεν αντιβαίνουν στο κοινοτικό δίκαιο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΟΡΙΣΜΟΣ ΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ

Το περιεχόμενο του ορισμού ορισμένων τεχνικών προδιαγραφών του παραρτήματος II της οδηγίας 92/50/ΕΟΚ (υπηρεσίες), του παραρτήματος III της οδηγίας 93/36/ΕΟΚ (προμήθειες), του παραρτήματος II της οδηγίας 93/37/ΕΟΚ (έργα), και του άρθρου 1 παράγραφος 8 έως 13 της οδηγίας 93/38/ΕΟΚ (ύδωρ, ενέργεια, μεταφορές, τηλεπικοινωνίες) είναι το ίδιο, αν και η διατύπωση των εν λόγω ορισμών δεν είναι πανομοιότυπη. Ως εκ τούτου, παρατίθεται κατωτέρω δίκην παραδείγματος το κείμενο του παραρτήματος II της οδηγίας 92/50/ΕΟΚ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΟΡΙΣΜΟΣ ΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ

Κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας:

1. Ως τεχνικές προδιαγραφές: νοούνται όλες οι τεχνικές απαιτήσεις που περιέχονται ιδίως στις συγγραφές υποχρεώσεων και καθορίζουν τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά μιας υπηρεσίας, ενός υλικού, ενός προϊόντος ή μιας προμήθειας ειδών, και οι οποίες επιτρέπουν τον αντικειμενικό προσδιορισμό μιας εργασίας, ενός υλικού, ενός προϊόντος ή μιας προμήθειας ειδών, έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στη χρήση για την οποία προορίζονται από την αναθέτουσα αρχή. Οι απαιτήσεις αυτές συμπεριλαμβάνουν τα επίπεδα ποιότητας και απόδοσης, την ασφάλεια, τις διαστάσεις, καθώς και τις απαιτήσεις που ισχύουν για το υλικό, το προϊόν ή την προμήθεια ειδών όσον αφορά την εξασφάλιση της ποιότητας, την ορολογία, τα σύμβολα, τις δοκιμές και μεθόδους δοκιμών, τη συσκευασία, τη σήμανση και τις ετικέτες. Περιλαμβάνουν επίσης τους κανόνες μελέτης και προμέτρησης, τους όρους δοκιμής, ελέγχου και παραλαβής των έργων, καθώς και τις κατασκευαστικές τεχνικές και μεθόδους και κάθε άλλο όρο τεχνικού χαρακτήρα που η αναθέτουσα αρχή είναι σε θέση να καθορίσει, μέσω γενικών ή ειδικών κανονιστικών διατάξεων, σχετικά με τα ολοκληρωμένα έργα καθώς και με τα υλικά ή τα στοιχεία που αποτελούν τα έργα αυτά.
2. Ως πρότυπα: νοούνται οι τεχνικές προδιαγραφές που έχουν εγκριθεί από κάποιον αναγνωρισμένο οργανισμό κανονιστικών αρμοδιοτήτων, με σκοπό την επαναλαμβανόμενη ή συνεχή εφαρμογή, η οποία όμως καταρχήν δεν είναι υποχρεωτική.
3. Ως ευρωπαϊκά πρότυπα: νοούνται τα πρότυπα που έχουν εγκριθεί από την ευρωπαϊκή επιτροπή τυποποίησης (CEN) ή από την ευρωπαϊκή επιτροπή ηλεκτροτεχνικής τυποποίησης (Cenelec) ως «ευρωπαϊκά πρότυπα» (EN) ή ως «κείμενα εναρμόνισης» (HD), σύμφωνα με τους κοινούς κανόνες των οργανισμών αυτών, ή από το ευρωπαϊκό ίδρυμα τηλεπικοινωνιακών προτύπων (ETSI) ως «ευρωπαϊκά τηλεπικοινωνιακά πρότυπα» (ETS).
4. Ως ευρωπαϊκή τεχνική έγκριση: νοείται η ευνοϊκή τεχνική εκτίμηση της καταλληλότητας ενός προϊόντος για χρήση, με γνώμονα την ικανοποίηση των βασικών απαιτήσεων για τις κατασκευές και με βάση τα εγγενή χαρακτηριστικά του προϊόντος και τους τυχόν όρους εφαρμογής και χρήσης του. Μια ευρωπαϊκή τεχνική έγκριση χορηγείται από τον οργανισμό που είναι αναγνωρισμένος για τον σκοπό αυτόν από το εκάστοτε κράτος μέλος.
5. Ως κοινή τεχνική προδιαγραφή: νοείται η τεχνική προδιαγραφή που έχει εκπονηθεί σύμφωνα με διαδικασία αναγνωρισμένη από τα κράτη μέλη και έχει δημοσιευθεί στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.
6. Ως ουσιώδεις απαιτήσεις: νοούνται οι απαιτήσεις, σχετικά με την ασφάλεια, την υγεία και ορισμένους άλλους τομείς γενικού συμφέροντος, στις οποίες πρέπει να ανταποκρίνονται τα έργα.

Ερμηνευτική ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με το κοινοτικό δίκαιο περί δημοσίων συμβάσεων και τις δυνατότητες ένταξης κοινωνικών πτυχών στις συμβάσεις αυτές

(2001/C 333/08)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

[COM(2001) 566 τελικό]

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Αντικείμενο της παρούσας ανακοίνωσης, η οποία αποτελεί συνέχεια της ανακοίνωσης της Επιτροπής «Δημόσιες συμβάσεις στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες», που εκδόθηκε στις 11 Μαρτίου 1988 ⁽¹⁾, είναι η αποσαφήνιση των δυνατοτήτων που παρέχονται από το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο για την ένταξη κοινωνικών πτυχών στις δημόσιες συμβάσεις. Η Ανακοίνωση αυτή εντάσσεται επίσης στο πλαίσιο των δράσεων οι οποίες ανακοινώθηκαν με την ατζέντα κοινωνικής πολιτικής, η οποία υιοθετήθηκε στο Συμβούλιο της Νίκαιας τον Δεκέμβριο του 2000 ⁽²⁾. Η Ατζέντα αποτελεί τμήμα της ευρωπαϊκής ολοκληρωμένης προσέγγισης για την επίτευξη της οικονομικής και κοινωνικής ανανέωσης που σκιαγραφήθηκε στη Λισσαβόνα. Συγκεκριμένα, επιδιώκει τη θετική και δυναμική αλληλεπίδραση ανάμεσα στην οικονομική πολιτική, την πολιτική απασχόλησης και την κοινωνική πολιτική οι οποίες ενισχύονται μεταξύ τους.

Η πρόβλεψη άλλων δυνατοτήτων και ιδίως η εφαρμογή πρακτικών που θα υπερακόντιζαν το καθεστώς που ισχύει σήμερα βάσει των οδηγιών περί δημοσίων συμβάσεων θα απαιτούσε την παρέμβαση του κοινοτικού νομοθέτη.

Όλοι οι σχετικοί εθνικοί κανόνες που ισχύουν στον κοινωνικό τομέα, περιλαμβανομένων των κανόνων που μεταφέρουν στα εθνικά δίκαια των κρατών μελών τη σχετική κοινοτική νομοθεσία, δεσμεύουν τις αναθέτουσες αρχές εφόσον συνάδουν με το κοινοτικό δίκαιο. Περιλαμβάνονται, ειδικότερα, οι διατάξεις που αφορούν τα δικαιώματα των εργαζομένων και τις συνθήκες εργασίας.

Η έλλειψη σεβασμού ορισμένων κοινωνικών υποχρεώσεων μπορεί σε ορισμένες περιπτώσεις να επιφέρει τον αποκλεισμό προσφερόντων. Εναπόκειται στα κράτη μέλη να προσδιορίσουν ποιες είναι οι περιπτώσεις αυτές.

Οι δημόσιες συμβάσεις μπορούν να αποτελέσουν για τις αναθέτουσες αρχές ένα μέσο για την ενθάρρυνση της επίτευξης κοινωνικών στόχων κυρίως στο στάδιο της εκτέλεσής τους, δηλαδή μετά την ανάθεσή τους. Πράγματι, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλουν, στον ανάδοχο της σύμβασης, την τήρηση συμβατικών ρητρών που αφορούν τον τρόπο εκτέλεσης της σύμβασης, εφόσον οι εν λόγω ρήτρες συνάδουν με το κοινοτικό δίκαιο. Οι ρήτρες αυτές μπορούν να περιλαμβάνουν μέτρα υπέρ ορισμένων κατηγοριών ατόμων, καθώς και τη δυνατότητα ανάληψης θετικών δράσεων στον τομέα της απασχόλησης.

Οι οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων παρέχουν, εξάλλου, διάφορες δυνατότητες να λαμβάνονται υπόψη, κατά τις διαδικασίες δημοπρατήσης δημοσίων συμβάσεων, κοινωνικές πτυχές που σχετίζονται με τα ζητούμενα προϊόντα ή υπηρεσίες, ιδίως κατά τον καθορισμό των τεχνικών προδιαγραφών και των κριτηρίων επιλογής.

Για τις συμβάσεις που δεν καλύπτονται από τις οδηγίες, οι δημόσιες αναθέτουσες αρχές είναι ελεύθερες να επιδιώκουν την επίτευξη κοινωνικών στόχων στα πλαίσια των δημοσίων συμβάσεών τους, με την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι κανόνες και οι γενικές αρχές της συνθήκης ΕΚ. Απόκειται στα κράτη μέλη να αποφασίζουν αν οι αναθέτουσες αρχές μπορούν ή και οφείλουν να επιδιώκουν τέτοιους στόχους μέσω των δημοσίων συμβάσεων.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα ανακοίνωση, η οποία αποτελεί συνέχεια της Ανακοίνωσης σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις της 11ης Μαρτίου 1998, αποσκοπεί στην αποσαφήνιση των δυνατοτήτων που παρέχει το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο για την ένταξη κοινωνικών πτυχών στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων. Κατά την έννοια αυτή, η παρούσα ανακοίνωση αναμένεται να καταστήσει δυνατή την ένταξη, με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, των διαφόρων κοινωνικών πτυχών στις δημόσιες συμβάσεις και, επομένως, να συμβάλει στην αιχμώδη ανάπτυξη, έννοια η οποία ενσωματώνει την οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική πρόοδο και το σεβασμό του περιβάλλοντος.

Η πολιτική δημοσίων συμβάσεων αποτελεί μία από τις συνιστώσες της πολιτικής για την εσωτερική αγορά. Από την άποψη αυτή, οι σχετικές οδηγίες ⁽³⁾ αποσκοπούν να εξασφαλίσουν «την υλοποίηση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων» καθώς και την «ουσιαστική υλοποίηση της ελευθερίας εγκατάστασης και της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών τον τομέα των δημοσίων συμβάσεων» ⁽⁴⁾. Η επίτευξη αυτών των στόχων προϋποθέτει το συντονισμό των διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, ο οποίος είναι απαραίτητος προκειμένου να διασφαλιστεί η δημιουργία συνθηκών πραγματικού ανταγωνισμού και η αποφυγή των διακρίσεων κατά την ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων και η βέλτιστη χρήση των δημοσίων πόρων με την επιλογή της καλύτερης προσφοράς. Αναμένεται να δώσει τη δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές ⁽⁵⁾ να εξασφαλίζουν την καλύτερη σχέση ποιότητας/τιμής, τηρώντας συγχρόνως ορισμένους κανόνες που αφορούν κυρίως την επιλογή των υποψηφίων σύμφωνα με αντικειμενικές απαιτήσεις και την ανάθεση της σύμβασης αποκλειστικά και μόνο με βάση την τιμή ή την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, έννοια που βασίζεται σε μια δέσμη αντικειμενικών κριτηρίων.

Η υλοποίηση της πολιτικής για την εσωτερική αγορά μπορεί να συνδυαστεί με την επίτευξη και άλλων στόχων, όπως οι στόχοι της κοινωνικής πολιτικής.

Η κοινωνική πολιτική έχει διαδραματίσει ουσιαστικό ρόλο στη δημιουργία της οικονομικής ισχύος της Ευρώπης, με την ανάπτυξη ενός μοναδικού στο είδος του κοινωνικού μοντέλου ⁽⁶⁾. Η οικονομική πρόοδος και η κοινωνική συνοχή, από κοινού με ένα υψηλό επίπεδο προστασίας και βελτίωσης της ποιότητας του περιβάλλοντος, συνιστούν συμπληρωματικούς πυλώνες της αιχμώδη ανάπτυξης και βρίσκονται στο επίκεντρο της διαδικασίας της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Η βελτίωση του βιοτικού επιπέδου, η επίτευξη υψηλότερων επιπέδων απασχόλησης και κοινωνικής προστασίας, η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας και η προαγωγή της ποιότητας ζωής αποτελούν στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ⁽⁷⁾. Η ατζέντα κοινωνικής πολιτικής, που εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Νίκαιας το Δεκέμβριο του 2000, αποτελεί τμήμα της ολοκληρωμένης ευρωπαϊκής προσέγγισης για την επίτευξη της οικονομικής και κοινωνικής ανανέωσης που σκιαγραφήθηκε στη Λισσαβόνα. Συγκεκριμένα, επιδιώκει τη θετική και δυναμική αλληλεπίδραση ανάμεσα στην οικονομική πολιτική, την πολιτική απασχόλησης και την κοινωνική πολιτική και την επίτευξη μιας πολιτικής συναίνεσης που θα κινητοποιεί όλους τους κύριους παράγοντες προκειμένου να εργαστούν από κοινού για την επίτευξη του νέου στρατηγικού στόχου ⁽⁸⁾.

Εξάλλου, η συνθήκη του Άμστερνταμ θέτει ως μία από τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης την εξάλειψη των ανισοτήτων καθώς και την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών σε όλες τις πολιτικές και δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η συνθήκη επισημαίνει επίσης, στο άρθρο 13, την ανάγκη καταπολέμησης κάθε είδους διάκρισης⁽⁹⁾. Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που εγκρίθηκε επίσημα στη Νίκαια, επιβεβαιώνει το στόχο της Ένωσης να προωθήσει και να εντάξει πλήρως τα θεμελιώδη δικαιώματα σε όλες τις πολιτικές και δράσεις της⁽¹⁰⁾.

Οι οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων που ισχύουν σήμερα δεν περιλαμβάνουν καμία ειδική διάταξη που να αφορά την επιδίωξη στόχων κοινωνικής πολιτικής στα πλαίσια μιας διαδικασίας αναθέσεως δημόσιας σύμβασης⁽¹¹⁾. Ωστόσο, η Επιτροπή, όπως έχει ήδη επισημάνει στην προαναφερόμενη ανακοίνωσή της του 1998, θεωρεί ότι το ισχύον κοινοτικό δίκαιο περί δημοσίων συμβάσεων παρέχει ένα ευρύ φάσμα δυνατοτήτων οι οποίες, αν αξιοποιηθούν σωστά, αναμένεται να καταστήσουν δυνατή την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού.

Ο όρος «κοινωνικές πτυχές» που χρησιμοποιείται στα πλαίσια της παρούσας ανακοίνωσης καλύπτει μια τεράστια ποικιλία εννοιών και τομέων. Μπορεί να αφορά, συγχρόνως, μέτρα που εξασφαλίζουν το σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και την τήρηση των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της απαγόρευσης των διακρίσεων (π.χ. μεταξύ ανδρών και γυναικών), εθνικές νομοθετικές διατάξεις που ισχύουν στον κοινωνικό τομέα, καθώς και τις κοινοτικές οδηγίες που έχουν εκδοθεί στον εν λόγω τομέα⁽¹²⁾. Ο όρος «κοινωνικές πτυχές» καλύπτει επίσης την έννοια των προτιμησιακών ρητρών (π.χ., για την επανένταξη μειονεκτούντων ατόμων ή ατόμων που είναι αποκλεισμένα από την αγορά απασχόλησης, καθώς και την εφαρμογή θετικών δράσεων ή διακρίσεων ιδίως στο πλαίσιο της καταπολέμησης της ανεργίας ή του κοινωνικού αποκλεισμού).

Η παρούσα ανακοίνωση αποσκοπεί να εξηγήσει τις δυνατότητες τις οποίες παρέχει το κοινοτικό δίκαιο που ισχύει στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων προκειμένου να λαμβάνονται υπόψη με τον καλύτερο δυνατό τρόπο οι κοινωνικές πτυχές στις εν λόγω συμβάσεις. Η ανακοίνωση ακολουθεί τις διάφορες φάσεις μιας διαδικασίας ανάθεσης συμβάσεως και εξηγεί, για κάθε μία από τις φάσεις αυτές, αν και σε ποιο βαθμό είναι δυνατόν να ληφθούν υπόψη διάφορες κοινωνικές πτυχές.

Πρέπει να υπομνηστεί ότι, εν πάση περιπτώσει, το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων είναι εκείνο στο οποίο απόκειται σε τελευταίο βαθμό η ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου.

Αν εξαγόταν το συμπέρασμα ότι το ισχύον καθεστώς των δημοσίων συμβάσεων δεν παρέχει τα κατάλληλα μέσα για τη συνεκτίμηση των κοινωνικών πτυχών, θα έπρεπε να τροποποιηθούν οι οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων. Σημειώνεται ότι στις προτάσεις τροποποίησης αυτών των οδηγιών, που εγκρίθηκαν από την Επιτροπή στις 10 Μαΐου 2000, γίνεται ρητά λόγος για όρους εκτέλεσης μιας σύμβασης σκοπός των οποίων είναι να ευνοήσουν την απασχόληση μειονεκτούντων ή αποκλεισμένων ατόμων ή να συμβάλουν στην καταπολέμηση της ανεργίας⁽¹³⁾.

1. ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΜΠΙΠΤΟΥΝ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΟΔΗΓΙΩΝ ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

1.1. Ορισμός του αντικείμενου της σύμβασης

Η πρώτη ευκαιρία για να ληφθούν υπόψη διάφορες κοινωνικές πτυχές στα πλαίσια μιας δημόσιας σύμβασης είναι το στάδιο που προηγείται της εφαρμογής των σχετικών οδηγιών και το οποίο αφορά την ίδια την επιλογή του αντικείμενου της σύμβασης ή, με άλλα λόγια, την απάντηση στο ερώτημα «τι επιθυμώ, ως αναθέτουσα αρχή, να κατασκευάσω ή να αγοράσω;». Στο στάδιο αυτό η αναθέτουσα αρχή έχει ευρεία δυνατότητα να λάβει υπόψη της διάφορες κοινωνικές πτυχές και να επιλέξει ένα προϊόν ή μια υπηρεσία που ανταποκρίνεται στους κοινωνικούς στόχους της. Η αποτελεσματική υλοποίηση του στόχου αυτού εξαρτάται ουσιαστικά από την ευαισθητοποίηση και τις γνώσεις της αναθέτουσας αρχής.

Όπως αναφέρει η Επιτροπή στην ανακοίνωσή της για το εφαρμοστέο κοινοτικό δίκαιο στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων και τις δυνατότητες ενσωμάτωσης των περιβαλλοντικών παραγόντων στις δημόσιες συμβάσεις, οι δυνατότητες αυτές διαφέρουν ανάλογα με το είδος των επί μέρους συμβάσεων⁽¹⁴⁾. Το ίδιο ισχύει και για τις δυνατότητες συνεκτίμησης των κοινωνικών πτυχών. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να λάβει καλύτερα υπόψη εκτιμήσεις κοινωνικού χαρακτήρα στο πλαίσιο των συμβάσεων δημοσίων έργων και των δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών, στις οποίες υπάρχει η δυνατότητα πρόβλεψης ενός συγκεκριμένου τρόπου εκτέλεσης. Στις συμβάσεις δημοσίων προμηθειών, πέραν της θεμελιώδους επιλογής του αντικείμενου της σύμβασης («τι θα αγοράσω;»), οι δυνατότητες συνεκτίμησης κοινωνικών πτυχών είναι πιο περιορισμένες. Μια αναθέτουσα αρχή μπορεί, παραδείγματος χάριν, να επιλέξει την αγορά αγαθών ή υπηρεσιών που αποσκοπούν στην ικανοποίηση των ειδικών αναγκών μιας δεδομένης κατηγορίας προσώπων, και ιδίως μειονεκτούντων ή αποκλεισμένων ατόμων⁽¹⁵⁾. Σχετικά με το θέμα αυτό, πρέπει να σημειωθεί ότι οι συμβάσεις υπηρεσιών οι οποίες εξυπηρετούν κάποιον κοινωνικό σκοπό αφορούν, στις περισσότερες περιπτώσεις, υπηρεσίες κατά την έννοια του παραρτήματος ΙΒ της οδηγίας 92/50/ΕΟΚ ή του παραρτήματος ΧVΙΒ της οδηγίας 93/38/ΕΟΚ και, κατά συνέπεια, δεν υπόκεινται στους λεπτομερείς διαδικαστικούς κανόνες των οδηγιών, ιδίως όσον αφορά τα ζητήματα επιλογής και ανάθεσης⁽¹⁶⁾ (βλέπε παρακάτω, κεφάλαιο ΙΙ, τελευταία παράγραφος).

Εάν υπάρχουν περισσότερες λύσεις στις ανάγκες της αναθέτουσας αρχής, αυτή είναι ελεύθερη να ορίσει συμβατικά το αντικείμενο της σύμβασης που θεωρεί ότι ανταποκρίνεται καλύτερα στις κοινωνικές της ανησυχίες, ακόμη και μέσω των εναλλακτικών προσφορών (βλέπε παρακάτω, μέρος 1.2)

Εντούτοις, αυτή η ελευθερία επιλογής δεν είναι απεριόριστη. Η αναθέτουσα αρχή, ως δημόσιος οργανισμός, πρέπει να τηρεί τους γενικούς κανόνες και αρχές του κοινοτικού δικαίου, και ειδικότερα τις αρχές που αφορούν την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων και την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, όπως καθορίζονται στα άρθρα 28 έως 30 (πρώην 30 έως 36) και 43 έως 55 (πρώην 52 έως 66) της συνθήκης ΕΚ⁽¹⁷⁾.

Αυτό σημαίνει ότι το αντικείμενο μιας δημόσιας σύμβασης δεν μπορεί να είναι τέτοιο που να αποσκοπεί ή να έχει ως αποτέλεσμα η πρόσβαση στη σύμβαση να αφορά μόνο εγχώριες επιχειρήσεις εις βάρος υποψηφίων από άλλα κράτη μέλη.

Η ισχύουσα νομοθεσία, στον κοινωνικό ή σε άλλους τομείς, είτε κοινοτική είτε εθνική, εφόσον η δεύτερη συνάδει με το κοινοτικό δίκαιο, ενδέχεται επίσης να περιορίσει ή να επηρεάσει την εν λόγω ελευθερία επιλογής.

Γενικά, κάθε αναθέτουσα αρχή μπορεί, κατά τον καθορισμό των προϊόντων ή των υπηρεσιών που προτίθεται να αγοράσει, να επιλέξει την αγορά αγαθών, υπηρεσιών ή έργων που αντιστοιχούν στις κοινωνικές «ευαισθησίες» της, ακόμη και μέσω εναλλακτικών προσφορών, με την προϋπόθεση ότι η επιλογή αυτή δεν οδηγεί σε περιορισμό της πρόσβασης στην εν λόγω σύμβαση εις βάρος υποψηφίων από άλλα κράτη μέλη.

Εν πάση περιπτώσει, το γεγονός ότι μια σύμβαση προορίζεται για «κοινωνική» χρήση (π.χ., κατασκευή ενός σχολείου, νοσοκομείου ή οίκου ευγηρίας) δεν δημιουργεί ιδιαίτερα προβλήματα ως προς τις οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων, δεδομένου ότι οι συμβάσεις αυτού του είδους πρέπει να ανατίθενται σύμφωνα με τους κανόνες των εν λόγω οδηγιών, εφόσον εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής τους.

Η επιλογή στην οποία προβαίνει μια αναθέτουσα αρχή σχετικά με το αντικείμενο της σύμβασης «μεταφράζεται» κατ' αρχάς σε συγκεκριμένες τεχνικές προδιαγραφές.

1.2. Τεχνικές προδιαγραφές

Όπως διευκρίνισε η Επιτροπή στην προαναφερθείσα ανακοίνωσή της για την ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών παραγόντων στις δημόσιες συμβάσεις (18), οι οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων (19) περιέχουν μια δέσμη διατάξεων για τους τεχνικούς κανόνες, σύμφωνα με τις οποίες στα κείμενα γενικού περιεχομένου ή στα τεύχη δημοπράτησης κάθε σύμβασης πρέπει να αναφέρονται οι τεχνικές προδιαγραφές τις οποίες πρέπει να πληρούν οι προμήθειες, οι υπηρεσίες ή τα έργα.

Σύμφωνα με τις οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων, οι αναθέτουσες αρχές έχουν τη δυνατότητα να θεσπίζουν τεχνικές προδιαγραφές που καθορίζουν ακριβέστερα το αντικείμενο της αγοράς ή της παροχής, εφόσον οι προδιαγραφές αυτές καθορίζονται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις των οδηγιών (20) και δεν έχουν ως αποτέλεσμα την απόρριψη ή την ευνοϊκή μεταχείριση ενός υποψηφίου.

Στην προαναφερθείσα ανακοίνωσή της, η Επιτροπή διευκρινίζει ειδικότερα ότι οι διατάξεις των οδηγιών περί δημοσίων συμβάσεων που αφορούν τις τεχνικές προδιαγραφές εφαρμόζονται με την επιφύλαξη των υποχρεωτικών εθνικών τεχνικών κανόνων που συνάδουν με το κοινοτικό δίκαιο (21). Οι διατάξεις αυτές μπορούν να περιλαμβάνουν απαιτήσεις που αφορούν, παραδείγματος χάριν, την ασφάλεια των προϊόντων, την προστασία της υγείας και της υγιεινής ή την πρόσβαση των ατόμων με ειδικές ανάγκες σε ορισμένα κτίρια ή δημόσια μέσα μεταφοράς (π.χ., κανόνες προσπελασιμότητας που αφορούν το πλάτος των διαδρόμων και των θυρών, ειδικά διαρρυθμισμένες τουαλέτες, ράμπες πρόσβασης) ή σε ορισμένα προϊόντα και υπηρεσίες (π.χ., στον τομέα των τεχνολογιών της πληροφορίας) (22).

Έτσι, στον τομέα των έργων, π.χ., οι αναθέτουσες αρχές ενδέχεται να υπόκεινται στις διατάξεις της οδηγίας 92/57/ΕΟΚ όσον αφορά

την υγεία και την ασφάλεια στα εργοτάξια (23). Η εν λόγω οδηγία έχει συνέπειες στην τεχνική οργάνωση των εργοταξίων. Μπορεί να «μεταφραστεί», στη συγγραφή υποχρεώσεων, με τεχνικές προδιαγραφές που αφορούν ειδικά μια συγκεκριμένη σύμβαση και οι οποίες έχουν ως στόχο να διασφαλισθεί η υγεία και η ασφάλεια των εργαζομένων και των τρίτων στο εργοτάξιο. Οι εν λόγω προδιαγραφές περιλαμβάνουν μέτρα για την αποφυγή των εργατικών ατυχημάτων, όπως είναι, π.χ., η σήμανση και η αποθήκευση των επικίνδυνων προϊόντων ή η κατάρτιση ενός σχεδίου κυκλοφορίας των μηχανημάτων.

Πέραν των προδιαγραφών αυτών, που ενσωματώνουν κανονιστικές ρυθμίσεις του κοινωνικού τομέα, υπάρχουν περιπτώσεις τεχνικών προδιαγραφών που έχουν κοινωνική χροιά και οι οποίες χρησιμοποιούνται για τον αντικειμενικό χαρακτηρισμό ενός προϊόντος ή μιας παροχής (24).

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν ειδικότερα να απαιτήσουν την κατασκευή των προϊόντων σύμφωνα με έναν ορισμένο τρόπο παραγωγής, εφόσον ο εν λόγω τρόπος παραγωγής χαρακτηρίζει το προϊόν σε σχέση με άλλα ανταγωνιστικά προϊόντα και κατά τέτοιο τρόπο ώστε το προϊόν να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της αναθέτουσας αρχής (25). Όσον αφορά τη χρήση «κοινωνικής σηματών», που αναφέρονται στην «κοινωνική ικανότητα» μιας επιχείρησης, βλέπε το σημείο 1.3.2 της παρούσας ανακοίνωσης (26).

Εξάλλου, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να λάβουν υπόψη την υποβολή εναλλακτικών προσφορών (27). Οι προσφορές αυτές δίνουν τη δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές να επιλέγουν την προσφορά που ανταποκρίνεται με τον καλύτερο τρόπο τόσο στις οικονομικές όσο και στις κοινωνικές τους ανάγκες, ικανοποιώντας συγχρόνως τις ελάχιστες απαιτήσεις που προβλέπονται στη συγγραφή υποχρεώσεων. Οι εν λόγω εναλλακτικές προσφορές μπορούν, π.χ., να αφορούν διάφορες τεχνικές λύσεις που έχουν να κάνουν με τον εργονομικό χαρακτήρα ενός προϊόντος ή προορίζονται να εξασφαλίσουν την πρόσβαση των ατόμων με ειδικές ανάγκες σε ένα ορισμένο υλικό ή σε μια συγκεκριμένη υπηρεσία, περιλαμβανομένων των μέσων και υπηρεσιών που παρέχονται «on line» ή εντάσσονται στον τομέα της ηλεκτρονικής και της πληροφορικής.

1.3. Επιλογή των υποψηφίων

Οι οδηγίες περιλαμβάνουν κυρίως δύο σύνολα κανόνων όσον αφορά την επιλογή των υποψηφίων.

Οι οδηγίες περιέχουν, αφενός, έναν εξαντλητικό κατάλογο των περιπτώσεων στις οποίες η προσωπική κατάσταση ενός υποψηφίου μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τον αποκλεισμό του από τη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης. Οι περιπτώσεις αυτές αφορούν κυρίως την πτώχευση, την ποινική καταδίκη, το σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα ή τη μη καταβολή των υποχρεωτικών εισφορών κοινωνικής ασφάλισης. Οι λόγοι αποκλεισμού πρέπει να ερμηνεύονται συσταλτικά. Ωστόσο, η εφαρμογή των διατάξεων περί αποκλεισμού είναι προαιρετική για τις αναθέτουσες αρχές.

Αφετέρου, οι οδηγίες ορίζουν ότι ο έλεγχος της καταλληλότητας των υποψηφίων να συμμετάσχουν σε μια σύμβαση ή να υποβάλουν προσφορά πρέπει να γίνεται σύμφωνα με κριτήρια βασισμένα στην οικονομική, χρηματοδοτική και τεχνική ικανότητά τους (28). Οι οδηγίες απαριθμούν, κατά εξαντλητικό και δεσμευτικό τρόπο, τα ποιοτικά κριτήρια επιλογής, δηλαδή τα κριτήρια οικονομικής, χρηματοδοτικής και τεχνικής ικανότητας, στα οποία μπορεί να θεμελιωθεί η επιλογή των υποψηφίων (29). Κατά συνέπεια, κριτήρια επιλογής διαφορετικά από εκείνα τα οποία προβλέπονται στις οδηγίες δεν συνάδουν με τις ισχύουσες οδηγίες.

Στην προαναφερθείσα απόφαση Beentjes, το Δικαστήριο έκρινε ότι ο όρος περί απασχολήσεως ατόμων τα οποία βρίσκονται επί μακρό χρονικό διάστημα σε ανεργία δεν έχει σχέση με τον έλεγχο της καταλληλότητας των υποψηφίων βάσει της οικονομικής, χρηματοδοτικής και τεχνικής ικανότητάς τους (σκέψη 28 της απόφασης) ⁽³⁰⁾. Σχετικά με το θέμα αυτό, η Επιτροπή σημειώνει ότι οι αναθέτουσες αρχές έχουν τη δυνατότητα να επιβάλλουν όρους ως προς την εκτέλεση της σύμβασης και να ενσωματώσουν, σ' αυτό το στάδιο της διαδικασίας, έναν όρο περί απασχολήσεως ατόμων τα οποία βρίσκονται επί μακρό χρονικό διάστημα σε ανεργία (βλέπε παρακάτω, σημείο 1.6).

Όσον αφορά την οικονομική και χρηματοδοτική ικανότητα, οι οδηγίες προβλέπουν διάφορα στοιχεία τα οποία μπορούν να αποδείξουν την ικανότητα των υποψηφίων από την άποψη αυτή για μια συγκεκριμένη σύμβαση. Ο κατάλογος των αναφερομένων στοιχείων δεν είναι περιοριστικός. Ωστόσο, κάθε άλλο στοιχείο που ζητείται από την αναθέτουσα αρχή πρέπει «να έχει αποδεικτική ισχύ», δηλαδή να μπορεί να αποδείξει, από αυστηρά οικονομική και χρηματοδοτική άποψη, την ικανότητα των υποψηφίων στα πλαίσια μιας συγκεκριμένης σύμβασης ⁽³¹⁾. Τα στοιχεία που μπορούν να ζητηθούν σήμερα προκειμένου να αξιολογηθεί η οικονομική και χρηματοδοτική ικανότητα των υποψηφίων δεν παρέχουν τη δυνατότητα αναφοράς σε στοιχεία κοινωνικού χαρακτήρα.

Όσον αφορά την απόδειξη της τεχνικής ικανότητας, οι κανόνες των οδηγιών επιτρέπουν, σε κάποιο βαθμό, να λαμβάνονται υπόψη κοινωνικές πτυχές. Οι δυνατότητες που προβλέπονται από τους εν λόγω κανόνες περιγράφονται παρακάτω (βλέπε σημείο 1.3.2).

Οι οδηγίες ορίζουν ⁽³²⁾ ότι η έκταση των πληροφοριών που απαιτούνται για την πιστοποίηση τόσο της οικονομικής και χρηματοδοτικής όσο και της τεχνικής ικανότητας δεν πρέπει να υπερβαίνει το αντικείμενο της σύμβασης.

Στους «ειδικούς τομείς», η διακριτική ευχέρεια των αναθετουσών αρχών είναι ευρύτερη στο θέμα αυτό, δεδομένου ότι το άρθρο 31 παράγραφος 1, της οδηγίας 93/38/ΕΟΚ δεν επιβάλλει παρά τη χρήση «αντικειμενικών κανόνων και κριτηρίων» που καθορίζονται εκ των προτέρων και γνωστοποιούνται στους ενδιαφερόμενους υποψηφίους.

1.3.1. Αποκλεισμός υποψηφίων εξαιτίας μη τήρησης νομοθετικής διατάξεως κοινωνικού χαρακτήρα

Στην προαναφερθείσα ανακοίνωσή της του 1998, η Επιτροπή υπενθύμισε ότι οι οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων, όπως έχουν σήμερα, περιέχουν διατάξεις οι οποίες επιτρέπουν να αποκλείονται, στο στάδιο της επιλογής, οι υποψήφιοι «που παραβιάζουν νομοθετικές διατάξεις κοινωνικού χαρακτήρα, περιλαμβανομένων εκείνων που αφορούν την προώθηση της ισότητας ευκαιριών».

Πράγματι, οι οδηγίες επιτρέπουν, αφενός, τον αποκλεισμό υποψηφίου «ο οποίος δεν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία είναι εγκατεστημένος ή με τη νομοθεσία της χώρας της αναθέτουσας αρχής» ⁽³³⁾.

Οι οδηγίες επιτρέπουν, αφετέρου, τον αποκλεισμό υποψηφίου «ο οποίος έχει καταδικαστεί για αδίκημα σχετικό με την επαγγελματική του διαγωγή βάσει αποφάσεως η οποία έχει ισχύ δεδικασμένου» ή «ο οποίος έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα το οποίο μπορούν να διαπιστώσουν με οποιοδήποτε μέσο οι αναθέτουσες αρχές» ⁽³⁴⁾.

Υποψήφιος ο οποίος έχει καταδικαστεί με απόφαση που έχει ισχύ δεδικασμένου για μη τήρηση της εθνικής νομοθεσίας σχετικά, π.χ., με την απαγόρευση της λαθραίας εργασίας μπορεί να αποκλειστεί από μια διαδικασία ανάθεσης δημοσίας σύμβασης σύμφωνα με τις προαναφερθείσες διατάξεις ⁽³⁵⁾.

Εξάλλου, οι οδηγίες επιτρέπουν στις αναθέτουσες αρχές, στα κράτη μέλη τα οποία έχουν θεσπίσει διατάξεις στην εθνική τους νομοθεσία για το σκοπό αυτό, να αποκλείουν από διαδικασία ανάθεσης σύμβασης κάθε υποψήφιο ο οποίος δεν έχει τηρήσει τις διατάξεις αυτής της νομοθεσίας. Ως εκ τούτου, μπορεί να φανταστεί κανείς διάφορες περιπτώσεις στις οποίες είναι δυνατός ο αποκλεισμός υποψηφίων οι οποίοι έχουν παραβιάσει κάποια νομοθετική διάταξη κοινωνικού χαρακτήρα, παραβίαση η οποία αποτελεί σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα ή αδίκημα που αφορά την επαγγελματική διαγωγή του υποψηφίου. Αυτές οι ρήτρες αποκλεισμού μπορούν, π.χ., να περιλαμβάνουν τη μη τήρηση διατάξεων σχετικών με την ίση μεταχείριση ή την υγεία και την ασφάλεια ή υπέρ ορισμένων κατηγοριών προσώπων ⁽³⁶⁾. Μια αναθέτουσα αρχή μπορεί, παραδείγματος χάριν, να αποκλείσει έναν ημεδαπό υποψήφιο ο οποίος δεν έχει λάβει μέτρα για την προώθηση της ισότητας ευκαιριών, όπως προβλέπει η εθνική νομοθεσία του κράτους της αναθέτουσας αρχής, εφόσον η μη τήρηση μιας τέτοιας νομοθετικής διατάξης αποτελεί σοβαρό παράπτωμα στο εν λόγω κράτος μέλος.

Το σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα είναι μια έννοια η οποία δεν έχει προσδιοριστεί ακόμη ούτε από την ευρωπαϊκή νομοθεσία ούτε από τη νομολογία ⁽³⁷⁾. Ως εκ τούτου, απόκειται στα κράτη μέλη να ορίσουν αυτή την έννοια στην εθνική τους νομοθεσία και ιδίως να αποφασίσουν αν η μη τήρηση ορισμένων υποχρεώσεων κοινωνικού χαρακτήρα αποτελεί σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα.

1.3.2. Συνεκτίμηση κοινωνικών πτυχών κατά τον έλεγχο της τεχνικής ικανότητας των υποψηφίων

Οι οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων καθορίζουν τα μέσα με τα οποία μπορεί να αποδειχθεί η τεχνική ικανότητα ενός υποψηφίου. Περιέχουν έναν εξαντλητικό κατάλογο αποδεικτικών στοιχείων ή μέσων τα οποία μπορούν να υποχρεωθούν να παράσχουν οι υποψήφιοι προκειμένου να αποδείξουν την τεχνική τους ικανότητα, σε συνάρτηση με τη φύση, την έκταση και το σκοπό της εκάστοτε σύμβασης ⁽³⁸⁾. Έτσι, κάθε ειδική απαίτηση που ορίζεται από την αναθέτουσα αρχή σχετικά με την τεχνική ικανότητα του υποψηφίου πρέπει να απορρέει από ένα από τα στοιχεία που απαριθμούνται στις οδηγίες.

Ο στόχος του σταδίου της επιλογής είναι να επιλέγονται οι υποψήφιοι τους οποίους η αναθέτουσα αρχή κρίνει ικανούς να εκτελέσουν τη σύμβαση. Επομένως, οι διάφορες απαιτήσεις πρέπει να έχουν άμεση σχέση με το αντικείμενο της σύμβασης ⁽³⁹⁾.

Στο στάδιο της επιλογής, η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα να ζητήσει στοιχεία σχετικά με την πείρα και την τεχνογνωσία των υποψηφίων ⁽⁴⁰⁾. Παραδείγματος χάριν, μπορεί να ελέγξει τη σύνθεση και τη στελέχωση του προσωπικού της επιχείρησης, τον τεχνικό εξοπλισμό της και το σύστημα ποιοτικού ελέγχου που εφαρμόζει, προκειμένου να βεβαιωθεί ότι η εν λόγω επιχείρηση έχει την ικανότητα, από πλευράς ειδικευσης προσωπικού και μέσων, να εκτελέσει με επιτυχία τη σύμβαση.

Αν η σύμβαση απαιτεί ειδική τεχνογνωσία στον «κοινωνικό» τομέα, είναι δυνατόν να απαιτηθεί η ύπαρξη ειδικής πείρας ως κριτηρίου τεχνικής ικανότητας και γνώσεων για την απόδειξη της καταλληλότητας των υποψηφίων ⁽⁴¹⁾.

Τα στοιχεία που επιτρέπονται από τις οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων ⁽⁴²⁾ δεν καθιστούν δυνατή τη συνεκτίμηση της «κοινωνικής ικανότητας» της επιχείρησης (η οποία χαρακτηρίζεται ενίοτε και ως «κοινωνική υπευθυνότητα» ⁽⁴³⁾) παρά μόνο υπό τον όρο ότι αυτή πιστοποιεί την τεχνική ικανότητα (κατά την προαναφερθείσα έννοια) της επιχείρησης να εκτελέσει μια συγκεκριμένη σύμβαση.

1.4. Ανάθεση της σύμβασης

Όταν γίνει η επιλογή των υποψηφίων, η αναθέτουσα αρχή εισέρχεται στη φάση της αξιολόγησης των προσφορών, η οποία καταλήγει στην ανάθεση της σύμβασης.

Η επιλογή των υποψηφίων και η ανάθεση της σύμβασης είναι δύο διαδικασίες που διέπονται από διαφορετικούς κανόνες.

Για την ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων, οι σχετικές οδηγίες ⁽⁴⁴⁾ επιτρέπουν δύο είδη κριτηρίων: το κριτήριο της χαμηλότερης τιμής, το οποίο δεν χρειάζεται σχολιασμό, και το κριτήριο της «πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς».

Όταν η σύμβαση πρόκειται να ανατεθεί στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, οι οδηγίες επιβάλλουν στην αναθέτουσα αρχή την υποχρέωση να μνημονεύσει στη συγγραφή υποχρεώσεων ή στην προκήρυξη της δημοπρασίας τα κριτήρια που προτίθεται να χρησιμοποιήσει, ει δυνατόν κατά φθίνουσα τάξη σπουδαιότητας. Κατά συνέπεια, η αναθέτουσα αρχή είναι υποχρεωμένη όχι μόνο να προβλέψει όλα τα κριτήρια τα οποία προτίθεται να εφαρμόσει κατά την αξιολόγηση των προσφορών, αλλά και να μην χρησιμοποιήσει, κατά την αξιολόγηση, άλλα κριτήρια πέραν

αυτών τα οποία προβλέπονται στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων.

1.4.1. Το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς

Οι οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων απαριθμούν ενδεικτικά ορισμένα κριτήρια στα οποία μπορούν να βασιστούν οι αναθέτουσες αρχές για να προσδιορίσουν την προσφορά η οποία είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη ⁽⁴⁵⁾. Επιτρέπεται επίσης η εφαρμογή και άλλων κριτηρίων.

Κατά κανόνα, οι οδηγίες που ορίζεται από την αναθέτουσα αρχή επιβάλλουν δύο όρους σχετικά με τα κριτήρια που θα εφαρμοστούν για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς. Πρώτον, πρέπει να τηρείται η αρχή περί απαγορεύσεως των διακρίσεων ⁽⁴⁶⁾ και, δεύτερον, τα εφαρμοζόμενα κριτήρια πρέπει να παρέχουν ένα οικονομικό πλεονέκτημα στην αναθέτουσα αρχή. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι σκοπός των οδηγιών περί δημοσίων συμβάσεων είναι τόσο η αποσόβηση του κινδύνου να προτιμηθούν οι ημεδαποί υποβάλλοντες προσφορά ή υποψήφιοι κατά τη σύναψη οποιασδήποτε συμβάσεως στην οποία προβαίνουν οι αναθέτουσες αρχές όσο και ο αποκλεισμός του ενδεχομένου ένας οργανισμός ο οποίος χρηματοδοτείται ή ελέγχεται από το κράτος, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοικήσεως ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου, να καθορίζει τη στάση του με βάση εκτιμήσεις μη οικονομικής φύσεως ⁽⁴⁷⁾.

Το κοινό στοιχείο των κριτηρίων που χρησιμοποιούνται για να κριθούν οι προσφορές είναι ότι πρέπει, όπως τα κριτήρια που αναφέρθηκαν ενδεικτικά προηγουμένως, να αφορούν τη φύση της παροχής που αποτελεί αντικείμενο της σύμβασης ή τις συνθήκες εκτέλεσής της ⁽⁴⁸⁾. Πρέπει να δίνουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή να συγκρίνει τις προσφορές με αντικειμενικό τρόπο προκειμένου να προσδιορίσει την προσφορά η οποία ανταποκρίνεται καλύτερα στις ανάγκες της στο πλαίσιο μιας συγκεκριμένης σύμβασης. Ένα κριτήριο ανάθεσης πρέπει να καθιστά δυνατή την αξιολόγηση των εγγενών ιδιοτήτων ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας.

Κατά συνέπεια, αυτά τα κριτήρια ανάθεσης πρέπει να συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης ή με τις συνθήκες εκτέλεσής της ⁽⁴⁹⁾.

Μεταξύ των διαφόρων κριτηρίων που απαριθμούνται ενδεικτικά στις οδηγίες δεν υπάρχουν κοινωνικά κριτήρια. Ωστόσο, αν με τον όρο «κοινωνικό» κριτήριο νοείται ένα κριτήριο το οποίο επιτρέπεται να αξιολογηθεί, π.χ., η ποιότητα μιας υπηρεσίας που απευθύνεται σε κάποια κατηγορία μειονεκτούντων ατόμων ⁽⁵⁰⁾, ένα τέτοιο κριτήριο, στο μέτρο που συνδέεται με την επιλογή της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς κατά την έννοια των οδηγιών, θα ήταν θεμιτό.

Αντίθετα, δεν συνάδουν με τις ισχύουσες οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων ιδίως οι ποσοστώς συμβάσεων που προορίζονται για συγκεκριμένη κατηγορία προμηθευτών⁽⁵¹⁾ ή οι προτιμήσεις τιμών⁽⁵²⁾. Το ίδιο ισχύει και για τα κριτήρια τα οποία αφορούν το μέτρο στο οποίο οι υποψήφιοι χρησιμοποιούν στην επιχείρησή τους μια ορισμένη κατηγορία προσώπων ή εφαρμόζουν ένα πρόγραμμα προώθησης της ισότητας των ευκαιριών, δηλαδή, με άλλα λόγια, για τα κριτήρια τα οποία είναι άσχετα με το αντικείμενο μιας συγκεκριμένης σύμβασης ή με τον τρόπο εκτέλεσής της. Τέτοια κριτήρια τα οποία δεν έχουν σχέση με την επιλογή της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς αποκλείονται από τις ισχύουσες οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων λαμβανομένου υπόψη του επιδιωκόμενου στόχου, που είναι να καθίσταται δυνατή η αξιολόγηση των εγγενών ιδιοτήτων ενός προϊόντος ή μιας παροχής. Εξάλλου, τέτοια κριτήρια είναι ασυμβίβαστα με τις δεσμεύσεις που ανέλαβαν τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της συμφωνίας για τις δημόσιες συμβάσεις (AMP) η οποία συνήφθη στα πλαίσια του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου⁽⁵³⁾.

Κριτήρια που εμπεριέχουν κοινωνικές πτυχές μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς στις περιπτώσεις στις οποίες συνεπάγονται για την αναθέτουσα αρχή ένα οικονομικό πλεονέκτημα που συνδέεται με το προϊόν ή με την υπηρεσία που αποτελεί αντικείμενο της σύμβασης⁽⁵⁴⁾.

Τίθεται το ζήτημα του εάν και κατά πόσον η έννοια της «πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς» σημαίνει ότι καθένα από τα επιλεγέντα κριτήρια ανάθεσης πρέπει να συνεπάγεται οικονομικό πλεονέκτημα προς άμεσο όφελος της αναθέτουσας αρχής ή αν αρκεί το καθένα από τα κριτήρια αυτά να είναι μετρήσιμο με οικονομικούς όρους χωρίς να παρουσιάζει για την αναθέτουσα αρχή άμεσο οικονομικό πλεονέκτημα που να αντανακλάται στη συγκεκριμένη αγορά.

Το ερώτημα αυτό τέθηκε στο Δικαστήριο στην υπόθεση C-513/99. Η απόφαση αναμένεται να εκδοθεί κατά τα τέλη του 2001. Η εν λόγω απόφαση, η οποία αφορά ένα ζήτημα σχετικό με το περιβάλλον, θα μπορούσε, κατ' αναλογία, να προσφέρει κάποια στοιχεία απάντησης όσον αφορά τα κοινωνικά κριτήρια⁽⁵⁵⁾.

Τόσο στην προαναφερθείσα Πράσινη Βίβλο της⁽⁵⁶⁾ όσο και στην προαναφερθείσα ανακοίνωσή της για τις δημόσιες συμβάσεις⁽⁵⁷⁾ η Επιτροπή πήρε σαφώς θέση υπέρ της πρώτης ερμηνείας.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι οι αναθέτουσες αρχές έχουν τη δυνατότητα να απαιτούν ορισμένους όρους σχετικούς με την εκτέλεση μιας σύμβασης και ότι μπορούν, στο στάδιο αυτό, να λαμβάνουν υπόψη τους την επιδίωξη ορισμένων στόχων κοινωνικού χαρακτήρα (βλέπε παρακάτω, σημείο 1.6).

1.4.2. Το «πρόσθετο κριτήριο»

Η έννοια αυτή αναπτύχθηκε από τη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων⁽⁵⁸⁾.

Εμφανίστηκε κατ' αρχάς στην προαναφερθείσα υπόθεση Beentjes, όπου το Δικαστήριο υποστήριξε ότι ένα κριτήριο που αφορά την απασχόληση ατόμων που βρίσκονται επί μακρό χρονικό διάστημα

σε ανεργία δεν αναφέρεται ούτε στον έλεγχο της καταλληλότητας των υποψηφίων βάσει της οικονομικής, χρηματοδοτικής και τεχνικής ικανότητάς τους, ούτε στα κριτήρια αναθέσεως που απαριθμούνται στη οδηγία. Το Δικαστήριο υποστήριξε ότι το κριτήριο αυτό συμβιβάζεται, ωστόσο, προς τις οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων, εάν συνάδει με όλες τις σχετικές αρχές του κοινοτικού δικαίου.

Στην υπόθεση C-225/98, το Δικαστήριο έκρινε ότι⁽⁵⁹⁾ οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να χρησιμοποιούν ως κριτήριο για την ανάθεση μιας σύμβασης έναν όρο σχετικό με την καταπολέμηση της ανεργίας, με την προϋπόθεση ότι ο όρος αυτός τηρεί όλες τις θεμελιώδεις αρχές του κοινοτικού δικαίου και μόνον εφόσον οι αναθέτουσες αρχές έχουν ενώπιόν τους δύο ή περισσότερες οικονομικά ισοδύναμες προσφορές. Κατά την έννοια αυτή, ο εν λόγω όρος θεωρήθηκε από το κράτος μέλος κατά του οποίου ασκήθηκε η προσφυγή ως επικουρικό, μη καθοριστικό κριτήριο, το οποίο χρησιμοποιήθηκε μετά τη σύγκριση των προσφορών από καθαρά οικονομική άποψη. Τέλος, όσον αφορά την εφαρμογή ενός κριτηρίου ανάθεσης σχετικού με την καταπολέμηση της ανεργίας, το Δικαστήριο διευκρινίζει ότι το εν λόγω κριτήριο δεν πρέπει να έχει άμεση ή έμμεση επίπτωση στους υποψηφίους που προέρχονται από άλλα κράτη μέλη της Κοινότητας και πρέπει να μην μονοτεύεται ρητώς στην προκήρυξη του διαγωνισμού, ώστε να είναι οι εργολήπτες σε θέση να πληροφορηθούν την ύπαρξη της προϋποθέσεως αυτής.

Αυτό θα μπορούσε επίσης να εφαρμοσθεί και σε άλλους όρους στον κοινωνικό τομέα.

1.5. Υπερβολικά χαμηλές προσφορές

Οι ισχύουσες οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων⁽⁶⁰⁾ περιορίζονται στο να υποχρεώνουν τις αναθέτουσες αρχές να ζητούν διευκρινίσεις από κάθε υποψήφιο η προσφορά του οποίου τους φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλή σε σχέση με τις προβλεπόμενες εργασίες. Μόνο μετά από τη διαδικασία αυτή μπορούν να απορρίψουν την προσφορά. Πράγματι, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να ελέγξει τη συγκρότηση της επίμαχης προσφοράς και, αν δεν την κρίνει αξιόπιστη, μπορεί να την απορρίψει, χωρίς ωστόσο οι οδηγίες να την υποχρεώνουν σε αυτό. Ωστόσο, στα κράτη μέλη στα οποία έχουν θεσπίσει διατάξεις σχετικά με το θέμα αυτό, οι αναθέτουσες αρχές είναι δυνατόν να υποχρεώνονται να απορρίπτουν τις υπερβολικά χαμηλές προσφορές λόγω, π.χ., της μη τήρησης των κανόνων που ισχύουν στον τομέα της απασχόλησης ή του εργατικού δικαίου.

Οι οδηγίες απαριθμούν ενδεικτικά ορισμένα στοιχεία τα οποία μπορεί να λαμβάνει υπόψη της η αναθέτουσα αρχή, όπως είναι η οικονομία που επιτυγχάνεται χάρη στη μέθοδο κατασκευής, οι τεχνικές λύσεις και οι εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες τις οποίες ενδεχομένως διαθέτει ο υποψήφιος για την παροχή των υπηρεσιών. Στοιχεία που αφορούν τη μη τήρηση των κανόνων ασφαλείας ή απασχόλησης μπορούν, όπως έχουν σήμερα οι οδηγίες, να λαμβάνονται υπόψη για την απόρριψη μιας προσφοράς που κρίνεται ως υπερβολικά χαμηλή σε σχέση με την προς εκτέλεση παροχή. Σύμφωνα με τη γενική προσέγγιση την οποία ακολουθούν οι οδηγίες, οι πρακτικές λεπτομέρειες ενός τέτοιου ελέγχου υπάγονται στο εθνικό δίκαιο, εξυπακουόμενου του γεγονότος ότι η σχετική διαδικασία πρέπει να δίνει τη δυνατότητα στον υποψήφιο να διατυπώσει την άποψή του.

1.6. Εκτέλεση της σύμβασης

Ένα μέσο για την ενθάρρυνση της επιδίωξης κοινωνικών στόχων είναι η εφαρμογή συμβατικών ρητρών ή «όρων εκτέλεσης της σύμβασης», με την προϋπόθεση ότι η εφαρμογή τους γίνεται με τήρηση του κοινοτικού δικαίου και, κυρίως, ότι δεν δημιουργούνται άμεσες ή έμμεσες διακρίσεις εις βάρος των προσφερόντων που προέρχονται από τα άλλα κράτη μέλη⁽⁶¹⁾.

Οι αναθέτουσες αρχές έχουν τη δυνατότητα να καθορίζουν τις συμβατικές ρήτρες που αφορούν τον τρόπο εκτέλεσης της σύμβασης. Πράγματι, η φάση εκτέλεσης των συμβάσεων δεν οργανώνεται, επί του παρόντος, από τις οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων.

Ωστόσο, οι ρήτρες ή όροι εκτέλεσης πρέπει να τηρούν το κοινοτικό δίκαιο και, ειδικότερα, να μη δημιουργούν άμεσες ή έμμεσες διακρίσεις εις βάρος των αλλοδαπών υποψηφίων (βλέπε παρακάτω σημείο 3.2).

Εξάλλου, κατά την εφαρμογή αυτών των ρητρών ή όρων πρέπει να τηρούνται όλοι οι διαδικαστικοί κανόνες των οδηγιών και ιδίως οι κανόνες δημοσιότητας που περιέχονται σ' αυτές⁽⁶²⁾. Δεν μπορούν να είναι τεχνικές προδιαγραφές (συγκεκριμενοποιημένες). Ακόμη δεν πρέπει να αφορούν ούτε τον έλεγχο της καταλληλότητας των υποψηφίων βάσει της οικονομικής, χρηματοδοτικής και τεχνικής ικανότητας τους ούτε τα κριτήρια ανάθεσης⁽⁶³⁾. Κατά την έννοια αυτή, «η συμβατική ρήτρα είναι ανεξάρτητη από την αξιολόγηση της ικανότητας των υποψηφίων να εκτελέσουν τα έργα και ανεξάρτητη από τα κριτήρια ανάθεσης»⁽⁶⁴⁾.

Εξάλλου, πρέπει να διασφαλίζεται η διαφάνεια με την αναφορά των όρων αυτών στην προκήρυξη του διαγωνισμού ώστε να τους γνωρίζουν όλοι οι υποψήφιοι⁽⁶⁵⁾.

Τέλος, η εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων πρέπει, εν πάση περιπτώσει, να γίνεται με τήρηση όλων των σχετικών κανόνων που ισχύουν ιδίως στον κοινωνικό και τον ασφαλιστικό τομέα (βλέπε κεφάλαιο III).

Ο όρος εκτέλεσης είναι μια υποχρέωση την οποία οφείλει να αποδεχθεί ο ανάδοχος της σύμβασης και η οποία αναφέρεται στην εκτέλεση της σύμβασης. Κατά συνέπεια, αρκεί, κατ' αρχήν, να δεσμευθούν οι υποψήφιοι, όταν υποβάλουν τις προσφορές τους, ότι θα εκπληρώσουν την απαίτηση αυτή αν τους ανατεθεί η σύμβαση. Η προσφορά ενός υποψηφίου ο οποίος δεν θα αποδεχόταν έναν τέτοιο όρο εκτέλεσης δεν θα ήταν σύμφωνη με τη συγγραφή υποχρεώσεων και, ως εκ τούτου, δεν θα ήταν δυνατόν να γίνει δεκτή⁽⁶⁶⁾. Αντίθετα, δεν χρειάζεται η τήρηση των όρων εκτέλεσης για την υποβολή της προσφοράς.

Η αναθέτουσα αρχή διαθέτει ευρύ φάσμα δυνατοτήτων για τον καθορισμό συμβατικών ρητρών κοινωνικού χαρακτήρα. Παραδειγ-

ματα πρόσθετων ειδικών ρητρών που θα μπορούσε να επιβάλει μια αναθέτουσα αρχή στον ανάδοχο της σύμβασης και που επιτρέπουν τη συνεκτίμηση στόχων κοινωνικού χαρακτήρα, τηρουμένων των προαναφερθέντων όρων, είναι τα εξής:

- υποχρέωση να προσλάβει άτομα που ζητούν απασχόληση, και ιδίως ανέργους μακράς διάρκειας, ή να εφαρμόσει δράσεις κατάρτισης για τους ανέργους ή τους νέους κατά την εκτέλεση της παροχής,
- υποχρέωση να εφαρμόσει, στο πλαίσιο της εκτέλεσης της παροχής, μέτρα που να αποσκοπούν στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών ή του φυλετικού ή εθνικού πλουτισμού⁽⁶⁷⁾,
- υποχρέωση να τηρεί ως προς την ουσία τους τις διατάξεις των θεμελιωδών συμβάσεων της ΔΟΕ κατά την εκτέλεση της παροχής, στην περίπτωση κατά την οποία οι εν λόγω διατάξεις δεν έχουν ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο,
- υποχρέωση να προσλάβει, για την εκτέλεση της σύμβασης, έναν αριθμό ατόμων με ειδικές ανάγκες που υπερβαίνει τον αριθμό που απαιτείται από την εθνική νομοθεσία του κράτους μέλους εκτέλεσης της σύμβασης ή του κράτους του αναδόχου της σύμβασης.

Πρέπει να σημειωθεί ότι φαίνεται δυσκολότερο να φανταστεί κανείς τη χρήση συμβατικών ρητρών που αναφέρονται στον τρόπο εκτέλεσης για τις συμβάσεις προμηθειών, δεδομένου ότι η επιβολή ρητρών που απαιτούν την προσαρμογή της οργάνωσης, της δομής ή της πολιτικής μιας επιχείρησης η οποία είναι εγκατεστημένη σε άλλο κράτος μέλος θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι δημιουργεί διακρίσεις ή ότι αποτελεί αδικαιολόγητο περιορισμό των συναλλαγών.

2. ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΜΠΙΠΤΟΥΝ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΟΔΗΓΙΩΝ

Οι οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων εφαρμόζονται μόνο σε ορισμένες συμβάσεις, και συγκεκριμένα στις συμβάσεις η αξία των οποίων ισούται ή υπερβαίνει το κατώτατο όριο που θεσπίζεται από τις οδηγίες.

Το κοινοτικό δίκαιο αφήνει στα κράτη μέλη την ευθύνη να αποφασίσουν αν δημόσιες συμβάσεις που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των οδηγιών πρέπει ή δεν πρέπει να υπόκεινται στους σχετικούς εθνικούς κανόνες.

Τα κράτη μέλη είναι επίσης ελεύθερα, εντός των ορίων που θέτει το κοινοτικό δίκαιο, να αποφασίζουν αν οι δημόσιες συμβάσεις που δεν καλύπτονται από τις οδηγίες μπορούν — ή και πρέπει — να χρησιμοποιούνται για την επίτευξη και άλλων στόχων πέραν του στόχου της «καλύτερης σχέσης ποιότητας προς τιμή» τον οποίο επιδιώκουν οι οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων.

Με την επιφύλαξη των σχετικών εθνικών νομοθεσιών, οι αναθέτουσες αρχές είναι ελεύθερες, για τις συμβάσεις αυτές, να καθορίζουν και να εφαρμόζουν κοινωνικά κριτήρια επιλογής και ανάθεσης στα πλαίσια των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων που ακολουθούν, με την προϋπόθεση ότι τα κριτήρια αυτά σέβονται τους κανόνες και τις γενικές αρχές της συνθήκης ΕΚ⁽⁶⁸⁾, πράγμα που συνεπάγεται ιδίως την εξασφάλιση της κατάλληλης διαφάνειας και την τήρηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης των υποψηφίων.

Οι πρακτικές που προορίζουν τις συμβάσεις για ορισμένες κατηγορίες προσώπων, π.χ. ατόμων με ειδικές ανάγκες («προστατευόμενα εργαστήρια») ή ανέργων, μπορούν να γίνουν δεκτές. Ωστόσο, οι εν λόγω πρακτικές δεν πρέπει να δημιουργούν άμεσες ή έμμεσες διακρίσεις εις βάρος υποψηφίων από άλλα κράτη μέλη⁽⁶⁹⁾ ούτε να αποτελούν αδικαιολόγητο περιορισμό στις συναλλαγές⁽⁷⁰⁾. Έτσι, ο περιορισμός συμβάσεως υπέρ των ημεδαπών υποψηφίων, θα ήταν αντίθετη προς τους κανόνες και τις γενικές αρχές της συνθήκης ΕΚ. Αντίθετα, οι περιπτώσεις στις οποίες η συμμετοχή στις συμβάσεις είναι επίσης ανοιχτή στα προστατευόμενα εργαστήρια των άλλων κρατών μελών δεν θα κρινόταν α ριγοί ότι εισάγει διακρίσεις. Ωστόσο, η ανάθεση της σύμβασης πρέπει να γίνει με πλήρη τήρηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης των υποψηφίων και της αρχής της διαφάνειας⁽⁷¹⁾ (βλέπε επίσης το κεφάλαιο III).

Πέραν των συμβάσεων που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των οδηγιών, πρέπει να υπομνησθεί ότι οι αναθέτουσες αρχές διαθέτουν επίσης ελευθερία χειρισμών κατά την ανάθεση των συμβάσεων που αφορούν υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στο παράρτημα IB της οδηγίας 92/50/ΕΟΚ και στο παράρτημα XVI Β της οδηγίας 93/38/ΕΟΚ, παραρτήματα στα οποία υπάγονται οι περισσότερες υπηρεσίες «κοινωνικού» χαρακτήρα (π.χ., κοινωνικές και υγειονομικές υπηρεσίες). Πράγματι, συμβάσεις αυτού του είδους υπόκεινται μόνο στις διατάξεις των οδηγιών περί δημοσίων συμβάσεων που αφορούν τις τεχνικές προδιαγραφές και τη δημοσιότητα (ανακοίνωση για ανάθεση σύμβασης). Οι λεπτομερείς κανόνες των οδηγιών οι σχετικοί με την επιλογή των υποψηφίων και την ανάθεση των συμβάσεων δεν ισχύουν για τις συμβάσεις αυτές. Ωστόσο, η ανάθεση τέτοιων συμβάσεων υπηρεσιών υπόκειται στο εθνικό δίκαιο καθώς και στους κανόνες και τις αρχές της συνθήκης, όπως αυτές περιγράφηκαν ανωτέρω.

3. ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΠΟΥ ΙΣΧΥΟΥΝ ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

3.1. Εισαγωγή

Πρέπει να υπομνησθεί ευθύς εξ αρχής ότι, αν και οι οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων δεν περιέχουν ειδικές διατάξεις για το θέμα αυτό, η εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων μετά την ανάθεσή τους πρέπει να γίνεται με πλήρη τήρηση όλων των σχετικών εθνικών, διεθνών και κοινωνικών κανόνων, ρυθμίσεων, διατάξεων και υποχρεώσεων που εφαρμόζονται υποχρεωτικά στον κοινωνικό τομέα. Εφόσον συντρέχει περίπτωση, οι υποχρεώσεις αυτές θα αναφέρονται στην προκήρυξη της δημοπρασίας ή στη συγγραφή υποχρεώσεων. Οι οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων προβλέπουν ήδη⁽⁷²⁾ ότι οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αναφέρουν ή μπορούν να υποχρεωθούν από ένα κράτος μέλος να αναφέρουν, στη συγγραφή υποχρεώσεων, την αρχή ή τις αρχές από τις οποίες οι υποψήφιοι

μπορούν να λάβουν τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις διατάξεις περί προστασίας και από τις συνθήκες εργασίας των οποίων η εφαρμογή είναι υποχρεωτική στον τόπο εκτέλεσης των εργασιών ή στα εργοτάξια στα οποία παρέχονται οι υπηρεσίες⁽⁷³⁾.

Μεταξύ των εν λόγω υποχρεώσεων περιλαμβάνεται, ειδικότερα, η τήρηση των εθνικών κανόνων που απορρέουν από κοινοτικές οδηγίες στον κοινωνικό τομέα. Ιδιαίτερη σημασία για τον τομέα των δημόσιων συμβάσεων έχουν οι οδηγίες που ισχύουν σε θέματα υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων, οι οδηγίες που αφορούν τη «μεταβίβαση επιχειρήσεων» και την «απόσπαση εργαζομένων» (βλέπε παρακάτω 3.2.2.2) και οι πρόσφατες οδηγίες περί ίσης μεταχείρισης⁽⁷⁴⁾.

Τέτοιες υποχρεώσεις μπορούν επίσης να απορρέουν από ορισμένες συμβάσεις της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ)⁽⁷⁵⁾. Όσον αφορά, ειδικότερα, τους βασικούς κανόνες εργασίας που αναγνωρίζονται σε διεθνές επίπεδο, καθώς και τις θεμελιώδεις αρχές και τα θεμελιώδη δικαιώματα στο χώρο εργασίας που ορίζονται από τη ΔΟΕ, εξυπακούεται ότι ισχύουν εξ ολοκλήρου στα κράτη μέλη⁽⁷⁶⁾.

Οι προσφορές υποψηφίων που δεν έχουν λάβει υπόψη τις υποχρεώσεις που αφορούν τις διατάξεις περί προστασίας και τις συνθήκες εργασίας που αναφέρονται από την αναθέτουσα αρχή στη συγγραφή υποχρεώσεων δεν είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι συνάδουν με τη συγγραφή υποχρεώσεων. Εξάλλου, οι προσφορές των υποψηφίων που δεν έχουν λάβει επαρκώς υπόψη τους τις εν λόγω υποχρεώσεις κινδυνεύουν να θεωρηθούν υπερβολικά χαμηλές σε σχέση με την παροχή και, ενδεχομένως, να απορριφθούν για το λόγο αυτό (βλέπε παραπάνω σημείο 1.5).

Έχουν τεθεί επανειλημμένως θέματα⁽⁷⁷⁾ σχετικά με την ερμηνεία και την εφαρμογή ορισμένων κανόνων ή ρυθμίσεων του κοινωνικού τομέα που πρέπει να τηρούνται υποχρεωτικά κατά τη ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων και ο εντοπισμός των οποίων φαίνεται δύσκολος στο πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων, ιδίως κατά τη φάση της εκτέλεσης. Ειδικότερα, τίθενται συχνά ζητήματα σχετικά με την εφαρμογή του εργατικού δικαίου και την προστασία των συνθηκών εργασίας υπέρ των εργαζομένων που αποσπώνται από μια επιχείρηση προκειμένου να παράσχουν μια υπηρεσία σε ένα άλλο κράτος μέλος, στο μέτρο που αυτά τα στοιχεία λαμβάνονται υπόψη από τους υποψηφίους κατά την κατάρτιση των προσφορών τους. Η περίπτωση της ενσωμάτωσης στην επιχείρηση του αναδόχου μιας σύμβασης μέρους ή και όλων των υπαλλήλων του προηγούμενου αναδόχου της σύμβασης αποτελεί επίσης ζήτημα που ανακύπτει συχνά στο πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων.

Εξάλλου, η εκτίμηση της έκτασης των σχετικών υποχρεώσεων στον κοινωνικό τομέα μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στο πλαίσιο της επεξεργασίας και του ελέγχου των προσφορών για τις οποίες υπάρχει υπόνοια ότι είναι υπερβολικά χαμηλές.

Η Επιτροπή επιθυμεί να υπενθυμίσει στην παρούσα ανακοίνωση το εύρος των εν λόγω κοινοτικών διατάξεων και υποχρεώσεων, που έχουν ιδιαίτερη σημασία για την αποσαφήνιση των απαντήσεων που πρέπει να δοθούν στα ζητήματα αυτά.

3.2. Καθορισμός των εφαρμοστέων συνθηκών εργασίας

Όσον αφορά τους εθνικούς, διεθνείς και κοινοτικούς κανόνες που εφαρμόζονται υποχρεωτικά στον κοινωνικό τομέα, πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ των καταστάσεων που έχουν διασυνοριακό χαρακτήρα και των υπόλοιπων περιπτώσεων (που μπορούν, κατ' αρχήν, να θεωρηθούν ως καθαρά εθνικού χαρακτήρα).

Στις «εθνικές» καταστάσεις, οι αναθέτουσες αρχές, οι υποψήφιοι και οι ανάδοχοι, υποχρεούνται να τηρούν τουλάχιστον όλες τις υποχρεώσεις που αφορούν την προστασία και τις συνθήκες εργασίας, περιλαμβανομένων των υποχρεώσεων που σχετίζονται με συλλογικά και ατομικά δικαιώματα, υποχρεώσεις που απορρέουν από την εφαρμοστέα εργατική νομοθεσία, από τη νομολογία και/ή τις συλλογικές συμβάσεις, εφόσον αυτές συνάδουν με την κοινοτική νομοθεσία και τους κανόνες και γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου, και ιδίως με την αρχή της ίσης μεταχείρισης και της απαγόρευσης των διακρίσεων.

Στις διασυνοριακές καταστάσεις, οι πάροχοι των υπηρεσιών πρέπει ιδίως να τηρούν — και μάλιστα χωρίς να παραβιάζουν την αρχή της ίσης μεταχείρισης — απαιτήσεις που δικαιολογούνται από επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος που υπάρχουν στη χώρα υποδοχής (ο κατάλογος των κανόνων αυτών «κοινοτικοποιήθηκε» από την οδηγία 96/71/EK — βλέπε παρακάτω, σημείο 3.2.1.2).

Ωστόσο, και στις δύο περιπτώσεις ενδέχεται να τυγχάνουν εφαρμογής διατάξεις ευνοϊκότερες για τους εργαζομένους (οι οποίες πρέπει, εφόσον συντρέχει περίπτωση, να τηρούνται επίσης), με την προϋπόθεση ότι οι διατάξεις αυτές συνάδουν με το κοινοτικό δίκαιο.

3.2.1. Τα όρια που θέτει το κοινοτικό δίκαιο στην εφαρμογή των εθνικών διατάξεων

3.2.1.1. Η συνθήκη

Δεδομένου ότι οι σχετικές διατάξεις μπορούν να εφαρμοστούν μόνον εφόσον συνάδουν με το κοινοτικό δίκαιο, τίθεται το ζήτημα των ορίων και περιορισμών που επιβάλλονται από το κοινοτικό δίκαιο.

Όπως προκύπτει από πάγια νομολογία, την οποία συνόψισε το Δικαστήριο στην απόφαση *Atblade* (78), το άρθρο 49 (πρώην άρθρο 59) της συνθήκης ΕΚ επιτάσσει όχι μόνο την εξάλειψη κάθε δυσμενούς διακρίσεως έναντι του εγκατεστημένου σε άλλο κράτος μέλος παρέχοντος υπηρεσίες λόγω της ιθαγένειάς του, αλλά και την κατάργηση κάθε περιορισμού, ακόμη κι αν αυτός εφαρμόζεται αδιακρίτως τόσο στους ημεδαπούς παρέχοντες υπηρεσίες όσο και σ' αυτούς των άλλων κρατών μελών, οσάκις μπορεί να παρεμποδίσει, να παρενοχλήσει ή να καταστήσει λιγότερο ελκυστικές τις δραστηριότητες του παρέχοντος υπηρεσίες όταν αυτός είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος, όπου νομίμως παρέχει ανάλογες υπηρεσίες (79). Εξάλλου, έστω και αν δεν υπάρχει εναρμόιση επί του θέματος, η ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, ως θεμελιώδης αρχή της Συνθήκης, μπορεί να περιοριστεί μόνον από ρυθμίσεις δικαιολογούμενες από επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος και επιβαλλόμενες σε κάθε πρόσωπο ή επιχείρηση που ασκεί δραστηριότητα στο έδαφος του κράτους όπου παρέχονται οι υπηρεσίες, εφόσον το συμφέρον αυτό δεν διασφαλίζεται από τους κανόνες στους οποίους υπόκειται ο παρέχων τις υπηρεσίες εντός του κράτους μέλους όπου έχει την εγκατάστασή του (80). Η εφαρμογή των κανονιστικών ρυθμίσεων ενός κράτους μέλους σε παρό-

χους υπηρεσιών εγκατεστημένους σε άλλα κράτη μέλη πρέπει, εξάλλου, να είναι κατάλληλη για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και να μην είναι δεσμευτική πέραν του βαθμού που αυτό είναι αναγκαίο για την επίτευξη του σκοπού αυτού (81).

Μεταξύ των επιτακτικών λόγων γενικού συμφέροντος που έχουν ήδη αναγνωριστεί από το Δικαστήριο περιλαμβάνονται, ειδικότερα, η προστασία των εργαζομένων (82), περιλαμβανομένων των εργαζομένων του οικοδομικού τομέα (83). Αντίθετα, λόγοι διοικητικής καθαρά φύσεως δεν μπορούν να δικαιολογήσουν παρέκκλιση κράτους μέλους από τους κανόνες του κοινοτικού δικαίου, και τούτο κατά μείζονα λόγο όταν η εν λόγω παρέκκλιση καταλήγει να αποκλείει ή να περιορίζει την άσκηση μιας από τις θεμελιώδεις ελευθερίες που εγγυάται το κοινοτικό δίκαιο (84). Υπογραμμίζεται ότι οι επιτακτικοί λόγοι γενικού συμφέροντος που δικαιολογούν τις διατάξεις ουσιαστικού δικαίου μιας κανονιστικής ρύθμισης μπορούν επίσης να δικαιολογήσουν τα μέτρα ελέγχου που απαιτούνται για να εξασφαλιστεί η τήρησή τους (85).

Ο αποκλεισμός από τη συμμετοχή σε δημόσια σύμβαση μιας επιχείρησης εγκατεστημένης σε άλλο κράτος μέλος και μη συμμετέχουσας σε εθνική συλλογική σύμβαση που ισχύει στο σχετικό τομέα στη χώρα της αναθέτουσας αρχής όχι μόνο θα ήταν αντίθετος προς τις οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων αλλά θα αποτελούσε και παραβίαση της αρχής της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών και, ενδεχομένως, του δικαιώματος εγκατάστασης (86).

3.2.1.2. Διατάξεις του παραγώγου δικαίου που έχουν ιδιαίτερη σημασία για τις δημόσιες συμβάσεις

Οδηγία 96/71/EK («απόσπαση εργαζομένων»)

Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου (87), το κοινοτικό δίκαιο δεν κωλύει τα κράτη μέλη να επεκτείνουν το πεδίο εφαρμογής της νομοθεσίας τους ή των συλλογικών συμβάσεων εργασίας που συνάπτονται από τους κοινωνικούς εταίρους, ιδίως όσον αφορά τους κατώτατους μισθούς, σε κάθε πρόσωπο που παρέχει έμμοιη εργασία, έστω και προσωρινού χαρακτήρα, επί του εδάφους τους, ανεξαρτήτως της χώρας εγκαταστάσεως του εργοδότη.

Με βάση αυτή τη νομολογία του Δικαστηρίου και τις σχετικές διατάξεις της Σύμβασης της Ρώμης του 1980 (88), η οδηγία 96/71/EK σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών αποσκοπεί στο συντονισμό των νομοθεσιών των κρατών μελών κατά τρόπον ώστε να «κοινοτικοποιηθούν» οι επιτακτικοί κανόνες γενικού συμφέροντος και να μετατραπούν οι «δυνατότητες» των κρατών μελών σε κοινοτικές υποχρεώσεις στα πλαίσια διεθνικών καταστάσεων. Σκοπός αυτής της κοινοτικής πράξης είναι να εγγυηθεί συγχρόνως τις θεμελιώδεις ελευθερίες της συνθήκης και την προστασία των εργαζομένων και να παράσχει μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου στις επιχειρήσεις ως φορείς παροχής υπηρεσιών και στους εργαζομένους που αποσπώνται στα πλαίσια της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών. Στο κοινοτικό εργατικό δίκαιο, πρόκειται για κείμενο που προσφέρει σημαντική προστασία στους εργαζομένους. Για το σκοπό αυτό, η οδηγία προβλέπει έναν κοινό κατάλογο κανόνων ελάχιστης προστασίας οι οποίοι πρέπει να τηρούνται, στη χώρα υποδοχής, από τους εργοδότες που αποσπών εργαζομένους στις καταστάσεις που περιγράφονται παραπάνω. Επιτρέπει επίσης, στο πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων, την εξασφάλιση της εφαρμογής ίσων όρων παιχνιδιού για όλους τους υποψηφίους και διασφαλίζει νομική σαφήνεια ως προς τα στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για την κατάρτιση των προσφορών.

Αυτός ο «βασικός πυρήνας» αναγκαστικών κανόνων ελάχιστης προστασίας θεμελιώνεται είτε σε νομοθετικές διατάξεις είτε σε συλλογικές συμβάσεις οι οποίες έχουν αναγορευθεί σε κανόνες γενικής εφαρμογής (κατά την έννοια της οδηγίας) και αφορά τα εξής θέματα:

- μέγιστες περιόδοι εργασίας και ελάχιστες περιόδοι ανάπαυσης,
- ελάχιστη διάρκεια ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών,
- ελάχιστα όρια μισθού,
- όροι θέσης εργαζομένων στη διάθεση επιχειρήσεων (ιδίως από επιχειρήσεις προσωρινής απασχόλησης),
- υγεία, ασφάλεια και υγιεινή στην εργασία,
- προστατευτικά μέτρα σχετικά με τους όρους εργασίας και απασχόλησης των γυναικών που βρίσκονται σε κατάσταση εγκυμοσύνης ή λοχείας, των παιδιών και των νέων,
- ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών και άλλες διατάξεις στον τομέα της αποφυγής των διακρίσεων.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η οδηγία προβλέπει ότι οι κανόνες που καθορίζονται από τις συλλογικές συμβάσεις οι οποίες έχουν αναγορευθεί σε κανόνες γενικής εφαρμογής⁽⁸⁹⁾ εφαρμόζονται υποχρεωτικά στον τομέα των οικοδομών. Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν να επεκτείνουν την εφαρμογή αυτών των κανόνων και σε άλλους τομείς. Οι κανόνες που θεμελιώνονται σε νομοθετικές διατάξεις εφαρμόζονται σε όλους τους τομείς.

Η οδηγία περί αποσπάσεως εργαζομένων εισάγει, επομένως, ορισμένες «κοινωνικές ρήτρες» στις σχέσεις μεταξύ ενός παρόχου υπηρεσιών που δραστηριοποιείται σε ένα κράτος μέλος και ενός αποδέκτη των υπηρεσιών, που μπορεί να είναι δημόσια αρχή, εγκατεστημένη σε άλλο κράτος μέλος (κράτος μέλος υποδοχής). Ο πάροχος υπηρεσιών ο οποίος αποσπά εργαζομένους του στο κράτος μέλος υποδοχής πρέπει να τηρεί ένα σύνολο ελάχιστων διατάξεων του εργατικού δικαίου που ισχύει στο εν λόγω κράτος.

Οδηγία 2001/23/ΕΚ (Διατήρηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων σε περίπτωση μεταβίβασης επιχειρήσεων)

Η ανάλυση, από μια επιχείρηση, ορισμένων δραστηριοτήτων που ασκούσαν προηγουμένως από μια άλλη επιχείρηση, κατόπιν διαδικασίας αναθέσεως δημόσιας σύμβασης, θα μπορούσε να υπαχθεί στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας περί μεταβίβασης επιχειρήσεων. Πράγματι, η εν λόγω μεταβίβαση θα μπορούσε να γίνει στα πλαίσια ανάθεσης συμβάσεων δημόσιας υπηρεσίας⁽⁹⁰⁾ ή στα πλαίσια μιας διαδικασίας ιδιωτικοποίησης ενός τομέα κατά τη μεταβίβαση μιας μονάδας υπό τη μορφή διοικητικής παραχωρήσεως⁽⁹¹⁾ ή κατόπιν διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, όπως είναι, π.χ., η ανάθεση σύμβασης υπηρεσιών με δημόσιο διαγωνισμό⁽⁹²⁾.

Η εφαρμοστέα επί του θέματος κοινοτική οδηγία⁽⁹³⁾ αποβλέπει στη διασφάλιση της συνέχειας των εργασιακών σχέσεων κάθε προσώπου που προστατεύεται ως εργαζόμενος από την εθνική εργατική νομο-

θεσία⁽⁹⁴⁾, ανεξαρτήτως της φύσεως των καθηκόντων που εκτελούν τα πρόσωπα αυτά⁽⁹⁵⁾.

Το ουσιώδες και αποφασιστικό κριτήριο βάσει του οποίου θα κριθεί το αν εφαρμόζεται στις προκείμενες περιπτώσεις η οδηγία περί μεταβίβασης επιχειρήσεων, και ιδίως το αν υπάρχει μεταβίβαση κατά την έννοια της εν λόγω οδηγίας, είναι ο προσδιορισμός του εάν και κατά πόσον η μεταβιβαζόμενη οικονομική μονάδα διατηρεί την ταυτότητά της⁽⁹⁶⁾ και πέραν της μεταβίβασής της, πράγμα που προκύπτει ιδίως από το γεγονός ότι ο νέος επιχειρηματίας πράγματι συνεχίζει ή αναλαμβάνει εκ νέου την εκμετάλλευσή της⁽⁹⁷⁾. Η έννοια της μονάδας αναφέρεται επομένως σε σταθερά οργανωμένο σύνολο προσώπων και στοιχείων που καθιστά δυνατή την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας και επιδιώκει ίδιο σκοπό⁽⁹⁸⁾. Προκειμένου να καθοριστούν αν πληρούνται οι προϋποθέσεις της μεταβίβασης μιας οικονομικής μονάδας, πρέπει να ληφθεί υπόψη το σύνολο των πραγματικών περιστάσεων που χαρακτηρίζουν την επίμαχη πράξη. Εντούτοις, τα στοιχεία αυτά δεν αποτελούν παρά επιμέρους πτυχές της συνολικής αξιολογήσεως που επιβάλλεται και, επομένως, δεν μπορούν να συνεκτιμώνται μεμονωμένα από τον εθνικό δικαστή στον οποίο απόκειται να προβεί στην εν λόγω αξιολόγηση⁽⁹⁹⁾.

Η έλλειψη συμβατικής σχέσεως μεταξύ του μεταβιβαζόντος (δηλαδή του παλαιού αναδόχου της σύμβασης) και του προς όν η μεταβίβαση (δηλαδή του νέου αναδόχου της σύμβασης), μολονότι μπορεί να συνιστά ένδειξη ότι δεν πραγματοποιήθηκε καμία μεταβίβαση κατά την έννοια της οδηγίας, δεν μπορεί να έχει συναφώς καθοριστική σημασία⁽¹⁰⁰⁾. Η οδηγία εφαρμόζεται σε όλες τις περιπτώσεις μεταβολής, στο πλαίσιο συμβατικών σχέσεων, του υπευθύνου για την εκμετάλλευση της επιχειρήσεως φυσικού ή νομικού προσώπου, το οποίο αναλαμβάνει συμβατικώς τις υποχρεώσεις του εργοδότη έναντι των εργαζομένων της επιχειρήσεως⁽¹⁰¹⁾.

Όπως επιβεβαιώνεται από την απόφαση που εκδόθηκε πρόσφατα στην υπόθεση Oy Liikenne που προαναφέρθηκε⁽¹⁰²⁾, το γεγονός ότι η μεταβίβαση γίνεται κατόπιν δημόσιου διαγωνισμού δεν δημιουργεί ιδιαίτερα προβλήματα όσον αφορά την εφαρμογή της οδηγίας περί μεταβίβασης επιχειρήσεων. Εξάλλου, οι δύο οδηγίες δεν είναι ασυμβατές μεταξύ τους λόγω των στόχων τους⁽¹⁰³⁾. Εξάλλου, όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να ενημερώνουν τους υποψηφίους για όλους τους όρους από τους οποίους συνοδεύεται η εκτέλεση μιας σύμβασης, ώστε οι υποψήφιοι να μπορούν να λάβουν υπόψη τους τους εν λόγω όρους κατά την κατάρτιση των προσφορών τους. Έτσι, μια επιχείρηση που υποβάλλει μια προσφορά πρέπει να μπορεί να αξιολογήσει αν, σε περίπτωση ευδοκίμησής της, θα έχει συμφέρον να αγοράσει σημαντικά στοιχεία του ενεργητικού από το σημερινό ανάδοχο της σύμβασης και να αναπρολάβει το σύνολο ή μέρος του προσωπικού του ή αν θα υποχρεωθεί να το κάνει και αν, ενδεχομένως, θα υπάρξει μεταβίβαση της επιχειρήσεως υπό την έννοια της οδηγίας 2001/23/ΕΚ⁽¹⁰⁴⁾.

(¹) COM(98) 143 τελικό.

(²) «Ατζέντα κοινωνικής πολιτικής», COM(2000) 379 από 28.6.2000

(³) Οδηγία 92/50/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 1992 για το συντονισμό των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων υπηρεσιών, οδηγία 93/36/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1993, περί συντονισμού των διαδικασιών για τη σύναψη συμβάσεων δημοσίων προμηθειών και οδηγία 93/37/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1993, περί συντονισμού των διαδικασιών για τη σύναψη συμβάσεων δημοσίων έργων, όπως τροποποιήθηκαν από την οδηγία 97/52/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, οδηγία 93/38/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 1993 περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των τηλεπικοινωνιών, όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 98/4/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

- (4) Η υλοποίηση αυτού του στόχου «προϋποθέτει τη διαφάνεια των διαδικασιών και των πρακτικών σύναψης των συμβάσεων δημοσίων έργων, ώστε να διευκολύνεται ο έλεγχος της τήρησης της απαγόρευσης περιορισμών και να μειώνονται ταυτόχρονα οι διαφορές ως προς τους όρους ανταγωνισμού μεταξύ των υπηκόων των κρατών μελών» [έκτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 89/440/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 18ης Ιουλίου 1989 για την τροποποίηση της οδηγίας 71/305/ΕΟΚ περί συντονισμού των διαδικασιών για τη σύναψη συμβάσεων δημοσίων έργων, (ΕΕ L 210 της 21.7.1989, σ. 1)].
- (5) Για τους σκοπούς της παρούσας ανακοίνωσης, ο όρος «αναθέτουσα αρχή» περιλαμβάνει και τους «αναθέτοντες φορείς» κατά την έννοια της οδηγίας 93/38/ΕΟΚ, εκτός εάν υπάρχει αντίθετη ένδειξη.
- (6) Πρόλογος της ανακοίνωσης σχετικά με την ατζέντα κοινωνικής πολιτικής, που προαναφέρθηκε.
- (7) Ανακοίνωση της Επιτροπής «Προαγωγή βασικών κανόνων εργασίας και βελτίωση της κοινωνικής διαχείρισης στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης», COM(2000) 416 της 18.7.2001.
- (8) Πρόλογος της ανακοίνωσης σχετικά με την ατζέντα κοινωνικής πολιτικής, που προαναφέρθηκε.
- (9) Το άρθρο 13 αναφέρεται σε κάθε διάκριση λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού
- (10) Προαναφερθείσα ανακοίνωση για τους βασικούς κανόνες εργασίας, μέρος 3.
- (11) Οι μόνες διατάξεις που κάνουν ρητή αναφορά σε διατάξεις κοινωνικού χαρακτήρα βρίσκονται στα άρθρα 23 της οδηγίας 93/37/ΕΟΚ, 28 της οδηγίας 92/50/ΕΟΚ και 29 της οδηγίας 93/38/ΕΟΚ. Επίσης, διατάξεις του άρθρου 9 της οδηγίας 93/37/ΕΟΚ, προβλέπουν μια ειδική διαδικασία ανάθεσης για τη μελέτη και την κατασκευή οικισμών κοινωνικού χαρακτήρα. Η διάταξη αυτή, η οποία χρονολογείται από τη δεκαετία του 70, είχε πάντως ως αποκλειστικό σκοπό να δώσει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να προβλέψουν τη δυνατότητα ανάθεσης σε έναν και μόνο εργολήπτη, ο οποίος θα αναλάμβανε συγχρόνως τη μελέτη και την κατασκευή, μιας σύμβασης κατασκευής οικισμών κοινωνικού χαρακτήρα. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται πλήρως οι υπόλοιπες σχετικές διατάξεις της οδηγίας.
- (12) Σε κοινοτικό επίπεδο, υπάρχει πράγματι μια δέσμη νομοθετικών κειμένων τα οποία μπορούν να εφαρμοστούν και στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων. Πρόκειται, ειδικότερα, για κείμενα που αφορούν την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων κατά την εργασία (π.χ., η οδηγία 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Ιουνίου 1989, σχετικά με την εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της βελτίωσης της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία, ΕΕ L 183/1 της 29ης Ιουνίου 1989, ή η οδηγία 92/57/ΕΟΚ της 24ης Ιουνίου 1992 σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που πρέπει να εφαρμόζονται στα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια), τις συνθήκες εργασίας και την εφαρμογή του εργατικού δικαίου [π.χ., η οδηγία 96/71/ΕΚ περί αποσπάσεως εργαζομένων (οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 16ης Δεκεμβρίου 1996 σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών, ΕΕ L 18 της 2.1.1997)] και τη διατήρηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων σε περίπτωση «μεταβίβασης επιχειρήσεων» [οδηγία 2001/23/ΕΚ της 12ης Μαρτίου 2001 περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με τη διατήρηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων σε περίπτωση μεταβιβάσεων επιχειρήσεων, εγκαταστάσεων ή τμημάτων εγκαταστάσεων ή επιχειρήσεων, ΕΕ L 82/16 της 22.3.2001 (κωδικοποίηση της οδηγίας 77/187/ΕΟΚ)].
- (13) Βλέπε την αιτιολογική σκέψη 22 της πρότασης οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών, υπηρεσιών και έργων, COM 2000/275 τελικό (ΕΕ C 29 E της 30.1.2001, σ. 11.), που αναφέρεται στο άρθρο 23.3 της πρότασης, καθώς και την αιτιολογική σκέψη 32 της πρότασης οδηγίας περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας και των μεταφορών, COM 2000/276 τελικό (ΕΕ C 29 E της 30.1.2001, σ. 112), που αναφέρεται στο άρθρο 33 εδάφιο 3 της πρότασης.
- (14) Βλέπε το κεφάλαιο «Καθορισμός του αντικείμενου της σύμβασης» της ερμηνευτικής ανακοίνωσης της Επιτροπής για το εφαρμοστέο κοινοτικό δίκαιο στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων και τις δυνατότητες ενσωμάτωσης των περιβαλλοντικών παραγόντων στις δημόσιες συμβάσεις, COM(2001) 274 τελικό, που εκδόθηκε από την Επιτροπή στις 4.7.2001.
- (15) Ορισμένες συμβάσεις υπηρεσιών που απευθύνονται σε μια δεδομένη κοινωνική κατηγορία έχουν από τη φύση τους μια κοινωνική σκοπιμότητα (π.χ., σύμβαση κατάρτισης που απευθύνεται σε μακροχρόνια ανέργους). Μπορεί να αναφερθεί επίσης το παράδειγμα των συμβάσεων που αφορούν την αγορά υλικού/υπηρεσιών πληροφορικής προσαρμοσμένων στα άτομα με ειδικές ανάγκες.
- (16) Παράδειγματος χάριν, οι κοινωνικές και υγειονομικές υπηρεσίες, οι υπηρεσίες επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης ή, ακόμη, οι ψυχαγωγικές και πολιτιστικές υπηρεσίες. Πράγματι, οι υπηρεσίες που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΒ της οδηγίας 92/50/ΕΟΚ και στο παράρτημα XVI Β της οδηγίας 93/38/ΕΟΚ υπόκεινται μόνο στις διατάξεις των οδηγιών περί δημοσίων συμβάσεων που αφορούν τις τεχνικές προδιαγραφές και τη δημοσίευση προκήρυξης για ανάθεση σύμβασης. Ωστόσο, η ανάθεση συμβάσεων που αφορούν υπηρεσίες αυτού του είδους υπόκειται στις διατάξεις της συνθήκης, πράγμα που επιβάλλει ειδικότερα ενδεδειγμένη διαφάνεια και τήρηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης των υποψηφίων.
- (17) Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο για την ενιαία αγορά και το περιβάλλον COM(1999) τελικό 263 της 8.6.1999, σ. 8 και 9.
- (18) Βλέπε κεφάλαιο ΙΙ, σημείο 1 της προαναφερθείσας ανακοίνωσης, όπου η Επιτροπή εξηγεί ειδικότερα την έννοια «τεχνική προδιαγραφή» στα πλαίσια των οδηγιών περί δημοσίων συμβάσεων.
- (19) Βλέπε τα άρθρα 14 της οδηγίας 92/50/ΕΟΚ, 8 της οδηγίας 93/36/ΕΟΚ, 10 της οδηγίας 93/37/ΕΟΚ και 18 της οδηγίας 93/38/ΕΟΚ.
- (20) Βλέπε, σχετικά με το θέμα αυτό, τα άρθρα 8.6 της οδηγίας 93/36/ΕΟΚ, 10.6 της οδηγίας 93/37/ΕΟΚ, 14.6 της οδηγίας 92/50/ΕΟΚ και 18.5 της οδηγίας 93/38/ΕΟΚ.
- (21) Αυτό σημαίνει ότι πρέπει ουσιαστικά να συνάδουν με τη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με τα μέτρα αποτελέσματος ισοδύναμου με ποσοτικούς περιορισμούς.
- (22) Η πρωτοβουλία eEurope καλεί τις αναθέτουσες αρχές, προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος για μια «κοινωνία της πληροφορίας για όλους», να εξασφαλίσουν την όσο το δυνατόν ευρύτερη πρόσβαση των ατόμων με ειδικές ανάγκες στις τεχνολογίες της πληροφορίας, καθώς και την έγκριση των προσανατολισμών της πρωτοβουλίας «προσπελασιμότητα του Παγκόσμιου Ιστού» για τους ιστοχώρους του Διαδικτύου.
- (23) Η οδηγία αυτή υποχρεώνει τις αναθέτουσες αρχές να λαμβάνουν υπόψη τους την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων στα εργοτάξια, τόσο κατά τη σύναψη όσο και κατά την εκτέλεση των συμβάσεων έργων τους.
- (24) Παράδειγματος χάριν, η αγορά υλικού ή υπηρεσιών πληροφορικής προσαρμοσμένων στις ανάγκες των τυφλών. Τέτοιες απαιτήσεις χρησιμεύουν για τον καθορισμό των τεχνικών χαρακτηριστικών του προϊόντος. Κατά συνέπεια, σχετίζονται με το αντικείμενο της σύμβασης.
- (25) Όπως διευκρινίζεται στην προαναφερθείσα ανακοίνωση σχετικά με τις δυνατότητες ενσωμάτωσης περιβαλλοντικών παραγόντων στις δημόσιες συμβάσεις, απαιτήσεις οι οποίες δεν έχουν καμία σχέση με το ίδιο το προϊόν ή την ίδια την παροχή, όπως, π.χ., μια απαίτηση η οποία έχει να κάνει με τον τρόπο με τον οποίο διοικείται μια επιχείρηση, δεν είναι τεχνικές προδιαγραφές κατά την έννοια των οδηγιών περί δημοσίων συμβάσεων και, κατά συνέπεια, δεν είναι δυνατόν να επιβληθούν ως υποχρεώσεις. Αναφέρονται, ως παραδείγματα απαιτήσεων οι οποίες δεν μπορούν να θεωρηθούν «τεχνικές προδιαγραφές», η χρήση ανακυκλωμένου χαρτιού στα γραφεία του αναδόχου, η εφαρμογή μιας ιδιαίτερης μεθόδου όσον αφορά την διάθεση των απορριμμάτων του αναδόχου, ή, ακόμη, η πρόσληψη ειδικών ομάδων προσωπικού (εθνικές μειονότητες, άτομα με ειδικές ανάγκες, γυναίκες).

- (26) Ένα «κοινωνικό σήμα» το οποίο αναφέρεται στην «κοινωνική ικανότητα» μιας επιχείρησης δεν μπορεί σήμερα να θεωρηθεί ως «τεχνική προδιαγραφή» κατά την έννοια των οδηγιών περί δημοσίων συμβάσεων.
- (27) Όλες οι οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων προβλέπουν, όταν η ανάθεση της σύμβασης γίνεται με βάση το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, ότι οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να λαμβάνουν υπόψη τις εναλλακτικές προσφορές που υποβάλλουν οι προσφέροντες, εφόσον οι προσφορές αυτές ανταποκρίνονται στις ελάχιστες απαιτήσεις που έχουν καθορίσει οι εν λόγω αναθέτουσες αρχές. Οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να αναφέρουν στη συγγραφή υποχρεώσεων τις ελάχιστες τεχνικές προδιαγραφές που πρέπει να πληρούν οι εναλλακτικές προσφορές, καθώς και τις ειδικές απαιτήσεις στις οποίες πρέπει να ανταποκρίνονται. Εάν δεν επιτρέπεται η υποβολή εναλλακτικών προσφορών, αυτό πρέπει να αναφέρεται στην προκήρυξη του διαγωνισμού (άρθρα 24 της οδηγίας 92/50/ΕΟΚ, 16 της οδηγίας 93/36/ΕΟΚ, 19 της οδηγίας 93/37/ΕΟΚ και 34.3 της οδηγίας 93/38/ΕΟΚ).
- (28) Άρθρα 15 της οδηγίας 93/36/ΕΟΚ, 18 της οδηγίας 93/37/ΕΟΚ, 23 της οδηγίας 92/50/ΕΟΚ και 31.1 της οδηγίας 93/38/ΕΟΚ.
- (29) Στην απόφαση της 21.9.1988 στην υπόθεση 31/87, Beentjes, το Δικαστήριο διευκρίνισε πράγματι ότι από τις διατάξεις των οδηγιών περί δημοσίων συμβάσεων προκύπτει «ότι ο έλεγχος της καταλληλότητας των εργοληπτών γίνεται από την αναθέτουσα αρχή μόνο σύμφωνα με κριτήρια οικονομικής, χρηματοδοτικής και τεχνικής ικανότητας» (σκέψη 17 της απόφασης).
- (30) Ομοίως, π.χ., η εφαρμογή ενός κριτηρίου που αφορά την εντιμότητα των προσώπων που διοικούν μια επιχείρηση, στο μέτρο που το κριτήριο αυτό «συνιστά τρόπο αποδείξεως που δεν περιλαμβάνεται στους περιοριστικούς επιτρεπόμενους από την οδηγία» (71/305/ΕΟΚ) όσον αφορά την οικονομική και χρηματοδοτική ικανότητα των επιχειρήσεων, απορρίφθηκε από το Δικαστήριο στην απόφαση την οποία εξέδωσε στις 10.2.1982 στην υπόθεση 76/81, Transroute (σκέψεις 9 και 10).
- (31) Βλέπε σχετικά την προπαρατεθείσα απόφαση Transporoute, σκέψη 9.
- (32) Βλέπε, π.χ., άρθρο 32.4 της οδηγίας 92/50/ΕΟΚ.
- (33) Βλέπε το άρθρο 20ε) της οδηγίας 93/36/ΕΟΚ, το άρθρο 24ε) της οδηγίας 93/37/ΕΟΚ, στα οποία κάνει αναφορά το άρθρο 31.2 της οδηγίας 93/38/ΕΟΚ, και το άρθρο 29ε) της οδηγίας 92/50/ΕΟΚ.
- (34) Βλέπε τα άρθρα 20γ) και 20δ) της οδηγίας 93/36/ΕΟΚ, 24γ) και 24δ) της οδηγίας 93/37/ΕΟΚ, στα οποία κάνει αναφορά το άρθρο 31.2 της οδηγίας 93/38/ΕΟΚ, το άρθρο 29γ) και το άρθρο 29δ) της οδηγίας 92/50/ΕΟΚ.
- (35) Τυχόν καταδίκη για μη τήρηση της απαγόρευσης απασχολήσεως παράνομων εργαζομένων μπορεί κατά το άρθρο L362.-6.2 του γαλλικού εργατικού κώδικα να επιφέρει τον προσωρινό (έως πέντε χρόνια) ή τον οριστικό αποκλεισμό από τη συμμετοχή σε δημόσιες συμβάσεις.
- (36) Στην Ισπανία, η παραβίαση της νομοθεσίας περί απασχολήσεως ατόμων με ειδικές ανάγκες αποτελεί σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα και μπορεί να οδηγήσει στον αποκλεισμό του εν λόγω υποψηφίου. Στη Γαλλία, υπάρχουν περίπου τριάντα περιπτώσεις αποκλεισμού για μη τήρηση της εργατικής νομοθεσίας (π.χ., η εργατική νομοθεσία υποχρεώνει τις επιχειρήσεις που έχουν περισσότερους από 100 εργαζομένους να απασχολούν δύο άτομα με ειδικές ανάγκες· ο επικεφαλής της επιχείρησης μπορεί να καταδικαστεί από την επιθεώρηση εργασίας· αυτό δίνει τη δυνατότητα σε μια αναθέτουσα αρχή να τον αποκλείσει για σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα).
- (37) Τελική έκθεση για τη μελέτη Φαλκόνε σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις και το οργανωμένο έγκλημα (1998) — Τόμος I: 24.5.1999 — Institute of Advanced Legal Studies — Πανεπιστήμιου Λονδίνου.
- (38) Άρθρα 23 της οδηγίας 93/36/ΕΟΚ, 27 της οδηγίας 93/37/ΕΟΚ και 32 της οδηγίας 92/50/ΕΟΚ.
- (39) Το άρθρο 32.2 της οδηγίας 92/50/ΕΟΚ ορίζει ρητά ότι αυτές οι απαιτήσεις πρέπει να καθορίζονται ανάλογα με τη φύση, την έκταση και το σκοπό των προς παροχή υπηρεσιών.
- (40) Για τις συμβάσεις υπηρεσιών, η ικανότητα των υποψηφίων να παράσχουν ορισμένες υπηρεσίες είναι δυνατόν να εκτιμηθεί ειδικότερα βάσει της τεχνολογίας τους, της αποτελεσματικότητάς τους, της εμπειρίας και της αξιοπιστίας τους (άρθρο 32.1 της οδηγίας 92/50/ΕΟΚ). Βλέπε σχετικά με το θέμα αυτό, την προπαρατεθείσα απόφαση Beentjes, σκέψη 37.
- (41) Ειδική πείρα, π.χ., στη διαχείριση βρεφονηπιακού σταθμού ή υπηρεσιών κατάρτισης για ανέργους μακράς διάρκειας.
- (42) Από τα στοιχεία που απαριθμούνται εξαντλητικά στις οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων για την απόδειξη της τεχνικής ικανότητας ενός υποψηφίου μπορούμε ιδίως να αναφέρουμε: (1) τον κατάλογο των εργασιών που εκτελέστηκαν κατά την τελευταία πενταετία, συνοδευόμενο από πιστοποιητικά καλής εκτέλεσης για τα σημαντικότερα έργα, ή τον κατάλογο των κυριότερων υπηρεσιών που παρασχέθηκαν κατά την τελευταία τριετία· (2) την περιγραφή του τεχνικού εξοπλισμού, των μέσων που λαμβάνονται για τη διασφάλιση της ποιότητας και των μέσων μελέτης και έρευνας· ή (3) την ένδειξη των τεχνικών ή των οργανισμών τεχνικού χαρακτήρα στους οποίους μπορεί να προσφύγει ο υποψήφιος για την εκτέλεση της σύμβασης, είτε είναι ενταγμένοι στην επιχείρηση του προμηθευτή είτε όχι, και ιδίως εκείνων που είναι υπεύθυνοι για τον έλεγχο της ποιότητας.
- (43) Οι όροι «κοινωνική υπευθυνότητα» ή «κοινωνική ικανότητα» καταδεικνύουν μια τάση των επιχειρήσεων να ενσωματώνουν προοδευτικά ολόένα και περισσότερες κοινωνικές, ηθικές (και περιβαλλοντικές) πτυχές στην επιχειρηματική και επενδυτική πολιτική τους, πτυχές που υπερακοντίζουν ενίοτε την απλή τήρηση της κοινωνικής νομοθεσίας. Οι προσεγγίσεις που ακολουθούνται στον τομέα της κοινωνικής υπευθυνότητας των επιχειρήσεων ποικίλλουν σημαντικά ανάλογα με τους επιμέρους τομείς και σε συνάρτηση με τις εθνικές ή και περιφερειακές πολιτιστικές διαφορές. Στην Πράσινη Βίβλο της «Πρώιμης ενότητας» του Ευρωπαϊκού Πλαίσιου για την εταιρική κοινωνική ευθύνη» COM (2001) 366 της 18.7.2001, η Επιτροπή υπογράμμισε τη σημασία που έχει η κοινωνική ευθύνη των επιχειρήσεων, διότι μπορεί να συμβάλει θετικά στο στρατηγικό στόχο της Λισσαβόνας (βλέπε σημείο 6 της Πράσινης Βίβλου). Με την εν λόγω Πράσινη Βίβλο, η Επιτροπή σκοπεύει να δρομολογήσει μια ευρεία συζήτηση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο η Ευρωπαϊκή Ένωση θα μπορούσε να προαγάγει αυτή την κοινωνική ευθύνη τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε διεθνές επίπεδο (σημείο 7). Εξάλλου, αναπτύσσονται σήμερα στην αγορά διάφορα «κοινωνικά σήματα» εθελοντικού τύπου. Στην Πράσινη Βίβλο που προαναφέρθηκε, η Επιτροπή ορίζει την έννοια του «κοινωνικού σήματος» ως «μία λέξη ή ένα σύμβολο το οποίο τίθεται σε ένα προϊόν με σκοπό να επηρεάσει την απόφαση αγοράς των καταναλωτών προσφέροντας μια εγγύηση ως προς το κοινωνικό και ηθικό αντίκτυπο μιας εμπορικής μεθόδου στα άλλα μέρη».
- (44) Άρθρα 26 της οδηγίας 93/36/ΕΟΚ, 30 της οδηγίας 93/37/ΕΟΚ, 36 της οδηγίας 92/50/ΕΟΚ και 34 της οδηγίας 93/38/ΕΟΚ.
- (45) Τα κριτήρια που αναφέρονται ενδεικτικά από τις οδηγίες είναι η τιμή, η προθεσμία παράδοσης ή εκτέλεσης, το κόστος χρήσης, η αποδοτικότητα, η ποιότητα, ο αισθητικός και λειτουργικός χαρακτήρας, η τεχνική αξία, η εξυπηρέτηση μετά την πώληση και η τεχνική υποστήριξη.
- (46) Η εφαρμογή ενός κριτηρίου που ευνοεί τους τοπικούς υποψηφίους και το οποίο θα ήταν σε θέση να περιορίσει τη δυνατότητα των υποψηφίων που είναι εγκατεστημένοι σε άλλα κράτη μέλη να αναλάβουν τη σύμβαση και να παράσχουν τις υπηρεσίες που αποτελούν αντικείμενο της συνιστά περιορισμό της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών κατά την έννοια του άρθρου 49 (πρώην άρθρο 59) της συνθήκης ΕΚ.

- (47) Απόφαση του Δικαστηρίου της 3.10.2000 στην υπόθεση C-380/98 «University of Cambridge», σκέψη 17, στην οποία το Δικαστήριο παραπέμπει στην απόφαση της 15ης Ιανουαρίου 1998, Mannesmann Anlagenbau Austria κ.λπ., C-44/96, Συλλογή σ. I-73, σκέψη 33, και στην απόφαση της 10.11.1998, BFI Holding, C-360/96, Συλλογή I-6821. σκέψεις 42 και 43. Βλέπε επίσης τις σκέψεις 41 και 42 της απόφασης της 1.1.2001 στην υπόθεση C-237/99, Επιτροπή κατά Γαλλικής Δημοκρατίας, «HLM».
- (48) Προτάσεις του Γενικού Εισαγγελέα Darmon της 4.5.1988 στην υπόθεση Beentjes που προαναφέρθηκε, σημείο 35.
- (49) Βλέπε, π.χ., το άρθρο 30.1 της οδηγίας 93/37/ΕΟΚ. Βλέπε επίσης, προς την κατεύθυνση αυτή, τις προτάσεις που ανέπτυξε ο γενικός εισαγγελέας Colomer στις 5 Ιουνίου 2001 στις συνεδριακές υποθέσεις C-285/99 και C-286/99, Lombardini, βλέπε υποσημείωση 23 των προτάσεων.
- (50) Στο πλαίσιο μιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών πληροφορικής σε όλους τους υπαλλήλους ενός δήμου (υπηρεσίες του παραρτήματος ΙΑ), ένα κριτήριο σχετικό με τη μέθοδο που προτείνει ο υποψήφιος προκειμένου να εξασφαλίσει, ανά πάσα στιγμή και με ικανοποιητικό τρόπο, υπηρεσία ποιότητας που να ανταποκρίνεται στις ειδικές ανάγκες κάθε προσώπου που πάσχει από κάποιο μειονέκτημα, μπορεί να συγκαταλέγεται στα κριτήρια που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς.
- (51) Στις Ηνωμένες Πολιτείες το 20 % των συμβάσεων προορίζονται αποκλειστικά για τις «small minority businesses» δηλαδή για τις επιχειρήσεις που ελέγχονται από μειονότητες. Οι Ηνωμένες Πολιτείες πέτυχαν την πρόβλεψη σχετικής εξαιρέσης στη Συμφωνία για τις Δημόσιες Συμβάσεις (ΑΜΡ).
- (52) Υπόθεση στην οποία ορισμένες κατηγορίες υποψηφίων επωφελούνται από μια προτίμηση τιμής, σύμφωνα με την οποία η προσφορά του υποψηφίου Α, να και μεγαλύτερη από την προσφορά του υποψηφίου Β, θεωρείται ως ίση με την προσφορά του υποψηφίου Β εφόσον ο υποψήφιος Α εφαρμόζει μια συγκεκριμένη κοινωνική πολιτική, π.χ. μια ενεργό πολιτική προώθησης των γυναικών.
- (53) Ορισμένα κράτη που υπέγραψαν τη συμφωνία διατύπωσαν ρητές επιφυλάξεις στόχος των οποίων είναι να παρέχεται η δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές να εφαρμόζουν ένα κοινωνικό κριτήριο κατά την ανάθεση των συμβάσεων. Ειδικότερα, οι Ηνωμένες Πολιτείες υπέγραψαν στη συμφωνία μια εξαίρεση που τους επιτρέπει να κρατήσουν ορισμένες συμβάσεις υπέρ των μειονοτήτων. Τέτοιες επιφυλάξεις δεν περιλαμβάνονται όμως στις δεσμεύσεις που ανέλαβε η Ευρωπαϊκή Κοινότητα έναντι των εταίρων της. Κατά συνέπεια, και κατά γενικό κανόνα, τέτοια κριτήρια πρέπει να θεωρούνται αντίθετα προς τις διατάξεις των οδηγιών και ιδίως προς τις διατάξεις που αφορούν την ανάθεση των συμβάσεων.
- (54) Σε μια υπόθεση την οποία κλήθηκε να εξετάσει η Επιτροπή, μια αναθέτουσα αρχή, προκειμένου να αναθέσει μια σύμβαση στην τοπική επιχείρηση μεταφορών, βασίστηκε κυρίως στα εξής κριτήρια: η εγκατάσταση της εταιρείας στη συγκεκριμένη περιοχή μεταφραζόταν σε φορολογικές συνέπειες, αφενός, και στη δημιουργία σταθερών θέσεων απασχόλησης, αφετέρου· εξάλλου, η επιτόπου αγορά σημαντικών ποσοτήτων υλικού και υπηρεσιών από τον εν λόγω φορέα εξασφάλιζε θέσεις απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο. Η Επιτροπή έκρινε ότι τα στοιχεία αυτά δεν ήταν δυνατόν να αποτελέσουν κριτήρια βάσει των οποίων οι αναθέτουσες αρχές μπορούσαν να αξιολογήσουν τις προσφορές, δεδομένου ότι δεν καθιστούσαν δυνατή τη μέτρηση ενός οικονομικού πλεονεκτήματος που να αφορά συγκεκριμένα την παροχή η οποία αποτελούσε αντικείμενο της σύμβασης και να είναι προς όφελος της αναθέτουσας αρχής. (Αυτή η πρώτη αιτίαση αναφερόταν στην παραβίαση των περί αναθέσεως κανόνων που προβλέπονται στο άρθρο 36.1 της οδηγίας 92/50/ΕΟΚ). Εξάλλου, τα στοιχεία αυτά είχαν ως αποτέλεσμα την εισαγωγή διακρίσεων εις βάρος των άλλων υποψηφίων, δεδομένου ότι είχαν τελικά ως συνέπεια να δίνουν πλεονέκτημα, κατά τη σύγκριση των προσφορών, μόνο στον υποψήφιο που ήταν εγκατεστημένος στη σχετική περιοχή. Κατά συνέπεια, επρόκειτο για παραβίαση της γενικής αρχής περί απαγορεύσεως των διακρίσεων μεταξύ των φορέων παροχής υπηρεσιών, η οποία θεσπίζεται στο άρθρο 3 της οδηγίας 92/50/ΕΟΚ.
- (55) Υπόθεση C-513/99 Stagecoach Finland Oy Ab, που δημοσιεύθηκε στην ΕΕ C 102 της 8.4.2000.
- (56) Πράσινη Βίβλος σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση: κατευθύνσεις και προβληματισμοί για το μέλλον, COM (1996)583 της 27.11.1996.
- (57) Βλέπε το κεφάλαιο 4.3 της προαναφερθείσας ανακοίνωσης του 1998 όσον αφορά τη συνεκτίμηση περιβαλλοντικών στοιχείων κατά την ανάθεση των συμβάσεων. Βλέπε επίσης το σημείο 48 της ανακοίνωσης σχετικά με τις Κοινωνικές και περιφερειακές πτυχές των δημοσίων συμβάσεων, COM(89) 400 που εκδόθηκε από την Επιτροπή στις 22 Σεπτεμβρίου 1989 (ΕΕ C 311 της 12.12.1989).
- (58) Υπόθεση Beentjes που προαναφέρθηκε (βλέπε σημείο 29) και απόφαση της 26.9.2000 στην υπόθεση C-225/98, Επιτροπή κατά Γαλλία, («Σχολικά κτίρια - Nord-Pas-de-Calais») (Συλλογή 2000, I-7445).
- (59) Βλέπε σχετικά τη γενική έκθεση δραστηριοτήτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2000, σημείο 1119, σελίδα 407.
- (60) Άρθρο 27 της οδηγίας 93/36/ΕΟΚ, άρθρο 30 της οδηγίας 93/37/ΕΟΚ, άρθρο 37 της οδηγίας 92/50/ΕΟΚ και άρθρο 34 παράγραφος 5 της οδηγίας 93/38/ΕΟΚ.
- (61) Παραδείγματος χάριν, μια ρήτρα που επιτάσσει στον ανάδοχο να χρησιμοποιεί έναν ορισμένο αριθμό ή ένα συγκεκριμένο ποσοστό ανέργων μακράς διάρκειας ή νέων μαθητευομένων, χωρίς να απαιτεί να πρόκειται για ανέργους ή μαθητευόμενους από μια δεδομένη περιοχή ή υπαγόμενους σε έναν συγκεκριμένο εθνικό οργανισμό, για την εκτέλεση, π.χ., μιας σύμβασης έργων δεν αποτελεί, a priori, διάκριση εις βάρος των υποψηφίων άλλων κρατών μελών.
- (62) Βλέπε σκέψη 31 της προπαρατεθείσας απόφασης Beentjes.
- (63) Βλέπε σκέψη 28 της προπαρατεθείσας απόφασης Beentjes.
- (64) Προαναφερθείσα ανακοίνωση σχετικά με τις Κοινωνικές και περιφερειακές πτυχές των δημοσίων συμβάσεων, σημείο 59.
- (65) «Για να επιτευχθεί ο σκοπός της οδηγίας, που συνίσταται στην ανάπτυξη αποτελεσματικού ανταγωνισμού στον τομέα των συμβάσεων δημοσίων έργων, τα κριτήρια και οι όροι κάθε σύμβασης δημοσίου έργου πρέπει ν' αποτελούν αντικείμενο κατάλληλης δημοσιότητας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής» (βλέπε προπαρατεθείσα υπόθεση Beentjes, σκέψη 21).
- (66) Όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου στην απόφασή του της 22.6.1992 στην υπόθεση C-243/89 «Storebaelt», μια αναθέτουσα αρχή υποχρεούται να απορρίψει τις προσφορές που δεν συνάδουν με τις προδιαγραφές της συγγραφής υποχρεώσεων, διότι διαφορετικά παραβιάζει την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως των υποψηφίων, η οποία αποτελεί τη βάση των οδηγιών περί δημοσίων συμβάσεων.
- (67) Σε μια σύμβαση υπηρεσιών, μπορεί να πρόκειται, π.χ., για την εφαρμογή μιας πολιτικής που σκοπό έχει να προαγάγει τον εθνικό και φυλετικό πλουραλισμό στο χώρο εργασίας, πράγμα που αντανακλάται στις οδηγίες που δίνονται στα πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για τις προσλήψεις, τις προαγωγές ή την επιμόρφωσή τους προσωπικού· μπορεί να περιλαμβάνει επίσης τον ορισμό, από τον ανάδοχο, ενός υπεύθυνου που θα αναλάβει την εφαρμογή μιας σχετικής πολιτικής στο χώρο εργασίας.
- (68) Για μεγαλύτερη ανάπτυξη του θέματος, βλέπε το κεφάλαιο III της ερμηνευτικής ανακοίνωσης σχετικά με το κοινοτικό δίκαιο δημοσίων συμβάσεων που προαναφέρθηκε και τις δυνατότητες ενσωμάτωσης περιβαλλοντικών ζητημάτων στις εν λόγω συμβάσεις.
- (69) Στο Ηνωμένο Βασίλειο, ένα καθεστώς προτίμησης, το «Priority Suppliers Scheme» (πρόγραμμα προμηθευτών προτεραιότητας), που αποσκοπούσε στην πρόωξη της εργασίας εργαζομένων με ειδικές ανάγκες μέσω της ανάθεσης συμβάσεων κρατικών προμηθειών, προέβλεπε ότι ορισμένες επιχειρήσεις εγγεγραμμένες σε έναν κατάλογο μπορούσαν να υποβάλουν δεύτερη προσφορά προκειμένου να ευθυγραμμιστούν με την προσφορά του μειοδότη, πλεονέκτημα το οποίο δεν διέθεταν οι ανάλογοι υποψήφιοι άλλων κρατών μελών. Το καθεστώς αυτό καταργήθηκε κατά τις διαπραγματεύσεις για την κωδικοποιημένη οδηγία 93/36/ΕΟΚ και αντικαταστάθηκε, το Νοέμβριο του 1994, από ένα σύστημα που συνάδει με το κοινοτικό δίκαιο, το «special contract arrangement». Η δυνατότητα συμμετοχής στο σύστημα αυτό επεκτάθηκε και στους εργοδότες ατόμων με ειδικές ανάγκες σε όλη την Ένωση, ενώ η χρήση του περιορίστηκε στις συμβάσεις η αξία των οποίων βρίσκεται κάτω από τα προβλεπόμενα όρια.

- (70) Το άρθρο XXIII της AMP («εξαιρέσεις από τη συμφωνία») προβλέπει τη δυνατότητα των συμβαλλομένων μερών της συμφωνίας «να λαμβάνουν ή να εφαρμόζουν μέτρα που αφορούν ειδή κατασκευαζόμενα ή υπηρεσίες παρεχόμενες από άτομα με ειδικές ανάγκες ή σε φιλανθρωπικά ιδρύματα ή σε φυλακές», με την επιφύλαξη ότι τα μέτρα αυτά δεν αποτελούν «μέσο αυθαιρέτων ή αδικαιολόγητων διακρίσεων» και δεν συνιστούν «συγκεκριμένο περιορισμό του διεθνούς εμπορίου». Οι οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων δεν έκαναν χρήση της δυνατότητας αυτής.
- (71) Βλέπε σχετικά τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 18ης Νοεμβρίου 1999 στην υπόθεση C-275/98, Unitron, και της 7.12.2000 στην υπόθεση C-324/98, Telaustria.
- (72) Άρθρο 23 της οδηγίας 93/37/ΕΟΚ (έργα), άρθρο 28 της οδηγίας 92/50/ΕΟΚ και άρθρο 29 της οδηγίας 93/38/ΕΟΚ (ειδικοί τομείς).
- (73) Στα πλαίσια των ισχυουσών οδηγιών περί δημοσίων συμβάσεων, οι αναθέτουσες αρχές που κάνουν χρήση της δυνατότητας την οποία προσφέρουν οι εν λόγω οδηγίες και παρέχουν τις προαναφερόμενες πληροφορίες στη συγγραφή υποχρεώσεων υποχρεούνται, εξάλλου, να βεβαιώνονται ότι οι υποψήφιοι έλαβαν υπόψη, κατά την κατάρτιση της προσφοράς τους, τις υποχρεώσεις σχετικά με τις διατάξεις περί προστασίας και με τις συνθήκες εργασίας, ζητώντας από τους υποψηφίους να προβούν σε σχετική μνεία στις προσφορές τους. Η διάταξη αυτή επιτρέπει στους υποψηφίους να λαμβάνουν τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με τις υποχρεώσεις κοινωνικού χαρακτήρα τις οποίες οφείλουν να τηρούν στον τόπο εκτέλεσης της σύμβασης, αν η σύμβαση κατακυρωθεί σε αυτούς, και τους παρέχει τη δυνατότητα να λαμβάνουν υπόψη τους, κατά την κατάρτιση των προσφορών τους, το κόστος που συνεπάγεται η τήρηση υποχρεώσεων αυτού του είδους.
- (74) Οδηγία 2000/43/ΕΚ της 29.6.2000 περί εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων ασχέτως φυλετικής ή εθνοτικής τους καταγωγής (ΕΕ L 180 της 19.7.2000, σ. 22) και οδηγία 2000/78/ΕΚ της 27.11.2000 για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία (ΕΕ L 303 της 2.12.2000, σ. 16).
- (75) Δηλαδή τις συμβάσεις αριθ. 87 της 9.7.1948 και 98 της 1.7.1949 (που αφορούν, αντιστοίχως, τη συνδικαλιστική ελευθερία και την προστασία του συνδικαλιστικού δικαιώματος και την εφαρμογή των αρχών του δικαιώματος συλλογικής οργάνωσης και διαπραγμάτευσης)- 29 της 28.6.1930 και 105 της 25.6.1957 (απαγόρευση της αναγκαστικής εργασίας)- 111 της 25.6.1958 (διακρίσεις σε θέματα εργασίας και επαγγέλματος)- 100 της 29.6.1951 (αρχή της ίσης αμοιβής και απαγόρευση κάθε διάκρισης)- 138 της 26.6.1973 και 182 της 17.6.1999 (ελάχιστη ηλικία και απαγόρευση των χειρότερων μορφών παιδικής εργασίας).
- (76) Προαναφερθείσα ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τους βασικούς κανόνες εργασίας. Η Επιτροπή διευκρινίζει σχετικά ότι, δεδομένου του γεγονότος ότι η ταχεία κύρωση των οκτώ βασικών συμβάσεων της ΔΟΕ από όλα τα κράτη μέλη της Ένωσης συνδέεται άρρηκτα με τη δέσμευση της Ένωσης υπέρ της προώθησης των βασικών κανόνων εργασίας, απηύθυνε, στις 15 Σεπτεμβρίου 2000, σύσταση στα κράτη μέλη για την κύρωση της πλέον πρόσφατης βασικής σύμβασης, δηλαδή της προαναφερθείσας σύμβασης αριθ. 182 (η σύσταση αυτή δημοσιεύθηκε στη ΕΕ L 243 της 28.9.2000).
- (77) Η επιθυμία για αποτελεσματικότερη κατοχύρωση της κοινωνικής προστασίας των εργαζομένων και των συνθηκών εργασίας τους αποτελεί συχνά την πηγή αυτών των ζητημάτων. Εξάλλου, ο στόχος για διασφάλιση της κοινωνικής προστασίας των εργαζομένων αναγνωρίστηκε από το Δικαστήριο ως επιτακτική απαίτηση γενικού συμφέροντος που μπορεί να δικαιολογήσει ενδίκια μέτρα τα οποία περιορίζουν την άσκηση μιας θεμελιώδους ελευθερίας του κοινοτικού δικαίου (αποφάσεις της 17ης Δεκεμβρίου 1981, στην υπόθεση C-279/80Webb, Συλλογή 3305· της 3ης Φεβρουαρίου 1982, Seco και Desquenne & Giral, 62/81 και 63/81, Συλλογή 223· της 27ης Μαρτίου 1990, Rush Portuguesa, C-113/89, Συλλογή I-345· της 28ης Μαρτίου 1996, Guiot, C-272/94, Συλλογή I-1905· της 23ης Νοεμβρίου 1999, Arblade, C-369/96 και C-376/96).
- (78) Προαναφερθείσα απόφαση Arblade, ιδίως σκέψεις 33-39.
- (79) Βλέπε τις αποφάσεις της 25ης Ιουλίου 1991, Säger, C-76/90, Συλλογή σ. I-4221, σκέψη 12· της 9ης Αυγούστου 1994, Vander Elst, C-43/93, Συλλογή σ. I-3803, σκέψη 14· της 12ης Δεκεμβρίου 1996, Reisebüro Broede, C-3/95, Συλλογή σ. I-6511, σκέψη 25, και της 9ης Ιουλίου 1997, Parodi, C-222/95, Συλλογή σ. I-3899, σκέψη 18, όπως και τη σκέψη 10 της απόφασης Guiot που προαναφέρθηκε.
- (80) Βλέπε ιδίως τις αποφάσεις Webb που προαναφέρθηκε, σκέψη 17· της 26ης Φεβρουαρίου 1991, Επιτροπή κατά Ιταλίας, C-180/89, Συλλογή σ. I-709, σκέψη 17· Επιτροπή κατά Ελλάδος, C-198/89, Συλλογή σ. I-727, σκέψη 18· Säger, προπαρατεθείσα, σκέψη 15· Vander Elst, προπαρατεθείσα, σκέψη 16 και Guiot, προπαρατεθείσα, σκέψη 11.
- (81) Βλέπε ιδίως τις αποφάσεις Säger, προπαρατεθείσα, σκέψη 15· της 31ης Μαρτίου 1993, Kraus, C-19/92, Συλλογή σ. I-1663, σκέψη 32· της 30ης Νοεμβρίου 1995, Gebhard, C-55/94, Συλλογή σ. I-4165, σκέψη 37, et Guiot, προπαρατεθείσα, σκέψεις 11 και 13.
- (82) Βλέπε τις αποφάσεις που προαναφέρθηκαν Webb, σκέψη 19, Rush Portuguesa, σκέψη 18, Seco και Desquenne & Giral, σκέψη 14.
- (83) Προπαρατεθείσα απόφαση Guiot, σκέψη 16.
- (84) Βλέπε ιδίως την απόφαση της 26ης Ιανουαρίου 1999, Terhoeve, C-18/95, Συλλογή σ. I-345, σκέψη 45.
- (85) Βλέπε, προς την κατεύθυνση αυτή, την προπαρατεθείσα απόφαση Rush Portuguesa, σκέψη 18, καθώς και την προπαρατεθείσα απόφαση Arblade, σκέψεις 61 ως 63 και 74. Ωστόσο, αν και το Δικαστήριο επιβεβαίωσε στην τελευταία αυτή απόφαση τη σημασία της κοινωνικής προστασίας των εργαζομένων και το βάσιμο ορισμένων μέτρων ελέγχου που είναι αναγκαία για τη διασφάλιση του σεβασμού της, πρόσθεσε ότι τα εν λόγω μέτρα ελέγχου δεν μπορούν να γίνουν δεκτά παρά μόνο «ελλείψει, ιδίως, ενός οργανωμένου συστήματος συνεργασίας ή ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών, όπως αυτό που προβλέπει το άρθρο 4 της οδηγίας 96/71» (βλέπε παραπάνω ΙΙ.3.2). Το οργανωμένο σύστημα συνεργασίας ή ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ κρατών μελών που προβλέπεται στην οδηγία αυτή θα καταστήσει, επομένως, περιττά ορισμένα μέτρα ελέγχου μετά την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας που προβλέπεται για τη μεταφορά αυτής της οδηγίας (16 Δεκεμβρίου 1999). Βλέπε επίσης, προς την κατεύθυνση αυτή, την απάντηση που δόθηκε στη γραπτή ερώτηση E-00/0333 της κυρίας B. Weiler.
- (86) Βλέπε, προς την κατεύθυνση αυτή, τις προτάσεις που ανέπτυξε ο Γενικός Εισαγγελέας στην υπόθεση C-493/99, Επιτροπή κατά Γερμανίας, στις 5.4.2001.
- (87) Ιδίως στην απόφαση της 27.3.1990, στην υπόθεση Rush Portuguesa που προαναφέρθηκε, σκέψη 18.
- (88) Για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενόχες, ΕΕ L 266 του 1980.
- (89) Η οδηγία περί αποσπάσεως εργαζομένων διευκρινίζει στο άρθρο 3 την έννοια των όρων συλλογικές συμβάσεις ή διατητικές αποφάσεις «γενικής εφαρμογής» [άρθρο 3 (1)] ή «οι οποίες έχουν αναγορευθεί σε κανόνες γενικής εφαρμογής» [άρθρο 3 παράγραφος 8]. Εν πάση περιπτώσει, η εφαρμογή αυτών των συλλογικών συμβάσεων πρέπει να τηρεί την αρχή της ίσης μεταχείρισης, όπως αυτή ορίζεται στο τελευταίο εδάφιο του εν λόγω άρθρου. Υφίσταται ίση μεταχείριση, κατά την έννοια της διάταξης αυτής, «όταν οι εθνικές επιχειρήσεις οι ευρισκόμενες σε παρόμοια κατάσταση υπέχουν, στον τόπο δραστηριότητας ή στον οικείο τομέα, και καθ' όσον αφορά τα θέματα τα απαριθμούμενα στην παράγραφο 1 πρώτο εδάφιο, τις ίδιες υποχρεώσεις με τις επιχειρήσεις τις οποίες αφορούν οι αποσπάσεις» και «υπόκεινται στις εν λόγω υποχρεώσεις με τα ίδια αποτελέσματα».
- (90) Βλέπε, π.χ., την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με δράσεις των κρατών μελών για τους όρους παροχής δημόσιας υπηρεσίας και την ανάθεση δημοσίας υπηρεσίας στον τομέα των σιδηροδρομικών, οδικών και εσωτερικών πλωτών μεταφορών επιβατών, της 26.7.2000, COM (2000) 7, και ιδίως το άρθρο 9.3.
- (91) Υπόθεση C-343/98, Collino, απόφαση της 14.9.2000, που αφορά μεταβίβαση εξ επαχθούς αιτίας, υπό τη μορφή διοικητικής παραχωρήσεως, από μονάδα η οποία εξασφαλίζει την εκμετάλλευση υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών προς χρήση του κοινού (και την οποία διαχειρίζεται δημόσιος οργανισμός ενταγμένος στην κρατική διοίκηση) σε εταιρεία ιδιωτικού δικαίου που έχει συσταθεί από άλλο δημόσιο οργανισμό ο οποίος κατέχει το σύνολο του κεφαλαίου της.

- (⁹²) Υπόθεση C-172/99, Oy Liikenne, απόφαση της 25.1.2001 σχετικά με την εκμετάλλευση γραμμής λεωφορείων.
- (⁹³) Οδηγία 2001/23/EK, που κωδικοποιεί την οδηγία 77/187/ΕΟΚ της 14.2.1977 περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των σχετικών με τη διατήρηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων σε περίπτωση μεταβιβάσεων επιχειρήσεων, εγκαταστάσεων ή τμημάτων εγκαταστάσεων (ΕΕ 77 L 61) καθώς και την οδηγία 98/50/EK της 29ης Ιουνίου 1998 (ΕΕ 98 L 201) που τροποποίησε αυτή την οδηγία.
- (⁹⁴) Βλέπε αποφάσεις της 11.7.1985, 105/84, Danmols Inventar, της 19.5.1992, C-29/91, Sophie Redmond Stichting, και της 10.12.1998, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-173/96 και C-247/96, Sanchez Hidalgo κ.ά.
- (⁹⁵) Προπαρατεθείσα υπόθεση Collino.
- (⁹⁶) Αποφάσεις της 14.4.1994, υπόθεση C-392/92, Schmidt της 19.9.1995, υπόθεση C-48/94, Rygaard, της 26.9.2000, C-175/99, Mayeur.
- (⁹⁷) Αποφάσεις της 18.3.1986, 24/85, Srijkers, της 11.3.1997, C-13/95, Süzen, και της 10.12.1998, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-127/96, C-229/96 και C-74/97, Hernández Vidal, καθώς και τις προπαρατεθείσες υποθέσεις Allen κ.ά. και Oy Liikenne.
- (⁹⁸) Π.χ. τις προπαρατεθείσες υποθέσεις Süzen, Hidalgo κ.ά., Allen κ.ά. και Oy Liikenne.
- (⁹⁹) Προπαρατεθείσες υποθέσεις Srijkers, Süzen, Sanchez Hidalgo, κ.ά. και Hernandez Vidal.
- (¹⁰⁰) Απόφαση της 10ης Φεβρουαρίου 1988, στην υπόθεση C-324/86, Tellerup, αποκαλούμενη «Daddy's Dance Hall», και προπαρατεθείσες υποθέσεις Süzen, Hidalgo κ.ά., Mayeur και Oy Liikenne.
- (¹⁰¹) Προπαρατεθείσες αποφάσεις Tellerup, Süzen, Hildago κ.ά., Mayeur και Oy Liikenne. Εξάλλου, η οδηγία εφαρμόζεται και σε περίπτωση αποφάσεως μεταφοράς που ελήφθη μονομερώς από τον οργανισμό τοπικής αυτοδιοικήσεως (δήμο) [απόφαση της 19.5.1992, υπόθεση C-29/91, Sophie Redmond Stichting]. Εξάλλου, το γεγονός ότι η μεταβιβαζόμενη υπηρεσία παραχωρείται από οργανισμό δημοσίου δικαίου, όπως ένας δήμος, δεν μπορεί να αποκλείσει την εφαρμογή της οδηγίας, εφόσον η οικεία δραστηριότητα δεν εμπίπτει στην άσκηση της δημοσίας εξουσίας [προπαρατεθείσες υποθέσεις Collino (σκέψη 32) και Hidalgo κ.ά. (σκέψη 24)]. Αντίθετα, δεν συνιστά μεταβίβαση επιχειρήσεως η διαρθρωτική αναδιοργάνωση της δημοσίας διοικήσεως ή η μεταβίβαση διοικητικών αρμοδιοτήτων από μια δημόσια διοικητική αρχή σε άλλη [απόφαση της 15.10.1996, υπόθεση C-298/94, Henke· βλέπε προπαρατεθείσα υπόθεση Mayeur].
- (¹⁰²) Βλέπε ιδίως σκέψεις 21 και 22.
- (¹⁰³) Βλέπε επίσης τις προτάσεις του Γενικού Εισαγγελέα Léger στην υπόθεση C-172/99 που προαναφέρθηκε, ιδίως σκέψεις 28 έως 37· βλέπε σκέψη 22 της απόφασης.
- (¹⁰⁴) Προπαρατεθείσα απόφαση Oy Liikenne, σκέψη 23.
-

III

(Πληροφορίες)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΩΝ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ COM/B/1/00

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΩΝ ΒΟΗΘΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (B 5/B 4)

ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

(2001/C 333/09)

ABANDA Jean-Sébastien	DE RIDDER Filip
AGAC Pascal	DE SCHRYVER Isabelle
ALEXANDREAS Dimitris	DE WAEN Olivier
ALIAGA ARTERO José	DELANNOY Marc
ANDERSSON Petteri	DELEHAYE Dominique
ANTONIOU Spyros	DELMARCHE Anne
ATTORESI Massimo	DELSARTE Laurent
BAGUETTE Yves	DUJARDIN Johannes
BALDO David	EMAER Luc
BANCZYK Liliane	FABIANI Claudio
BARBERO Marco	FASOLA Fabrice
BAYO BILBAO Jorge	FERRAND Karl
BEN Enrico	FORSLUND Torben
BERENGUER ROMEU Sofia	FOURNEAU Stéphane
BESOHE Bernard	GAGLIANO Rosario
BESSON Isabelle	GEORGIADIS George
BLAISE Bruno	GIUNTOLI Frederico
BONHOMME Laurence	GONZÁLEZ RIVERA Aniceto
BOUILLON Olivier	GUERIN Jean-Thomas
BOULET Grégoire	GUETTOUCHE Fatmi
BRUNI Alessandro	GUTFREUND Gabriel
BURTIN Hugues	HARDY Yves
CALUINO LÓPEZ Javier	HAVEN Hannu
CANSSE Samuel	HEIREMANS Thomas
CAPCARRERE François	HENDRICKX Robert
CARTON Vincent	HERMANS Pascal
CERRO GINES Jesús	HERRERO MONTALVO José
CLOSSET Bernard	HONORE Eric
COELHO Henrique	JACOBI Tobias
COLS Emmanuel	JADOUL Philippe
CONNELL Alan	KAY Roderick Neil
CONSTANTIN Gabriela	KINET Didier
CONTI Michele	KREMER Patrick
COYETTE Laurent	KRIES Roger
DAMBIERMONT Christine	KRÖPPL Christian
DE BACKER Patrick	KUMLIN Magnus
DE BEIR Philippe	LAMMENS Isabelle
DE CLERCQ Johan	LEBBINK Gerdina
DE RAMIRO CRESPO Teodoro	LENS Eric
DE REGGI Loris	LINCOLN Jonathan

LÓPEZ MILLÁN Rosa
LÜTTIG Carsten
LUPO Massimo
MABARDI Jean-Christophe
MARTÍNEZ RODRÍGUEZ Eva
MERCIER Laurent
MERMETY Frédéric
MODART Gilles
MONTOTO LÓPEZ César
MÜNSTER Frank
NASTOLL Holger
NICHELE Claudio
NILSSON Henrik
NORTON Alan
NOULIN Olivier
ORBIE Jan
ORDINANA CALABUIG Rosa María
PACHE Thierry
PALAZZO Fabrizio
PARDON Dominique
PAUMEN Alain
PERILLO Francesco
PETIT Thierry
PETTINELLI Lionello
PHILIPPE Daniel
PORROVECCHIO Jean-Jacques
POT Peter
PUERTAS GALLARDO Antonio
RANDRIAMBOLOLONA Yves
RILLO MILLÁN Dolores

RODRIGUES VIEIRA Jose
ROELS Gregory
ROOSELAER Hans
ROSSENBACH Wolfgang
ROSSI Franco
SAKELLARIOU Theodoros
SAKELLAROPOULOS Georgios
SÁNCHEZ POSADA Luis
SANMARTÍN MARTÍNEZ Fulgencio
SCANDIUZZI Valerio
SIMÓN DELGADO Ángel
SIMONS Philippe
SMITS Lieven
SUBIRANA RODRÍGUEZ Immaculada
TALPE Mitchell
VALLES FOIX Jordi
VAN DE WEYER Patrick
VAN GOETHEM Ignas
VAN WAAS Roland
VANDENBORRE Frank
VANDERHAEGEN Johan
VASSART Jean-Philippe
VÁZQUEZ RUÍZ María José
VERBERGT Jean-Marc
VLOEBERGH Stefan
VOLKEN Alain
VON LÖWIS OF MENAR Antje
VU DUC Hien
WEISS Peter

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ 2000-2002

Υπευθύμιση: στα πλαίσια του προγράμματος Leonardo da Vinci, η προθεσμία υποβολής προτάσεων για το 2002 είναι η 18η Ιανουαρίου 2002

(Γενική Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Πολιτισμού)

(2001/C 333/10)

I. Πρόσκληση υποβολής προτάσεων 2000-2002

Η απόφαση του Συμβουλίου της 26ης Απριλίου 1999 (ΕΕ C 146 της 11ης Ιουνίου 1000, σελ. 33) θέσπισε τη δεύτερη φάση του κοινοτικού προγράμματος δράσης στον τομέα της επαγγελματικής κατάρτισης «Leonardo da Vinci».

Η δεύτερη φάση καλύπτει την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2000 έως την 31η Δεκεμβρίου 2006. Μία κοινοτική πρόσκληση υποβολής προτάσεων δημοσιεύθηκε το 2000 (ΕΕ C 23 της 27.1.2000, σ. 7) για τα έτη από το 2000 έως το 2002. Ορίζει ιδιαίτερα το χρονοδιάγραμμα υποβολής των σχεδίων.

Τα έντυπα υποψηφιότητας, στην αναθεωρημένη μορφή τους για το 2002, διατίθενται στην διεύθυνση Internet:

http://europa.eu.int/comm/education/leonardo/leonardo2/forms_en.html

II. Χρονοδιάγραμμα για το 2002

Το χρονοδιάγραμμα του καθόρισε η πρόσκληση υποβολής προτάσεων για το έτος 2002 είναι το εξής:

Μέτρο 1 (κινητικότητα):

— προθεσμία αποστολής των προτάσεων στις Εθνικές Μονάδες Συντονισμού: 18 Ιανουαρίου 2002.

Μέτρα 2 (δοκιμαστικά σχέδια, εκτός από τις θεματικές ενέργειες), 3 (γλωσσικές ικανότητες) και 4 (διακρατικά δίκτυα):

— προθεσμία αποστολής των προκαταρκτικών προτάσεων στις Εθνικές Μονάδες Συντονισμού: 18 Ιανουαρίου 2002.

Μέτρο 5 (υλικό αναφοράς), θεματικές ενέργειες του μέτρου 2 (δοκιμαστικά σχέδια) και προτάσεις που υποβάλλονται από ευρωπαϊκές οργανώσεις στο πλαίσιο των μέτρων 2 έως 5:

— προθεσμία αποστολής των προκαταρκτικών προτάσεων (3 έντυπα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 1 αντίγραφο στις Εθνικές Μονάδες Συντονισμού): 18 Ιανουαρίου 2002.

Μετά την επιλογή προκαταρκτικών προτάσεων, η προθεσμία υποβολής προτάσεων για το 2002 είναι η 10η Μαΐου.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Για κάθε μία από αυτές τις ημερομηνίες απόδειξη αποτελεί η σφραγίδα του ταχυδρομείου.

III. Αποστολή προτάσεων:

Οι υπεύθυνοι υλοποίησης αποστέλλουν τις προτάσεις τους σε χαρτί. Καλούνται επίσης με έμφαση να αποστείλουν τις προτάσεις και σε ηλεκτρονική μορφή για να διευκολυνθεί η μεταγενέστερη επεξεργασία των δεδομένων από τις εθνικές μονάδες συντονισμού, από την Επιτροπή και από τους ίδιους τους υπεύθυνους.

(<http://leonardo.cec.eu.int/>)

Για ερωτήσεις που αφορούν την ηλεκτρονική υποβολή, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε την ακόλουθη διεύθυνση:

leonardo-helpdesk@cec.int

ή

leonardo-helpdesk@socleoyouth.be

Ανάλογα με το μέτρο, οι προτάσεις πρέπει να αποσταλούν στις Εθνικές Μονάδες Συντονισμού ή στην Επιτροπή στις ακόλουθες διευθύνσεις:

— Εθνικές Μονάδες: παρακαλείσθε να συμβουλευθείτε την ακόλουθη ιστοσελίδα για τις διευθύνσεις των Εθνικών Μονάδων:

http://europa.eu.int/comm/education/leonardo/leonardo2_fr.html

— Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Directorate-General for Education and Culture
Unit B 2
Call for proposals Leonardo da Vinci
Rue de la Loi/Wetstraat 200 (B-7, 06/10)
B-1049 Βρυξέλλες.

IV. Συμπληρωματικές πληροφορίες

Για κάθε πληροφορία σχετικά με το πρόγραμμα Leonardo da Vinci μπορείτε να απευθύνεσθε στις Εθνικές Μονάδες Συντονισμού του προγράμματος Leonardo da Vinci ή να συμβουλευθείτε την ακόλουθη διεύθυνση του διαδικτύου:

http://europa.eu.int/comm/education/leonardo/leonardo2/forms_fr.html

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Στα έγγραφα που βρίσκονται στο web site, θα βρείτε διάφορες τροποποιήσεις σε σύγκριση με τις προηγούμενες χρονιές, ειδικότερα σε ό,τι αφορά μερικά στοιχεία της χρηματοδότησης και τη σημασία της διάδοσης των αποτελεσμάτων των σχεδίων.